Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0125

2024 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimas: ES bendrasis biudžetas – Komisija

1. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą[1],

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotąsias metines ataskaitas (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (COM(2025)0373), ir į išsamius atsakymus į konkrečius Europos Parlamento prašymus,

– atsižvelgdamas į Komisijos 2024 m. metinę ES biudžeto valdymo ir veiklos rezultatų ataskaitą (COM(2025)0824),

– atsižvelgdamas į Komisijos metinę 2024 m. atlikto vidaus audito ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai (COM(2025)0314) ir į prie jos pridėtą Komisijos tarnybų darbo dokumentą (SWD(2025)0159),

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų metinę ataskaitą dėl 2024 finansinių metų biudžeto vykdymo kartu su institucijų atsakymais[3] ir į Audito

---

1 OL L, 2024/207, 2024 2 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 OL C, C/2025/4944, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

Rūmų specialiąsias ataskaitas,

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[4],

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario 17 d. Tarybos rekomendaciją dėl 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimo Komisijai (05749/2026 – C10-0037/2026),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 317, 318 ir 319 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[5], ypač į jo 69, 260, 261 ir 262 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[6], ypač į jo 69, 266, 267 ir 268 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto laišką,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

1. patvirtina Komisijai, kad 2024 finansinių metų Europos Sąjungos

---

4 OL C, C/2025/5407, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

5 OL L 193, 2018 7 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

bendrasis biudžetas įvykdytas;

2. išdėsto savo pastabas rezoliucijoje, kuri yra neatskiriama sprendimų dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai, dalis;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą ir rezoliuciją, kuri yra neatskiriama jo dalis, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams, taip pat valstybių narių nacionaliniams parlamentams ir nacionalinėms bei regioninėms audito institucijoms ir pasirūpinti, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

2. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą[1],

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotąsias metines ataskaitas (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– atsižvelgdamas į Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų galutines metines finansines ataskaitas[3],

– atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (COM(2025)0373), ir į išsamius atsakymus į konkrečius Europos Parlamento prašymus,

– atsižvelgdamas į Komisijos metinę 2024 m. atlikto vidaus audito ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai (COM(2025)0314) ir į prie jos pridėtą Komisijos tarnybų darbo dokumentą (SWD(2025)0159),

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų 2024 finansinių metų metinę ataskaitą dėl ES agentūrų kartu su agentūrų atsakymais[4],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[5],

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario 17 d. Tarybos rekomendaciją dėl 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimo vykdomosioms įstaigoms (05752/2026 – C10-0050/2026),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 317, 318 ir

---

1 OL L, 2024/207, 2024 2 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 OL C, C/2025/4944, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 OL C, C/2025/6001, 2025 11 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6001/oj.
4 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 OL C, C/2025/5407, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

319 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[6], ypač į jo 69, 260, 261 ir 262 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[7], ypač į jo 69, 266, 267 ir 268 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[8], ypač į jo 14 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 21 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1653/2004, nustatantį vykdomųjų agentūrų standartinį finansinį reglamentą, taikant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[9], ypač į jo 66 straipsnio pirmą ir antrą pastraipas,

– atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2021/173, kuriuo įsteigiama Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga, Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga, Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga bei Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga ir panaikinami įgyvendinimo sprendimai 2013/801/ES, 2013/771/ES, 2013/778/ES, 2013/779/ES, 2013/776/ES ir 2013/770/ES[10],

---

6 OL L 193, 2018 7 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.
7 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 OL L 11, 2003 1 16, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.
9 OL L 297, 2004 9 22, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.
10 OL L 50, 2021 2 15, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto laišką,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

1. patvirtina Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomosios įstaigos direktorei, kad Vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžetas įvykdytas;

2. išdėsto savo pastabas rezoliucijoje, kuri yra neatskiriama sprendimų dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai, dalis;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą, sprendimą dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, ir rezoliuciją, kuri yra neatskiriama šių sprendimų dalis, Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomosios įstaigos direktorei, Tarybai, Komisijai bei Audito Rūmams ir pasirūpinti, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

3. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą[1],

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotąsias metines ataskaitas (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– atsižvelgdamas į Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų galutines metines finansines ataskaitas[3],

– atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (COM(2025)0373), ir į išsamius atsakymus į konkrečius Europos Parlamento prašymus,

– atsižvelgdamas į Komisijos metinę 2024 m. atlikto vidaus audito ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai (COM(2025)0314) ir į prie jos pridėtą Komisijos tarnybų darbo dokumentą (SWD(2025)0159),

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų 2024 finansinių metų metinę ataskaitą dėl ES agentūrų kartu su agentūrų atsakymais[4],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[5],

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario 17 d. Tarybos rekomendaciją dėl 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimo vykdomosioms įstaigoms (05752/2026 – C10-0050/2026),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 317, 318 ir 319 straipsnius,

---

1 OL L, 2024/207, 2024 2 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 OL C, C/2025/4944, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 OL C, C/2025/6003, 2025 11 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6003/oj.
4 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 OL C, C/2025/5407, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[6], ypač į jo 69, 260, 261 ir 262 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[7], ypač į jo 69, 266, 267 ir 268 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[8], ypač į jo 14 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 21 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1653/2004, nustatantį vykdomųjų agentūrų standartinį finansinį reglamentą, taikant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[9], ypač į jo 66 straipsnio pirmą ir antrą pastraipas,

– atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2021/173, kuriuo įsteigiama Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga, Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga, Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga bei Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga ir panaikinami įgyvendinimo sprendimai 2013/801/ES, 2013/771/ES, 2013/778/ES, 2013/779/ES, 2013/776/ES ir 2013/770/ES[10],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį ir V priedą,

---

6 OL L 193, 2018 7 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 OL L 11, 2003 1 16, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 OL L 297, 2004 9 22, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

10 OL L 50, 2021 2 15, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto laišką,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

1. patvirtina Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos direktorei, kad Vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžetas įvykdytas;

2. išdėsto savo pastabas rezoliucijoje, kuri yra neatskiriama sprendimų dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai, dalis;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą, sprendimą dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, ir rezoliuciją, kuri yra neatskiriama šių sprendimų dalis, Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos direktorei, Tarybai, Komisijai bei Audito Rūmams ir pasirūpinti, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

4. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą[1],

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotąsias metines ataskaitas (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– atsižvelgdamas į Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų galutines metines finansines ataskaitas[3],

– atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (COM(2025)0373), ir į išsamius atsakymus į konkrečius Europos Parlamento prašymus,

– atsižvelgdamas į Komisijos metinę 2024 m. atlikto vidaus audito ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai (COM(2025)0314) ir į prie jos pridėtą Komisijos tarnybų darbo dokumentą (SWD(2025)0159),

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų 2024 finansinių metų metinę ataskaitą dėl ES agentūrų kartu su agentūrų atsakymais[4],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[5],

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario 17 d. Tarybos rekomendaciją dėl 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimo vykdomosioms įstaigoms (05752/2026 – C10-0050/2026),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 317, 318 ir

---

1 OL L, 2024/207, 2024 2 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 OL C, C/2025/4944, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 OL C, C/2025/6015, 2025 11 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6015/oj.
4 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 OL C, C/2025/5407, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

319 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[6], ypač į jo 69, 260, 261 ir 262 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[7], ypač į jo 69, 266, 267 ir 268 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[8], ypač į jo 14 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 21 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1653/2004, nustatantį vykdomųjų agentūrų standartinį finansinį reglamentą, taikant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[9], ypač į jo 66 straipsnio pirmą ir antrą pastraipas,

– atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2021/173, kuriuo įsteigiama Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga, Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga, Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga bei Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga ir panaikinami įgyvendinimo sprendimai 2013/801/ES, 2013/771/ES, 2013/778/ES, 2013/779/ES, 2013/776/ES ir 2013/770/ES[10],

---

6 OL L 193, 2018 7 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.
7 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 OL L 11, 2003 1 16, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.
9 OL L 297, 2004 9 22, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.
10 OL L 50, 2021 2 15, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto laišką,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

1. patvirtina Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomosios įstaigos direktoriui, kad Vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžetas įvykdytas;

2. išdėsto savo pastabas rezoliucijoje, kuri yra neatskiriama sprendimų dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai, dalis;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą, sprendimą dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, ir rezoliuciją, kuri yra neatskiriama šių sprendimų dalis, Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomosios įstaigos direktoriui, Tarybai, Komisijai bei Audito Rūmams ir pasirūpinti, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

5. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą[1],

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotąsias metines ataskaitas (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– atsižvelgdamas į Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų galutines metines finansines ataskaitas[3],

– atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (COM(2025)0373), ir į išsamius atsakymus į konkrečius Europos Parlamento prašymus,

– atsižvelgdamas į Komisijos metinę 2024 m. atlikto vidaus audito ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai (COM(2025)0314) ir į prie jos pridėtą Komisijos tarnybų darbo dokumentą (SWD(2025)0159),

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų 2024 finansinių metų metinę ataskaitą dėl ES agentūrų kartu su agentūrų atsakymais[4],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[5],

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario 17 d. Tarybos rekomendaciją dėl 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimo vykdomosioms įstaigoms (05752/2026 – C10-0050/2026),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 317, 318 ir

---

1 OL L, 2024/207, 2024 2 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 OL C, C/2025/4944, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 OL C, C/2025/6023, 2025 11 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6023/oj.
4 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 OL C, C/2025/5407, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

319 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[6], ypač į jo 69, 260, 261 ir 262 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[7], ypač į jo 69, 266, 267 ir 268 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[8], ypač į jo 14 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 21 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1653/2004, nustatantį vykdomųjų agentūrų standartinį finansinį reglamentą, taikant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[9], ypač į jo 66 straipsnio pirmą ir antrą pastraipas,

– atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2021/173, kuriuo įsteigiama Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga, Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga, Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga bei Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga ir panaikinami įgyvendinimo sprendimai 2013/801/ES, 2013/771/ES, 2013/778/ES, 2013/779/ES, 2013/776/ES ir 2013/770/ES[10],

---

6 OL L 193, 2018 7 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.
7 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 OL L 11, 2003 1 16, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.
9 OL L 297, 2004 9 22, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.
10 OL L 50, 2021 2 15, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto laišką,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

1. patvirtina Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomosios įstaigos direktorei, kad Vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžetas įvykdytas;

2. išdėsto savo pastabas rezoliucijoje, kuri yra neatskiriama sprendimų dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai, dalis;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą, sprendimą dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, ir rezoliuciją, kuri yra neatskiriama šių sprendimų dalis, Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomosios įstaigos direktorei, Tarybai, Komisijai bei Audito Rūmams ir pasirūpinti, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

6. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą[1],

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotąsias metines ataskaitas (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– atsižvelgdamas į Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų galutines metines finansines ataskaitas[3],

– atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (COM(2025)0373), ir į išsamius atsakymus į konkrečius Europos Parlamento prašymus,

– atsižvelgdamas į Komisijos metinę 2024 m. atlikto vidaus audito ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai (COM(2025)0314) ir į prie jos pridėtą Komisijos tarnybų darbo dokumentą (SWD(2025)0159),

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų 2024 finansinių metų metinę ataskaitą dėl ES agentūrų kartu su agentūrų atsakymais[4],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[5],

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario 17 d. Tarybos rekomendaciją dėl 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimo vykdomosioms įstaigoms (05752/2026 – C10-0050/2026),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 317, 318 ir

---

1 OL L, 2024/207, 2024 2 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 OL C, C/2025/4944, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 OL C, C/2025/6041, 2025 11 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6041/oj.
4 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 OL C, C/2025/5407, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

319 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[6], ypač į jo 69, 260, 261 ir 262 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[7], ypač į jo 69, 266, 267 ir 268 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[8], ypač į jo 14 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 21 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1653/2004, nustatantį vykdomųjų agentūrų standartinį finansinį reglamentą, taikant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[9], ypač į jo 66 straipsnio pirmą ir antrą pastraipas,

– atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2021/173, kuriuo įsteigiama Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga, Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga, Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga bei Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga ir panaikinami įgyvendinimo sprendimai 2013/801/ES, 2013/771/ES, 2013/778/ES, 2013/779/ES, 2013/776/ES ir 2013/770/ES[10],

---

6 OL L 193, 2018 7 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.
7 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 OL L 11, 2003 1 16, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.
9 OL L 297, 2004 9 22, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.
10 OL L 50, 2021 2 15, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto laišką,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

1. patvirtina Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomosios įstaigos direktoriui, kad Vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžetas įvykdytas;

2. išdėsto savo pastabas rezoliucijoje, kuri yra neatskiriama sprendimų dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai, dalis;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą, sprendimą dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, ir rezoliuciją, kuri yra neatskiriama šių sprendimų dalis, Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomosios įstaigos direktoriui, Tarybai, Komisijai bei Audito Rūmams ir pasirūpinti, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

7. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Europos mokslinių tyrimų vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą[1],

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotąsias metines ataskaitas (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– atsižvelgdamas į Europos mokslinių tyrimų vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų galutines metines finansines ataskaitas[3],

– atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (COM(2025)0373), ir į išsamius atsakymus į konkrečius Europos Parlamento prašymus,

– atsižvelgdamas į Komisijos metinę 2024 m. atlikto vidaus audito ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai (COM(2025)0314) ir į prie jos pridėtą Komisijos tarnybų darbo dokumentą (SWD(2025)0159),

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų 2024 finansinių metų metinę ataskaitą dėl ES agentūrų kartu su agentūrų atsakymais[4],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[5],

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario 17 d. Tarybos rekomendaciją dėl 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimo vykdomosioms įstaigoms (05752/2026 – C10-0050/2026),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 317, 318 ir 319 straipsnius,

---

1 OL L, 2024/207, 2024 2 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 OL C, C/2025/4944, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 OL C, C/2025/6023, 2025 11 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6023/oj.
4 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 OL C, C/2025/5407, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[6], ypač į jo 69, 260, 261 ir 262 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[7], ypač į jo 69, 266, 267 ir 268 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[8], ypač į jo 14 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 21 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1653/2004, nustatantį vykdomųjų agentūrų standartinį finansinį reglamentą, taikant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[9], ypač į jo 66 straipsnio pirmą ir antrą pastraipas,

– atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2021/173, kuriuo įsteigiama Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga, Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga, Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga, Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga bei Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga ir panaikinami įgyvendinimo sprendimai 2013/801/ES, 2013/771/ES, 2013/778/ES, 2013/779/ES, 2013/776/ES ir 2013/770/ES[10],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį ir V priedą,

---

6 OL L 193, 2018 7 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

8 OL L 11, 2003 1 16, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

9 OL L 297, 2004 9 22, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

10 OL L 50, 2021 2 15, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto laišką,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

1. patvirtina laikinai pareigas einančiam Europos mokslinių tyrimų vykdomosios įstaigos direktoriui, kad Vykdomosios įstaigos 2024 finansinių metų biudžetas įvykdytas;

2. išdėsto savo pastabas rezoliucijoje, kuri yra neatskiriama sprendimų dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai, dalis;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą, sprendimą dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, ir rezoliuciją, kuri yra neatskiriama šių sprendimų dalis, laikinai pareigas einančiam Europos mokslinių tyrimų vykdomosios įstaigos direktoriui, Tarybai, Komisijai bei Audito Rūmams ir pasirūpinti, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

8. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl 2024 finansinių metų devintojo, dešimtojo ir vienuoliktojo Europos plėtros fondų biudžeto įvykdymo patvirtinimo (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų devintojo, dešimtojo ir vienuoliktojo Europos plėtros fondų finansines ataskaitas ir pajamų ir išlaidų ataskaitas (COM(2025)0354 – C10-0158/2025),

– atsižvelgdamas į finansinę informaciją apie Europos plėtros fondus (COM(2025)0354),

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų metinę ataskaitą dėl 2024 finansiniais metais iš devintojo, dešimtojo ir vienuoliktojo Europos plėtros fondų finansuojamos veiklos kartu su Komisijos atsakymais[1],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[2],

– atsižvelgdamas į Tarybos 2026 m. vasario 17 d. rekomendacijas dėl patvirtinimo, kad Komisija įvykdė Europos plėtros fondų 2024 finansinių metų operacijas (05886/2026 – C10-0051/2026),

– atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (COM(2025)0373), ir į išsamius atsakymus į konkrečius Europos Parlamento prašymus,

– atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 23 d. Kotonu (Beninas) pasirašytą[3] ir 2010 m. birželio 22 d. Uagadugu (Burkina Fasas) iš dalies pakeistą[4] Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių (AKR) ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimą,

– atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimą (ES) 2021/1764 dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant

---

1 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
2 OL C, C/2025/5405, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5405/oj.
3 OL L 317, 2000 12 15, p. 3.
4 OL L 287, 2010 11 4, p. 3.

Grenlandiją)[5],

– atsižvelgdamas į Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų 1995 m. gruodžio 20 d. vidaus susitarimo dėl Bendrijos paramos finansavimo ir administravimo pagal ketvirtosios AKR ir EB konvencijos antrąjį finansinį protokolą[6] 33 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų 2000 m. rugsėjo 18 d. vidaus susitarimo dėl Bendrijos paramos finansavimo ir administravimo pagal 2000 m. birželio 23 d. Kotonu (Beninas) pasirašyto Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimo finansinį protokolą ir dėl finansinės paramos skyrimo užjūrio šalims ir teritorijoms, kurioms taikoma EB sutarties ketvirta dalis[7], 32 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių atstovų 2013 m. birželio 24 d. ir 2013 m. birželio 26 d. vidaus susitarimo dėl Europos Sąjungos pagalbos finansavimo pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą vadovaujantis AKR ir ES partnerystės susitarimu ir dėl finansinės paramos skyrimo užjūrio šalims ir teritorijoms, kurioms taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ketvirtoji dalis[8], 11 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 319 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 1998 m. birželio 16 d. Finansinio reglamento, taikytino plečiant finansinį bendradarbiavimą pagal ketvirtąją AKR ir EB konvenciją[9], 74 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2003 m. kovo 27 d. Finansinio reglamento, taikomo 9-ajam Europos plėtros fondui[10], 119 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2008 m. vasario 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 215/2008 dėl 10-ajam Europos plėtros fondui taikomo finansinio reglamento[11] 50 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos reglamento (ES) 2018/1877 dėl 11-ajam Europos plėtros fondui taikomo

---

5 OL L 355, 2021 10 7, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj.
6 OL L 156, 1998 5 29, p. 108.
7 OL L 317, 2000 12 15, p. 355.
8 OL L 210, 2013 8 6, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2013/806/oj.
9 OL L 191, 1998 7 7, p. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/1998/430/oj.
10 OL L 83, 2003 4 1, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/2003/401/oj.
11 OL L 78, 2008 3 19, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/215/oj.

finansinio reglamento, panaikinančio Reglamentą (ES) 2015/323[12], 44 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį, 102 straipsnio trečią įtrauką ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

1. patvirtina Komisijai, kad 2024 finansinių metų devintojo, dešimtojo ir vienuoliktojo Europos plėtros fondų biudžetas įvykdytas;

2. išdėsto savo pastabas rezoliucijoje, kuri yra neatskiriama sprendimų dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai, dalis;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą ir rezoliuciją, kuri yra neatskiriama jo dalis, Tarybai, Komisijai, Audito Rūmams ir Europos investicijų bankui ir pasirūpinti, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

---

12 OL L 307, 2018 12 3, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj.

9. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto sąskaitų uždarymo, III skirsnis – Komisija (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą[1],

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotąsias metines ataskaitas (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (COM(2025)0373), ir į išsamius atsakymus į konkrečius Europos Parlamento prašymus,

– atsižvelgdamas į Komisijos 2024 m. metinę ES biudžeto valdymo ir veiklos rezultatų ataskaitą (COM(2025)0824),

– atsižvelgdamas į Komisijos metinę 2024 m. atlikto vidaus audito ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai (COM(2025)0314) ir į prie jos pridėtą Komisijos tarnybų darbo dokumentą (SWD(2025)0159),

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų metinę ataskaitą dėl 2024 finansinių metų biudžeto vykdymo kartu su institucijų atsakymais[3] ir į Audito Rūmų specialiąsias ataskaitas,

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[4],

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario 17 d. Tarybos rekomendaciją dėl 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimo Komisijai (05749/2026 – C10-0037/2026),

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario 17 d. Tarybos rekomendaciją dėl 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimo vykdomosioms įstaigoms (05752/2026 – C10-0050/2026),

---

1 OL L, 2024/207, 2024 2 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 OL C, C/2025/4944, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
4 OL C, C/2025/5407, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 317, 318 ir 319 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[5], ypač į jo 69, 260, 261 ir 262 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[6], ypač į jo 69, 266, 267 ir 268 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus[7], ypač į jo 14 straipsnio 2 ir 3 dalis,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto laišką,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

1. pritaria 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto sąskaitų uždarymui;

2. išdėsto savo pastabas rezoliucijoje, kuri yra neatskiriama sprendimų dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir

---

5 OL L 193, 2018 7 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 OL L 11, 2003 1 16, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai, dalis;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams, taip pat valstybių narių nacionaliniams parlamentams ir nacionalinėms bei regioninėms audito institucijoms ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

10. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento sprendimas dėl 2024 finansinių metų devintojo, dešimtojo ir vienuoliktojo Europos plėtros fondų sąskaitų uždarymo (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2024 finansinių metų devintojo, dešimtojo ir vienuoliktojo Europos plėtros fondų finansines ataskaitas ir pajamų ir išlaidų ataskaitas (COM(2025)0354 – C10-0158/2025),

– atsižvelgdamas į finansinę informaciją apie Europos plėtros fondus (COM(2025)0354),

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų metinę ataskaitą dėl 2024 finansiniais metais iš devintojo, dešimtojo ir vienuoliktojo Europos plėtros fondų finansuojamos veiklos kartu su Komisijos atsakymais[1],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2024 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[2],

– atsižvelgdamas į Tarybos 2026 m. vasario 17 d. rekomendacijas dėl patvirtinimo, kad Komisija įvykdė Europos plėtros fondų 2024 finansinių metų operacijas (05886/2026 – C10-0051/2026),

– atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 23 d. Kotonu (Beninas) pasirašytą[3] ir 2010 m. birželio 22 d. Uagadugu (Burkina Fasas) iš dalies pakeistą[4] Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių (AKR) ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimą,

– atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimą (ES) 2021/1764 dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją)[5],

– atsižvelgdamas į Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų 1995 m. gruodžio 20 d. vidaus susitarimo dėl Bendrijos paramos finansavimo ir administravimo pagal ketvirtosios AKR ir EB

---

1 OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
2 OL C, C/2025/5407, 2025 10 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.
3 OL L 317, 2000 12 15, p. 3.
4 OL L 287, 2010 11 4, p. 3.
5 OL L 355, 2021 10 7, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj.

konvencijos antrąjį finansinį protokolą[6] 33 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų 2000 m. rugsėjo 18 d. vidaus susitarimo dėl Bendrijos paramos finansavimo ir administravimo pagal 2000 m. birželio 23 d. Kotonu (Beninas) pasirašyto Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimo finansinį protokolą ir dėl finansinės paramos skyrimo užjūrio šalims ir teritorijoms, kurioms taikoma EB sutarties ketvirta dalis[7], 32 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių atstovų 2013 m. birželio 24 d. ir 2013 m. birželio 26 d. vidaus susitarimo dėl Europos Sąjungos pagalbos finansavimo pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą vadovaujantis AKR ir ES partnerystės susitarimu ir dėl finansinės paramos skyrimo užjūrio šalims ir teritorijoms, kurioms taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ketvirtoji dalis[8], 11 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 319 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 1998 m. birželio 16 d. Finansinio reglamento, taikytino plečiant finansinį bendradarbiavimą pagal ketvirtąją AKR ir EB konvenciją[9], 74 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2003 m. kovo 27 d. Finansinio reglamento, taikomo 9-ajam Europos plėtros fondui[10], 119 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2008 m. vasario 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 215/2008 dėl 10-ajam Europos plėtros fondui taikomo finansinio reglamento[11] 50 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos reglamento (ES) 2018/1877 dėl 11-ajam Europos plėtros fondui taikomo finansinio reglamento, panaikinančio Reglamentą (ES) 2015/323[12], 44 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį, 102 straipsnio

---

6 OL L 156, 1998 5 29, p. 108.
7 OL L 317, 2000 12 15, p. 355.
8 OL L 210, 2013 8 6, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2013/806/oj.
9 OL L 191, 1998 7 7, p. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/1998/430/oj.
10 OL L 83, 2003 4 1, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/2003/401/oj.
11 OL L 78, 2008 3 19, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/215/oj.
12 OL L 307, 2018 12 3, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj.

trečią įtrauką ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

1. pritaria 2024 finansinių metų devintojo, dešimtojo ir vienuoliktojo Europos plėtros fondų sąskaitų uždarymui;

2. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą Tarybai, Komisijai, Audito Rūmams ir Europos investicijų bankui ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

11. 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento rezoliucija su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimų dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija, vykdomosios įstaigos ir devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis Europos plėtros fondai, dalį (2025/2145(DEC))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija,

– atsižvelgdamas į savo sprendimus dėl vykdomųjų įstaigų 2024 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 101 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto laišką,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A10-0085/2026),

A. kadangi vienuoliktasis EPF pasiekė galutinį etapą, nes jo laikino galiojimo sąlyga įsigaliojo 2020 m. gruodžio 31 d.; kadangi vis dėlto iki 2023 m. gruodžio 31 d. buvo pasirašytos konkrečios sutartys dėl esamų finansavimo susitarimų ir vykdomi EPF finansuojami projektai bus toliau įgyvendinami iki jų galutinio užbaigimo;

B. kadangi devintasis, dešimtasis ir vienuoliktasis[1] EPF nebuvo įtraukti į Sąjungos bendrąjį biudžetą ir iki jų užbaigimo bus toliau įgyvendinami atskirai ir dėl jų bus teikiamos atskiros ataskaitos;

C. kadangi 2021–2027 m. DFP laikotarpiu vystomojo bendradarbiavimo parama AKR valstybėms įtraukta į Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“) kaip ES bendrojo biudžeto dalis, o užjūrio šalims ir teritorijoms (UŠT), įskaitant Grenlandiją, teikiama vystomojo bendradarbiavimo parama yra įtraukta į Sprendimą dėl užjūrio asociacijos;

---

[1] 11-asis EPF apima 2021–2027 m. DFP.

D. kadangi beveik visus EPF valdo Komisijos Tarptautinės partnerystės generalinis direktoratas (INTPA GD) ir tik nedidelę dalį (7 proc.) 2023 m. EPF išlaidų valdo Kaimynystės politikos ir plėtros derybų generalinis direktoratas (NEAR GD);

Politiniai prioritetai

1. pabrėžia, kaip svarbu laikytis pagrindinių Sąjungos vertybių ir principų, apibrėžtų Europos Sąjungos sutartyje (ES sutartis) ir Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV); atsižvelgdamas į biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą ypatingą dėmesį atkreipia į teisinės valstybės principą, kaip nustatyta ES sutarties 2 straipsnyje, patikimo finansų valdymo principą, kaip nustatyta SESV 317 straipsnyje, ir į kovą su sukčiavimu bei Sąjungos finansinių interesų apsaugą, kaip nustatyta SESV 325 straipsnyje;

2. primena, kad pagarba teisinės valstybės principui ir pagrindinėms teisėms yra būtina patikimo Sąjungos biudžeto finansų valdymo sąlyga ir kad Komisija turi daugybę priemonių, kuriomis gali užtikrinti, kad šių principų būtų laikomasi; su dideliu susirūpinimu atkreipia dėmesį į nuolatinį regresą teisinės valstybės srityje ir sisteminę korupciją bei išpuolius prieš pagrindines teises keliose valstybėse narėse, kurie daro tiesioginį poveikį patikimam Sąjungos lėšų valdymui; pažymi, kad Sąjungos lėšų trūkumas daro nerimą keliantį poveikį viešųjų paslaugų teikimui; ypač pabrėžia blogėjančią padėtį Vengrijoje, kurioje plačiai paplitusi korupcija ir įsišakniję oligarchiniai tinklai ir tam reikia skirti nuolatinį dėmesį; apgailestauja, kad, nors problemos išlieka arba gilėja, Komisijos daromas spaudimas, siekiant paskatinti prasmingas reformas, sumažėjo, nes mažėja įšaldytų lėšų sumos; pabrėžia, kad Komisija turi neapsiriboti tik stebėsena ir visapusiškai bei nuosekliai naudotis turimomis priemonėmis, kad sustabdytų arba apsaugotų Sąjungos finansavimą tais atvejais, kai teisinės valstybės principo trūkumai turi įtakos patikimam finansų valdymui visose susijusiose valstybėse narėse; pabrėžia, kad teisinės valstybės principo laikymasis yra privalomas visiems Sąjungos programų dalyviams, įskaitant trečiąsias šalis;

3. pakartoja, kad vykdant visus Sąjungos veiksmus itin svarbu apsaugoti vaiko teises; reiškia didelį susirūpinimą dėl Jungtinių Tautų nepriklausomos tarptautinės tyrimų komisijos dėl Ukrainos išvadų, susijusių su Ukrainos vaikų deportavimu ir priverstiniu perkėlimu į Rusiją, kurie dokumentuoti jos ataskaitose; pabrėžia, kad Europos Sąjunga pagal savo kompetenciją turi veikti kaip konstruktyvi ir patikima veikėja tarptautinėje teisinėje ir institucinėje sistemoje ir prisidėti prie daugiašalių pastangų, kuriomis siekiama identifikuoti nukentėjusius vaikus, išaiškinti jų buvimo vietą, remti šeimos narių paiešką bei susijungimą ir sudaryti palankesnes sąlygas saugiam jų grįžimui, laikantis tarptautinės teisės ir atsižvelgiant į geriausius vaiko interesus; pabrėžia, kad Sąjungos politika ir

finansavimo priemonėmis turėtų būti nuosekliai remiamas tarptautinis bendradarbiavimas vaikų teisių apsaugos, galimybių naudotis teisių gynimo priemonėmis, reabilitacijos ir reintegracijos, taip pat atskaitomybės už sunkius tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės žmogaus teisių teisės pažeidimus srityse;

4. palankiai vertina tai, kad Europos Audito Rūmai (Audito Rūmai) dėl 2024 finansinių metų vėl pateikė palankią nuomonę dėl finansinių ataskaitų patikimumo ir pajamų teisėtumo ir tvarkingumo; kartu apgailestauja, kad Audito Rūmai turėjo pateikti neigiamą nuomonę dėl Sąjungos biudžeto išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo šeštus metus iš eilės ir sąlyginę nuomonę dėl išlaidų pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP) teisėtumo ir tvarkingumo;

5. pažymi, kad Audito Rūmai savo 2024 m. metinėje ataskaitoje atkreipia dėmesį į keletą klausimų, kurie kelia rimtą susirūpinimą; palankiai vertina tai, kad bendras klaidų lygis sumažėjo nuo 5,6 proc. 2023 m. iki 3,6 proc. 2024 m.; vis dėlto pabrėžia, kad šį sumažėjimą reikėtų aiškinti atsargiai, nes jis nebūtinai atspindi finansų valdymo ar kontrolės sistemų veiksmingumo pagerėjimą, tačiau jam gali turėti įtakos ir kontekstiniai veiksniai, pavyzdžiui, su COVID-19 susijusių skubių išlaidų pasibaigimas, palyginti žemas 2024 m. biudžeto vykdymo lygis ir ankstyvas 2021–2027 m. DFP įgyvendinimo etapas; yra ypač susirūpinęs dėl to, kad, nors išlaidų kategorijos „Sanglauda, atsparumas ir vertybės“ klaidų lygis sumažėjo nuo 9,3 proc. iki 5,7 proc., jis vis dar gerokai viršija 2 proc. reikšmingumo ribą, nes Audito Rūmai ir toliau aptinka tiek Komisijos, tiek valstybių narių kontrolės ir klaidų nustatymo sistemų trūkumų; reiškia susirūpinimą dėl to, kad dėl pasikartojančio šių pastebėjimų pobūdžio kyla pavojus, kad dabartinis sanglaudos politikos klaidų lygis taps norma; atsižvelgdamas į tai, reiškia didelį susirūpinimą dėl pasiūlymų nustatyti naują išlaidų modelį pagal kitą DFP, kuris dar labiau priklausytų nuo valstybių narių kontrolės sistemų, nors atrodo, kad pagrindinės nuolat didelio klaidų lygio priežastys dar nėra tinkamai pašalintos; primena, kad sanglaudos politika tebėra pagrindinė Sąjungos priemonė ekonominei, socialinei ir teritorinei konvergencijai skatinti ir subalansuotam regionų vystymuisi remti, ir pabrėžia, kad vykdant bet kokią būsimą išlaidų modelių reformą turi būti išsaugoti sanglaudos politikos tikslai, nuspėjamumas ir speciali biudžeto sistema;

6. yra labai susirūpinęs dėl nuolatinių EGADP įgyvendinimo trūkumų; pažymi, kad Audito Rūmai jau trečius metus iš eilės pateikė sąlyginę nuomonę dėl EGADP išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo ir kad, jų vertinimu, mažiausias išvadų finansinis poveikis viršija reikšmingumo ribą; pabrėžia Audito Rūmų nustatytus rimtus audito ir kontrolės trūkumus, kurie ir toliau kenkia patikinimui dėl EGADP lėšų tinkamo panaudojimo; yra ypač susirūpinęs dėl didelės atskaitomybės spragos, atsirandančios dėl patikimos ir išsamios informacijos apie galutinius Sąjungos finansavimo naudos gavėjus trūkumo, visų pirma

dėl to, kad Komisija aiškina EGADP sąvoką „galutinis gavėjas“ taip, kad ji prieštarauja galiojantiems teisės aktams; primena, kad Parlamentas ankstesnėse rezoliucijose dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo ne kartą išreiškė didelį susirūpinimą dėl EGADP, be kita ko, dėl galutinių naudos gavėjų skaidrumo; mano, kad Komisija turėtų pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras; taip pat mano, kad Komisija turėtų nepagrįstai nedelsdama imtis veiksmų ir visapusiškai naudotis savo, kaip Sutarčių sergėtojos, įgaliojimais valstybių narių atžvilgiu, siekdama užtikrinti, kad piliečiai ir suinteresuotieji subjektai galėtų visapusiškai susipažinti su šia informacija; jei ji to nepadarys, Parlamentas, atsižvelgdamas į savo prerogatyvas, apsvarstys visas tinkamas priemones, įskaitant teisinius veiksmus, kad būtų užtikrintas reikalavimų laikymasis;

7. susirūpinęs pažymi, kad dabartinis sanglaudos fondų įgyvendinimo lygis yra gerokai mažesnis nei įgyvendinimo lygis ankstesnės 2014–2020 m. DFP laikotarpiu ir sutampa su faktu, kad iki 2024 m. pabaigos buvo išmokėta tik apie 50 proc. lėšų pagal EGADP ir tai reiškia, kad likusi 50 proc. lėšų dalis turi būti išmokėta iki EGADP įgyvendinimo laikotarpio pabaigos 2026 m. gruodžio mėn.; susirūpinęs pažymi, kad 2024 m. pabaigoje bendra neapmokėtų Sąjungos obligacijų suma išaugo iki 578,2 mlrd. EUR, ir su susirūpinimu atkreipia dėmesį į Audito Rūmų vertinimus, kad 2027 m. pabaigoje ši suma gali pasiekti 900 mlrd. EUR ir tai taps didele našta būsimoms DFP dėl susijusių palūkanų mokėjimų ir pagrindinės sumos grąžinimo; pažymi, kad priimant visus būsimus sprendimus dėl biudžeto būtina atsižvelgti į Sąjungos skolos tvarumą;

8. pabrėžia, kad skaidrumas yra ne abstraktus valdymo principas, o pagrindinis veiksmingos kontrolės aplinkos elementas; pabrėžia, kad neišsamūs dokumentai, nenuosekli registravimo praktika arba pasikliovimas neoficialiais ryšių kanalais tiesiogiai susilpnina audito seką ir trukdo biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai įvertinti teisėtumą, tvarkingumą ir patikimą finansų valdymą; šiuo atžvilgiu apgailestauja, kad pastaraisiais metais buvo daugybė pavyzdžių, kai Komisija nesugebėjo laikytis pagrįstų skaidrumo standartų ir atkreipia dėmesį į Bendrojo Teismo sprendimą byloje T-36/23[2], *Stevi* ir *The New York Times* / *Komisija*; primena, kad pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 tekstinės žinutės, kurias siunčia arba gauna Sąjungos pareigūnai, bus laikomos dokumentais tik tuo atveju, jei jos susijusios su Sąjungos politika ar sprendimais; pabrėžia, jog Komisija turėtų užtikrinti, kad skaidrumo praktika atitiktų aukštus valdymo standartus, siekiant garantuoti, kad biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija galėtų visapusiškai įvertinti Sąjungos biudžeto teisėtumą, tvarkingumą ir patikimą finansų valdymą; pažymi, kad svarbu laiku atsakyti į prašymus susipažinti su dokumentais; ragina Komisiją

---

[2] 2025 m. gegužės 14 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Stevi* ir *The New York Times / Europos Komisija*, T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483.

stiprinti savo procedūras siekiant užtikrinti, kad priežiūros įstaigos galėtų visapusiškai įvertinti teisėtumą, tvarkingumą ir patikimą finansų valdymą; mano, kad neužtikrinus tinkamų dokumentų ir skaidrumo vyresniosios vadovybės lygmeniu gali būti pakenkta visuomenės pasitikėjimui, institucinei atskaitomybei ir Komisijos, kaip Sutarčių sergėtojos, patikimumui; ragina Komisijos vadovybę užtikrinti visapusišką skaidrumo įsipareigojimų laikymąsi, tinkamą visos su darbu susijusios komunikacijos registravimą, be kita ko, Komisijos pirmininko ir Komisijos narių kolegijos lygmeniu, ir stiprinti vidaus procedūras bei atskaitomybės mechanizmus, kad ateityje būtų išvengta panašių trūkumų;

9. pažymi, kad buvęs Čekijos ministras pirmininkas ankstesnės kadencijos metu buvo pripažintas patekęs į interesų konflikto situaciją ir dėl to sustabdytas Sąjungos finansavimas ir atliktas finansinis koregavimas; atkreipia dėmesį į viešus ministro pirmininko pareiškimus, iš kurių matyti ketinimas atsisakyti verslo interesų, dėl kurių galima gauti naudos iš Sąjungos lėšų, nuosavybės ir kontrolės sukuriant, kaip teigiama, negrįžtamąjį patikos mechanizmą; primena, kad svarbu nustatyti patikrinamas teisines priemones siekiant išvengti bet kokios rizikos, kad Sąjungos lėšos galėtų teikti naudos valstybės pareigūnų privatiems verslo interesams; pabrėžia, jog valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų taikomos veiksmingos apsaugos priemonės siekiant užtikrinti skaidrumą, įskaitant informacijos apie tikruosius savininkus atskleidimą, sąžiningumą ir patikimą finansų valdymą Sąjungos lėšų požiūriu;

10. pabrėžia, kad Komisijos nariai privalo laikytis aukščiausių sąžiningumo, nepriklausomumo ir atskaitomybės standartų tiek eidami dabartines, tiek ankstesnes pareigas; susirūpinęs pažymi, kad tuo laikotarpiu, kai už Kaimynystės politikos ir plėtros derybų generalinį direktoratą (NEAR GD) buvo atsakingas dabartinis už sveikatą ir gyvūnų gerovę atsakingas Komisijos narys jam einant už kaimynystę ir plėtrą atsakingo Komisijos nario pareigas, liko neužimtos kelios NEAR GD vyresniosios vadovybės pareigybės, ir pažymi, kad keičiantis nuomonėmis su biudžeto įvykdymą tvirtinančia institucija Komisijos šiuo klausimu pateikta informacija buvo netiksli; pabrėžia, jog Komisija turi užtikrinti, kad visi Komisijos narių kolegijos nariai laikytųsi sąžiningumo, nepriklausomumo ir profesinio elgesio standartų, kurių reikia, kad jie galėtų vykdyti savo pareigas, ypač tais atvejais, kai tos pareigos apima politiškai svarbių portfelių ir didelių Sąjungos lėšų valdymą; mano, kad buvę rimti ir ilgalaikiai valdymo trūkumai NEAR GD, netikslios informacijos, susijusios su biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra, pateikimas Parlamentui ir pirmiau minėtos papildomos abejonės dėl elgesio ir nepriklausomumo kartu rodo, kad elgesio modelis yra nesuderinamas su atskaitomybės, patikimumo ir gero administravimo standartais, kaip reikalaujama iš Komisijos nario;

11. pabrėžia, kad Komisija turi veikti visiškai nešališkai ir skaidriai, o tai

apima interesų konfliktų pašalinimą, aiškią atskaitomybę už Sąjungos lėšų valdymą ir savo pačios gairių dėl teisinės valstybės principo laikymąsi; ragina Komisiją didinti savo specialiųjų patarėjų skyrimo ir veiklos skaidrumą ir atskaitomybę sistemingai skelbiant išsamią informaciją apie jų atrankos kriterijus, įgaliojimus, užduotis, paskyrimo trukmę, atlyginimą ir interesų deklaracijas; pabrėžia, kad specialieji patarėjai gali daryti didelę įtaką politikos formavimui, todėl jiems turi būti taikomi aiškūs valdymo standartai, prievolė reguliariai teikti ataskaitas ir aktyviai atskleisti informaciją, laikantis patikimo finansų valdymo principų ir SESV 15 straipsnio 3 dalies;

12. pabrėžia, kad tolesni Komisijos veiksmai negali lemti jos kompetencijos išplėtimo už Sutartyse numatytos taikymo srities ribų;

13. pažymi, kad keliose pastaraisiais metais parengtose specialiosiose ataskaitose Audito Rūmai nustatė Komisijos metodikos, pagal kurią vertinamas Sąjungos išlaidų poveikis klimatui, trūkumų, kurie lėmė sisteminį pervertinimą naudojant numatomu veiklos poveikiu grindžiamas *ex ante* žymėjimo sistemas, pagal kurias neatsižvelgiama į faktinius rezultatus; pabrėžia, kad dabartinių metodikų apribojimai gali daryti poveikį pateiktų duomenų patikimumui ir turėti įtakos biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos atliekamam veiklos rezultatų vertinimui; taip pat pažymi, kad dabartinės klimato ir biologinės įvairovės išlaidų stebėjimo metodikos nevisiškai atspindi visą Sąjungos veiklos, įskaitant tam tikras bendros žemės ūkio politikos priemones, poveikį; pažymi, kad reikšmingos žalos nedarymo principo taikymas padeda užkirsti kelią reikalavimų neatitinkančių priemonių įgyvendinimui; pabrėžia, kad dėl tokių metodologinių apribojimų gali atsirasti atskaitomybės spragų biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai; pabrėžia, kad Parlamento gebėjimas vykdyti veiksmingą biudžeto kontrolę priklauso nuo skaidrių ir patikrinamų įrodymų apie atitiktį aplinkosaugos reikalavimams ir poveikį aplinkai projektų lygmeniu;

14. primena, kad, Komisijai 2024 m. atlikus nevyriausybinių organizacijų (NVO) dotacijų susitarimų peržiūrą, teisės aktų pažeidimų nenustatyta; vis dėlto pabrėžia, kad visiems Sąjungos finansavimo gavėjams, įskaitant NVO, turėtų būti taikomi griežti, proporcingi ir rizika grindžiami tikrinimo ir skaidrumo reikalavimai, laikantis teisinių nuostatų ir patikimo finansų valdymo; pabrėžia, kad biudžeto kontrolė, apsaugos priemonės ir skaidrumo reikalavimai turi būti taikomi neutraliai, proporcingai ir remiantis įrodymais, taip pat užtikrinant, kad skaidrumas ir priežiūra būtų veiksmingai taikomi visų kategorijų naudos gavėjams ir kad kontrolė būtų grindžiama rizika; pabrėžia, kad skaidrumo trūkumas mažina pasitikėjimą biudžeto įvykdymo patvirtinimo procesu ir kad veiksminga kontrolė reikalauja visiems naudos gavėjams taikyti lygiaverčius standartus; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 11/2025 „NVO skiriamo ES finansavimo skaidrumas“ pateiktas išvadas;

15. pažymi, kad pagal Sutartis pilietinės visuomenės organizacijos yra teisėtos Sąjungos finansavimo naudos gavėjos ir dažnai padeda siekti Sąjungos tikslų; pabrėžia, kad biudžeto kontrolė, apsaugos priemonės ir skaidrumo reikalavimai turi būti taikomi neutraliai, proporcingai ir remiantis įrodymais, deramai atsižvelgiant į teisinį tikrumą; pabrėžia, kad selektyvus skaidrumas gali mažinti pasitikėjimą biudžeto įvykdymo patvirtinimo procesu ir kad veiksminga kontrolė reikalauja visiems naudos gavėjams nuosekliai taikyti palyginamus standartus; atkreipia dėmesį į šiuo klausimu Parlamente įsteigtą tikrinimo darbo grupę;

16. primena pilietinės visuomenės organizacijų (PVO) svarbą puoselėjant demokratines vertybes, kurios palaiko energingą ir gyvybingą demokratinę visuomenę, užtikrina tvirtą pagrindą plačiai reikšti visas aktualias nuomones įvairiose diskusijose, ir atkreipia dėmesį į tai, kad laikantis Finansinio reglamento PVO gali gauti Sąjungos fondų paramą šioms funkcijoms vykdyti, kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties 11 straipsnyje;

17. palankiai vertina tai, kad dėl neatidėliotino poreikio didinti Sąjungos gynybos pajėgumus prasidėjus neteisėtam Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą, padidėjo Sąjungos gynybos finansavimo priemonių skaičius ir apimtis; mano, kad dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis gynyba ir parama Ukrainai turi būti laikomos biudžeto prioritetu ir kad šiam tikslui pasiekti turėtų būti skirta pakankamai išteklių; pabrėžia, kad reikia visapusiško Sąjungos požiūrio į saugumo ir gynybos finansavimą siekiant atremti ne tik konvencines, bet ir nekonvencines karines grėsmes, įskaitant hibridines grėsmes, pavyzdžiui, susijusias su dirbtiniu intelektu, bepiločiais orlaiviais ir kibernetiniais išpuoliais; mano, kad finansuojant technologijas pirmenybė turėtų būti teikiama toms technologijoms, kurios užtikrina didžiausią operacijų pranašumą; pabrėžia, kad demokratinė atskaitomybė, galimybė atlikti auditą ir skaidrumas turi didėti kartu su išlaidomis, tuo pačiu metu pripažįstant, kad dėl teisėtų saugumo reikalavimų gali būti apribotas tam tikros neskelbtinos informacijos atskleidimas, nesumažinant bendrų biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos pajėgumų vykdyti veiksmingą priežiūrą; pabrėžia, kad reikia toliau didinti Sąjungos gynybos finansavimo skaidrumą, be kita ko, užtikrinant audito tvarką, kuri būtų proporcinga gynybos veiklos slaptumui, tačiau padėtų visiškai užtikrinti veiksmingą priežiūrą, ir garantuojant, kad biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija galėtų vykdyti demokratinę visos Sąjungos finansuojamos veiklos kontrolę priėmimo, projektų rengimo ir įgyvendinimo etapais;

18. pažymi, kad lyčių lygybė yra viena iš pagrindinių Sąjungos vertybių, įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (Chartija); primena Sąjungos įsipareigojimą integruoti lyčių aspektą formuojant savo politiką ir įgyvendinant Sąjungos lėšas, įskaitant biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą;

19. primena susitarimą, kuriuo įsteigiamas Tarpinstitucinis Europos Sąjungos sutarties 13 straipsnyje nurodytų institucijų ir patariamųjų organų narių etikos standartų organas;

20. primena, jog svarbu užtikrinti, kad Sąjungos lėšos būtų skiriamos ir įgyvendinamos visapusiškai laikantis Finansinio reglamento ir pagrindinių Sąjungos vertybių; pabrėžia, kad reikia tinkamos priežiūros, skaidrumo ir apsaugos priemonių, kad būtų užkirstas kelias sukčiavimui, interesų konfliktams, korupcijai, dvigubam finansavimui, pinigų plovimui ir netinkamam lėšų naudojimui, be kita ko, naudos gavėjų, kurių veikla nesuderinama su Sąjungos vertybėmis, atžvilgiu; šiuo požiūriu pabrėžia esminį visos Sąjungos kovos su sukčiavimu struktūros vaidmenį ir reiškia tam tikrą susirūpinimą dėl kai kurių valstybių narių atsisakymo bendradarbiauti su vienu iš jos elementų, būtent su Europos prokuratūra;

Pagrindinės rekomendacijos:

21. ragina Komisiją visų pirma:

i) skubiai iš naujo įvertinti ir spręsti padėties blogėjimo teisinės valstybės srityje ir rizikos Sąjungos biudžetui Vengrijoje problemą ir imtis visų būtinų veiksmų pagal Sąlygų reglamentą ir kitas turimas priemones, įskaitant visišką Sąjungos lėšų sustabdymą;

ii) peržiūrint EGADP gaires nuosekliai ir tiksliai taikyti 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė[3] (EGADP reglamentas), su galutiniais gavėjais susijusias nuostatas, informuoti valstybes nares apie teisingą apibrėžties „galutiniai gavėjai“ taikymą, užtikrinti, kad valstybės narės rinktų ir pateiktų informaciją apie subjektus, kurie paskutiniai gauna lėšas, išskyrus tarpinius subjektus, pavyzdžiui, ministerijas ar vadovaujančiąsias institucijas, ir šią informaciją pateikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai iki paskutinio prašymo išmokėti lėšas pagal EGADP pateikimo termino, taip pat prireikus pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras;

iii) skelbti visų priemonių galutinių gavėjų ir rangovų sąrašą suderintu kompiuterio skaitomu formatu;

iv) užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos taisyklių dėl galimybės susipažinti su dokumentais, įskaitant tekstines žinutes, kartu pripažįstant, kad viešojo intereso institucijų komunikacija turėtų būti prieinama proporcingai ir laikantis teisinių ir

---

3 OL L 57, 2021 2 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

saugumo reikalavimų siekiant garantuoti demokratinę priežiūrą ir atskaitomybę;

v) užtikrinti, kad, laikantis taikytinų Sąjungos taisyklių ir apsaugos priemonių, naudos gavėjams, įskaitant su Europos Vadovų Tarybos nariais susijusius gavėjus, nebūtų tiesiogiai ar netiesiogiai išmokamos Sąjungos lėšos, jei buvo nustatytas interesų konfliktas ir jis nebuvo aiškiai ir patikrinamai išspręstas;

vi) užtikrinti, kad visi Komisijos nariai ir vyresnieji pareigūnai savo funkcijas vykdytų visapusiškai laikydamiesi Sąjungos sąžiningumo, interesų konfliktų ir gero administravimo taisyklių;

vii) tinkamai taikyti Sąjungos išlaidų, susijusių su klimato ir biologinės įvairovės tikslais, kontrolės sistemą, įskaitant proporcingą tikrinimo mechanizmą, savalaikį projektų lygmens klimato duomenų teikimą ir skaidrų informavimą apie poveikį aplinkai, laikantis Audito Rūmų rekomendacijų ir tinkamai atsižvelgiant į veiklos įgyvendinamumą ir ekonominį konkurencingumą; gerinti rezultatų stebėseną ir ataskaitų teikimą, neapsiribojant vien išlaidų siektinomis reikšmėmis, siekiant kuo labiau padidinti Sąjungos klimato ir biologinės įvairovės finansavimo poveikį;

viii) vadovaujantis Finansiniu reglamentu patikrinti visus galimai sukčiaujančius ar neteisėtus naudos gavėjus; primena tinkamos Sąjungos finansavimo priežiūros svarbą, ypatingą dėmesį skiriant Sąjungos pagrindinių vertybių laikymuisi, ir Komisijos teisinę pareigą užtikrinti, kad naudos gavėjai laikytųsi šių vertybių ir susilaikytų nuo profesinių nusižengimų;

ix) užtikrinti, kad Europos prokuratūra turėtų pakankamai išteklių sukčiavimo, susijusio su Sąjungos finansavimu, įskaitant EGADP išlaidas, atvejams tirti, atsižvelgiant į didėjantį tyrimų skaičių ir didelę apskaičiuotą žalą;

x) tęsti biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą pastangas ir stebėti Sąjungos biudžeto poveikį skatinant lyčių lygybę;

I SKYRIUS. Daugiametė finansinė programa (DFP)

Europos Audito Rūmų patikinimo pareiškimas bei biudžeto ir finansų valdymas

Finansinių ataskaitų patikimumas

22. palankiai vertina Audito Rūmų 2024 finansinių metų metinėje biudžeto vykdymo ataskaitoje[4] pateiktą išvadą, kad tų metų Europos Sąjungos konsoliduotosios finansinės ataskaitos yra patikimos; pažymi, kad Audito Rūmai nuo 2007 m. kasmet paskelbia palankią nuomonę dėl finansinių ataskaitų patikimumo;

23. pažymi, kad 2024 m. gruodžio 31 d. visi įsipareigojimai sudarė 827,3 mlrd. EUR ir visas turtas siekė 518,5 mlrd. EUR; pažymi, kad susidaręs 308,8 mlrd. EUR skirtumas yra neigiamas Sąjungos grynasis turtas, kuris atspindi skolą ir iki 2024 m. gruodžio 31 d. jau patirtų išlaidų, kurios turi būti finansuojamos iš būsimų biudžetų, dalį; taip pat pažymi, kad neigiamas 2024 m. ekonominis rezultatas iš viso sudarė 97,2 mlrd. EUR, o su priemone „NextGenerationEU“ (NGEU) susijusios išlaidos labai prisidėjo ir prie neigiamos grynojo turto pozicijos, ir prie ekonominio rezultato;

24. pažymi, kad 2024 m. pabaigoje apskaičiuota patirtų ir naudos gavėjams mokėtinų, bet dar nedeklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų vertė, užregistruota kaip sukauptos sąnaudos, buvo 160,7 mlrd. EUR (2023 m. – 155,2 mlrd. EUR), iš kurių 7,9 mlrd. EUR yra susiję su numatomais būsimais EGADP mokėjimais;

25. palankiai vertina Audito Rūmų išvadą, kad turtas, įsipareigojimai, pajamos ir išlaidos, įskaitant susijusius su priemone NGEU, su Jungtinės Karalystės išstojimo procesu susijęs įvertis ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikis, konsoliduotosiose metinėse finansinėse ataskaitose pateikti teisingai;

Sąjungos pajamų teisėtumas ir tvarkingumas

26. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad Sąjungos pajamų dalyje nėra reikšmingų klaidų ir kad Audito Rūmų tikrintos valdymo sistemos iš esmės buvo veiksmingos;

Sąjungos išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas

27. labai apgailestauja dėl Audito Rūmų šeštus metus iš eilės pateiktos neigiamos nuomonės dėl Sąjungos biudžeto išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo; primena, kad biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija toliau atidžiai stebi pokyčius ir kad biudžeto įvykdymo patvirtinimo

---

4. OL C, C/2025/5409, 2025 10 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

procedūros metu ji iš naujo vertina padėtį; pabrėžia, kad svarbu toliau nuolat dėti pastangas siekiant pašalinti pagrindinius trūkumus ir stiprinti Komisijos ir valstybių narių finansų valdymą ir kontrolės mechanizmus; atkreipia dėmesį į sunkumus, su kuriais susiduria biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija, kai Audito Rūmai ir Komisija taiko skirtingas teisines ir metodines apibrėžtis;

28. palankiai vertina tai, kad Audito Rūmų įvertintas klaidų lygis 2024 m. išlaidose sumažėjo iki 3,6 proc., t. y. dviem procentiniais punktais, palyginti su 5,6 proc. 2023 m.; susirūpinęs pažymi, kad Audito Rūmai ir toliau aptinka esminių problemų, susijusių su išlaidomis, grindžiamomis kompensavimu, kurios labiausiai prisideda prie bendro klaidų lygio, kai įvertintas klaidų lygis yra 5,7 proc.; pažymi, kad apskaičiuota, jog Audito Rūmų nustatytų klaidų poveikis yra reikšmingas ir paplitęs;

29. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijos 2024 m. įverčiai, susiję su rizika atliekant mokėjimus pagal visas DFP išlaidų kategorijas, išskyrus 3 išlaidų kategoriją, yra nuolat mažesni už Audito Rūmų pasikliautinuosius intervalus, ypač 2 ir 6 išlaidų kategorijų atveju; mano, kad tai taip pat atspindi didelius metodologinius ir su įgaliojimais susijusius abiejų institucijų skirtumus;

30. pažymi, kad, skirtingai nei Audito Rūmai, kurie privalo pranešti apie visas klaidas, neatsižvelgiant į tai, ar įmanoma atlikti finansinį koregavimą, Komisija praneša tik apie tuos pažeidimus, kurių susigrąžinimas, jos nuomone, yra teisiškai pagrįstas; primena, kad pagal Bendrųjų nuostatų reglamentą (BNR) Komisija pažeidimu laiko bet kokį taikytinos teisės pažeidimą, susijusį su ekonominės veiklos vykdytojo veiksmais ar neveikimu, kai nepagrįstas išlaidas įtraukus į Sąjungos biudžetą padaroma ar būtų padaryta žala Sąjungos biudžetui, o Audito Rūmų termino „klaida“ apibrėžtis apima visus mokėjimus, atliktus nesilaikant reikalaujamų sąlygų; pakartoja savo susirūpinimą dėl to, kad Komisija ir Audito Rūmai dėl savo skirtingų institucinių vaidmenų taiko skirtingus teisinius aiškinimus ir metodines apibrėžtis ir tai gali sukelti painiavą; yra susirūpinęs dėl to, kad Komisija gali sistemingai nepakankamai įvertinti esamą klaidų lygį; pritaria tam, kad būtų plėtojamas bendras audito metodas ir metodika;

31. pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad valdžios institucijos veiksmingai susigrąžintų dėl sukčiavimo, mokesčių slėpimo, pažeidimų ir administracinio susiskaidymo nepagrįstai prarastas sumas, nes tai yra esminis viešųjų finansų apsaugos elementas; ragina Komisiją didinti skaidrumą kasmet skelbiant aiškią informaciją apie susigrąžintas lėšas, finansines pataisas ir konfiskavimą, kai tai susiję su Sąjungos išlaidomis ir bendradarbiavimu vykdymo užtikrinimo srityje, ši informacija turėtų būti pateikiama nuosekliai ir prieinamu būdu siekiant didinti atskaitomybę, kartu vengiant nereikalingos administracinės naštos;

32. pakartoja, kad yra susirūpinęs dėl Audito Rūmų pastabos, jog Komisijai vertinant riziką keliose srityse greičiausiai per menkai įvertinamas esamas rizikos lygis; pažymi, kad nustatyti tam tikrų valdymo ir kontrolės sistemų trūkumai gali turėti įtakos bendram audito išvadų patikimumui; pabrėžia, kad reikia užtikrinti patikimą visų valdymo būdų priežiūrą; palankiai vertina tai, kad nuo 2025 m. Audito Rūmai nebetaikys praktikos atrinkti audito pavyzdžius iš operacijų, kurias jau peržiūrėjo Komisija arba nacionalinės audito institucijos; šis pokytis buvo būtinas, nes toks metodas, nors ir tikėtasi, kad bus atskleista nedaug klaidų arba jų nebus, ne kartą pasirodė esąs nepatikimas; pabrėžia, kad šis pokytis kelia rimtų abejonių dėl Europos Sąjungos kontrolės sistemų veiksmingumo ir sustiprina ilgalaikį Parlamento raginimą sukurti patikimus patikinimo mechanizmus visiems valdymo būdams;

33. primygtinai ragina Komisiją paspartinti sąveikių kovos su sukčiavimu ir duomenų gavybos priemonių diegimą atsižvelgiant į visus valdymo būdus, kad būtų galima atlikti kryžminius tikrosios nuosavybės, viešųjų pirkimų rizikos rodiklių ir dvigubo finansavimo signalų patikrinimus; ragina Komisiją kasmet teikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai ataskaitą apie šių priemonių taikymo sritį ir veiksmingumą, taip pat apie tai, kaip vadovaujančiosios institucijos jas naudoja; pakartoja, kad, siekiant veiksmingai kovoti su sukčiavimu ir pažeidimais, reikia skubiai įtvirtinti privalomą duomenų gavybos ir dirbtinio intelekto priemonių naudojimą;

34. pabrėžia, kad Audito Rūmų patikinimo pareiškime nurodytas įvertintas Sąjungos išlaidų klaidų lygis atspindi mokėjimus, kurie, Audito Rūmų vertinimu, ne visiškai atitinka visas taikytinas taisykles ir sąlygas; mano, kad tai nėra sukčiavimo ar korupcijos požymis ir savaime nereiškia, kad ištekliai naudojami netaupiai, tačiau tai atkreipia dėmesį į sritis, kuriose taisomosios priemonės gali padėti padidinti teisingo taisyklių taikymo atvejų skaičių ir veiksmingai apsaugoti Sąjungos finansinius interesus; apgailestauja, kad nuolatinis klaidų lygis, nors dažnai klaidos yra techninio pobūdžio, vis dėlto gali pakirsti visuomenės pasitikėjimą patikimu Sąjungos biudžeto finansų valdymu;

35. primena, kad, kaip nustatyta Sutartyse, biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai reikia Audito Rūmų teikiamo patikinimo pareiškimo dėl finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo metų pabaigoje, kad ji galėtų priimti sprendimą dėl tų metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo; pažymi, kad Sąjungos išlaidų programos yra daugiametės ir kad jų valdymo ir kontrolės sistemos apima kelerius metus, todėl pasibaigus metams galima atlikti korekcijas ir susigrąžinti lėšas;

36. primena, kad Komisijai tenka pagrindinė atsakomybė už Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo prevenciją ir nustatymą; pažymi, kad Audito Rūmai, vadovaudamiesi savo

įgaliojimais, privalo pranešti apie visus pažeidimų atvejus, nustatytus atliekant auditą; be to, pažymi, kad Audito Rūmai perduoda įtarimus dėl nusikalstamų veikų, priklausančių Europos prokuratūros kompetencijai, ir įtarimus dėl sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF); pažymi, kad 2024 m. Audito Rūmai OLAF pranešė apie 19 įtariamo sukčiavimo atvejų ir tuo pačiu metu septynias iš šių bylų perdavė Europos prokuratūrai, todėl iki šiol buvo atlikti šeši OLAF tyrimai ir septyni Europos prokuratūros tyrimai; giria Audito Rūmus už sistemingą ataskaitų teikimą OLAF ir Europos prokuratūrai, ypač atsižvelgiant į tai, kad audito metu gauta informacija yra labai patikima; pabrėžia, kad apie visus Audito Rūmų nustatytus netvarkingų išlaidų atvejus turėtų būti pranešama OLAF ir Europos prokuratūrai, paliekant šioms kompetentingoms institucijoms įvertinti, ar yra sukčiavimo ketinimų, dėl kurių reikia atlikti tolesnį tyrimą; pabrėžia, kad svarbu toliau koordinuoti Komisijos, OLAF, Europos prokuratūros ir Audito Rūmų veiksmus, kad būtų užtikrinti savalaikiai ir veiksmingi tolesni veiksmai dėl visų atvejų, apie kuriuos pranešta, laikantis atitinkamų jų įgaliojimų; pakartoja, kad Komisija turi suteikti šioms įstaigoms pakankamai išteklių, kad būtų užtikrinti visiškai veiksmingi tarpvalstybiniai tyrimo ir aptikimo pajėgumai; primena, kad svarbu užtikrinti visišką Europos prokuratūros ir OLAF veiklos nepriklausomumą;

Biudžeto ir finansų valdymas

37. pažymi, kad 2024 m. vasario mėn. priimtoje DFP laikotarpio vidurio peržiūroje buvo įtrauktas peržiūrėtas techninis koregavimas, pagal kurį 2024 m. įsipareigojimų asignavimų viršutinė riba padidinta nuo 186,0 mlrd. iki 186,8 mlrd. EUR, o mokėjimų asignavimų lygis padidintas 7,1 mlrd. EUR, todėl galutinis mokėjimų asignavimų biudžetas pasiekė 149,7 mlrd. EUR, tačiau bendra mokėjimų viršutinė riba išliko 170,5 mlrd. EUR; be to, pažymi, kad peržiūroje taip pat nustatyta, kad Ukrainos rezervas ir Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė (EURI) yra naujos specialios priemonės, kurioms netaikomos DFP viršutinės ribos;

38. pažymi, kad biudžeto valdymo institucija iš pradžių patvirtino 2024 m. Sąjungos biudžetą, kurio įsipareigojimų asignavimų suma – 189,4 mlrd. EUR; pažymi, kad per metus priėmus penkis taisomuosius biudžetus grynasis padidėjimas siekė 5,9 mlrd. EUR, todėl bendra įsipareigojimų suma padidėjo iki 195,3 mlrd. EUR ir viršijo DFP viršutinę ribą, t. y. 186,8 mlrd. EUR; pabrėžia, kad tai tapo įmanoma pasinaudojus specialiosiomis DFP priemonėmis, pagal kurias suteikiami papildomi ištekliai, viršijantys viršutines ribas, siekiant patenkinti naujus ar nenumatytus poreikius;

39. pažymi, kad 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (ESI fondų) lėšų įsisavinimas yra pažengęs į priekį – bendra mokėjimų suma siekia 475,2 mlrd. EUR, t. y. 97,0 proc. pagal

programas turimų 489,9 mlrd. EUR; palankiai vertina tai, kad 21 valstybė narė viršijo 95,0 proc. 2014–2020 m. programavimo laikotarpio lėšų įsisavinimo rodiklį, o tai rodo, kad artėjant laikotarpio pabaigai esama didelio įgyvendinimo pajėgumo;

40. pabrėžia, kad Komisijos pateiktos bendros įsisavinimo normos, grindžiamos išankstiniu finansavimu ir tarpiniais mokėjimais valstybėms narėms, nevisiškai atspindi projektų įgyvendinimo vietoje pažangą, nes jos neatspindi visų sumų, kurias nacionalinės valdžios institucijos išmokėjo galutiniams naudos gavėjams;

41. susirūpinęs pažymi, kad, nepaisant pastebimai padidėjusių 2024 m. mokėjimų, lėšų įsisavinimas pagal 2021–2027 m. Bendrųjų nuostatų reglamentą (BNR) tebėra mažas: 2024 m. išmokėta 14,7 mlrd. EUR, palyginti su 6,3 mlrd. EUR 2023 m., o tai vis dar yra nedidelė suma, palyginti su bendru skirtu finansavimu; be to, pažymi, kad 2024 m. EGADP dotacijų išmokos siekė tik 55,9 mlrd. EUR, t. y. maždaug pusę Komisijos 2023 m. birželio mėn. prognozės, o tai rodo, kad ir toliau vėluojama pateikti ir tvarkyti mokėjimo prašymus;

42. pažymi, kad 2024 m. Komisija prognozavo, jog 2025–2027 m. laikotarpiu bus panaikinta 8,8 mlrd. EUR įsipareigojimų, palyginti su 2023 m. 2024–2027 m. laikotarpiui numatytais 8,1 mlrd. EUR, o šį padidėjimą daugiausia lėmė sanglaudos politikos programos pagal dabartinę DFP ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšos, nes artėja 2014–2020 m. programų užbaigimas 2026 m.; dėl menko 2024 m. įgyvendinimo nuo 2025 m. ir vėlesniais metais kyla pavojus didelėms sumoms;

43. su susirūpinimu pažymi, kad Komisija numato, jog Sanglaudos fondui (SF), Europos regioninės plėtros fondui (ERPF) ir „Europos socialiniam fondui +“ (ESF+) iš viso bus panaikinta 2,7 mlrd. EUR įsipareigojimų, t. y. gerokai daugiau nei 2023 m. numatyti 2,2 mlrd. EUR, ir beveik septynis kartus daugiau nei 2022 m. numatyti 0,4 mlrd. EUR, nors daroma prielaida, kad 2026 ir 2027 m. įgyvendinimas labai paspartės; pabrėžia, kad, nepasiekus tokio spartesnio įgyvendinimo tempo, dar labiau padidės sumos, kurioms gresia įsipareigojimų panaikinimo rizika;

44. įspėja, kad dėl įvairaus pobūdžio rizikos, kurią Audito Rūmai nustatė Sąjungos biudžete, įskaitant neįvykdytus įsipareigojimus, gali būti sudėtinga siekti Sąjungos tikslų; ragina Komisiją, atsižvelgiant į Audito Rūmų rekomendacijas, imtis aktyvių veiksmų siekiant užtikrinti, kad jos rizikos mažinimo priemonės (pvz., bendras atidėjinių fondas) turėtų pakankamai mokėjimo pajėgumų;

45. pažymi, kad negrąžintų Sąjungos pasiskolintų lėšų nominalioji vertė 2024 m. pabaigoje pasiekė 601,3 mlrd. EUR, o tai rodo, kad Sąjungos programoms, pavyzdžiui Europos laikinos paramos priemonei nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE) ir

NGEU, finansuoti naudojamasi kapitalo rinkomis; pažymi, kad iki 2027 m. bendra negrąžintų pasiskolintų lėšų suma galėtų viršyti 900 mlrd. EUR, t. y. beveik dešimt kartų daugiau nei 2020 m., prieš pradedant įgyvendinti NGEU; pažymi, kad nuo 2022 m. gruodžio mėn. Komisija taiko diversifikuotą finansavimo strategiją kaip standartinį lėšų pritraukimo kapitalo rinkose metodą, pabrėžia skaidrių ataskaitų teikimo, fiskalinės atsakomybės ir patikimo finansų valdymo svarbą atsižvelgiant į padidėjusią skolinimosi ir palūkanų normos riziką, kad būtų išsaugotas fiskalinis tvarumas ir užtikrinta visapusiška atskaitomybė bei biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos vykdoma demokratinė priežiūra;

46. pažymi, kad palūkanų išlaidos, susijusios su negrąžintinos NGEU paramos finansavimu, 2021–2024 m. laikotarpiu siekė 5,4 mlrd. EUR, įskaitant 3,4 mlrd. EUR vien 2024 m., t. y. beveik 50,0 proc. daugiau, palyginti su pradine 3,7 mlrd. EUR prognoze; pastebi, kad bendros palūkanų išlaidos pagal dabartinę DFP galėtų siekti nuo 29,0 iki 30,4 mlrd. EUR, t. y. maždaug dvigubai daugiau nei Komisijos iš pradžių numatyta 14,9 mlrd. EUR suma; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad 2024 m. informaciniame pranešime „Skolinių įsipareigojimų valdymas ES biudžete pagal DFP po 2027 m.“ (angl. „Management of debt liabilities in the EU budget under the post-2027 MFF“), kurį užsakė Biudžeto komitetas[5], apskaičiuota, kad palūkanų mokėjimai už negrąžintiną NGEU paramą pagal kitą DFP galėtų siekti 70,9 ir 73,8 mlrd. EUR, taigi atkreipiamas dėmesys į ilgalaikes NGEU skolinimosi pasekmes biudžetui;

47. pažymi, kad 2024 m. Sąjungos biudžetui tenkanti rizika toliau didėjo, o tai rodo didėjančią skolinimosi operacijų ir susijusių garantijų apimtį; atkreipia dėmesį į tai, kad 2024 m. pabaigoje bendra Sąjungos biudžetui tenkanti rizika siekė 342,0 mlrd. EUR, t. y. 14,8 proc. daugiau, palyginti su 298,0 mlrd. EUR 2023 m. pabaigoje; akcentuoja, kad ši tendencija pabrėžia patikimos sistemos, fiskalinės atsakomybės ir skaidrių ataskaitų teikimo svarbą siekiant užtikrinti, kad Sąjunga bet kokiomis aplinkybėmis galėtų įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus; pabrėžia, kad, didėjant skolos lygiui, labai svarbu sukurti tikrus naujus nuosavus išteklius, kad dėl skolos aptarnavimo išlaidų netektų atsisakyti prioritetų pagal būsimas daugiametes finansines programas;

48. susirūpinęs pažymi, kad, kaip Audito Rūmai pabrėžė Specialiojoje ataskaitoje Nr. 18/2025 dėl ES biudžeto lankstumo, Komisijos pasiūlymas dėl 2021–2027 m. DFP nebuvo pakankamai pagrįstas išsamiai nustatytais ir išanalizuotais poreikiais ir rizika, kuriuos Sąjungos biudžetas turėtų būti pajėgus patenkinti; pažymi, kad, nors esamos lankstumo priemonės suteikė galimybę Sąjungai reaguoti į

---

5 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/766173/IPOL_BRI(2024)766173_EN.pdf.

naujus prioritetus, pirmaisiais DFP įgyvendinimo metais kelios lankstumo priemonės buvo pakartotinai išnaudotos, todėl likusiu laikotarpiu buvo apribota veiksmų laisvė; pabrėžia, kad lankstumo sistema yra pernelyg sudėtinga, nes nėra aiškiai apibrėžtos maržų iki viršutinių ribų ir specialių priemonių virš jų aktyvavimo sekos; be to, pažymi, kad tam tikros lankstumo priemonės dubliuojasi tarpusavyje ir su teminėmis programomis, skirtomis tiems patiems poreikiams tenkinti, todėl finansų valdymas ir sprendimų priėmimas yra nereikalingai sudėtingas;

Rekomendacijos

49. tvirtai pritaria Audito Rūmų rekomendacijoms, pateiktoms 2024 finansinių metų metinėje biudžeto vykdymo ataskaitoje, taip pat susijusiose specialiosiose ataskaitose; ragina Komisiją jas nedelsiant įgyvendinti ir nuolat informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie pažangą jas įgyvendinant;

50. ragina Komisiją visų pirma:

i) didinti finansinės atskaitomybės patikimumą ir skaidrumą, visų pirma toliau tobulinant neigiamo grynojo turto ir sukauptų išlaidų pateikimo aiškumą ir užtikrinant, kad biudžeto valdymo institucijai būtų aiškiai ir sistemingai pranešama apie ilgalaikį NGEU skolinimosi poveikį biudžetui;

ii) imtis visų būtinų priemonių nuolatiniams išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo trūkumams šalinti, be kita ko, tobulinant ir paaiškinant vadovaujančiosioms institucijoms teikiamas gaires, tęsiant pastangas ištaisyti nustatytus išlaidų, grindžiamų kompensavimu, trūkumus bei užtikrinti nuoseklų Teisinės valstybės sąlygų reglamento taikymą, kai išlieka rizika;

iii) pakoreguoti savo rizikos atliekant mokėjimus metodiką, kad būtų užtikrintas visiškas jos rizikos įverčių ir kontrolės aplinkos, kuria ji remiasi, suderinamumas;

iv) sustiprinti 2021–2027 m. pasidalijamojo valdymo lėšų įgyvendinimo stebėseną, įskaitant aktyvesnius tolesnius veiksmus, susijusius su žemais lėšų įsisavinimo rodikliais, didesnę administracinę paramą ir tikslinę techninę pagalbą valstybėms narėms bei sistemingą struktūrinių kliūčių, dėl kurių lėtėja įgyvendinimas, nustatymą;

v) visapusiškai išnaudoti visas turimas priemones, kad būtų užkirstas kelias įsipareigojimų panaikinimui ir užtikrinta, kad skirtos lėšos būtų visiškai ir veiksmingai įsisavinamos;

vi) aiškiai informuoti apie numatomą palūkanų išlaidų poveikį Sąjungos skolinimosi operacijoms, įskaitant jų poveikį

biudžetui pagal būsimas DFP, ir dabartinės diversifikuotos finansavimo strategijos tvarumą;

vii) peržiūrėti ir supaprastinti Sąjungos biudžeto lankstumo sistemą kitos DFP laikotarpiu, be kita ko, nustatant aiškią rezervų ir specialiųjų priemonių lėšų mobilizavimo seką, užtikrinant lankstumo priemonių papildomumą ir didinant jų naudojimo skaidrumą bei nuspėjamumą kartu garantuojant demokratinę biudžeto valdymo institucijos priežiūrą;

viii) rekomenduoja Komisijai į būsimus DFP pasiūlymus įtraukti išsamią poreikių, rizikos ir gebėjimo reaguoti į krizes analizę, užtikrinant, kad lankstumo priemonės būtų pakankamai pagrįstos, tinkamai finansuojamos, jomis būtų galima reaguoti į nenumatytus įvykius ir jos nebūtų pernelyg anksti išeikvotos;

ix) užtikrinti, kad Sąjungos kovos su sukčiavimu struktūrai, visų pirma OLAF ir Europos prokuratūrai, būtų suteikta pakankamai tinkamų išteklių ir kad būtų palengvintas tvirtas jų tarpusavio bendradarbiavimas ir bendradarbiavimas su Komisija; be kita ko, laiku perduodant informaciją apie įtariamo sukčiavimo atvejus ir stiprinant sukčiavimo prevencijos strategijas, visų pirma didelės rizikos išlaidų srityse ir didelio masto finansinių priemonių atvejais;

x) skelbti aiškias, patogias naudoti veiklos rezultatų ir išlaidų santraukas, įskaitant vieno puslapio apžvalgas ir interaktyvias suvestines su kompiuterio skaitomais duomenų rinkiniais;

Pajamos

51. palankiai vertina tai, kad iš bendrų audito įrodymų, taip pat ir 2024 finansinių metų, matyti, kad su pajamomis susijęs klaidų lygis nebuvo reikšmingas; kartu toliau atkreipia dėmesį į tai, kad dėl problemų, susijusių su neteisingai deklaruojamais arba visai nedeklaruojamais muitais (muitų nepriemoka), susidaro surinktų importo muitų trūkumas, kuris jau daugelį metų yra nuolatinė Sąjungos ir jos valstybių narių problema;

52. pabrėžia valstybių narių atsakomybės už pridėtinės vertės mokesčio (PVM) ir tradicinių nuosavų išteklių (TNI) surinkimą svarbą užtikrinant sąžiningą konkurenciją ir sąžiningą apmokestinimą bendrojoje rinkoje ir garantuojant, kad Sąjungos išlaidų finansavimo našta būtų teisingai paskirstyta valstybėms narėms; su pasitenkinimu pažymi, kad Audito Rūmų nagrinėtos pajamų sistemos iš esmės buvo veiksmingos; kartu primygtinai prašo Komisijos paspartinti pastangas pagerinti esamų nuosavų išteklių surinkimą, be kita ko, pašalinti likusius Audito Rūmų nustatytus trūkumus, ypač susijusius su ilgą laiką nesprendžiamais klausimais dėl PVM išlygų ir neišspręstomis su TNI susijusiomis problemomis;

53. pabrėžia, kad Sąjungos muitinės sistemos reforma tebėra svarbi tiek nuosavų išteklių modernizavimui, tiek veiksmingai kovai su organizuotu nusikalstamumu Europos ir nacionaliniu lygmenimis; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą dėl tolesnio įgyvendinimo ir veiklos planavimo poreikio; pabrėžia, kad svarbu laiku ir koordinuotai įgyvendinti sutartus reformų elementus;

54. pabrėžia, kad greitas visų pasiūlymo dėl muitinės reformos elementų priėmimas ir įgyvendinimas turėtų išlikti vienu iš pagrindinių prioritetų; pabrėžia, kad įsteigus ES muitinę ir ES duomenų platformą turėtų būti prisidedama prie rizikos vertinimo tikruoju laiku, sukčiavimo nustatymo ir vienodo muitinės taisyklių taikymo, pakeičiant suskaidytas nacionalines sistemas, kad skaitmeninė muitų sąjunga būtų tvirtesnė; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad reforma padėtų gerokai sumažinti muitų nepriemoką ir padidinti Sąjungos muitinio tikrinimo veiksmingumą; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu tikruoju laiku atlikti rizikos vertinimą ir suskaitmeninti muitinį tikrinimą;

55. palankiai vertina Europos prokuratūros ir OLAF pastangas kovoti su organizuotu naudojimusi Sąjungos muitinio tikrinimo trūkumais; ragina toliau stiprinti Europos prokuratūros operatyvinius pajėgumus ir ekspertines žinias kovojant su organizuoto nusikalstamumo modeliais, darančiais poveikį Sąjungos pajamoms ir išlaidoms, be kita ko, vykdant specializuotas bendras užduotis, stiprinant dalijimosi žvalgybos informacija ir rizikos analizės pajėgumus;

56. pabrėžia prevencinių ir atsargumo priemonių svarbą kovojant su sukčiavimu PVM; ragina išnagrinėti novatoriškus metodus, pvz., rizika grindžiamą imties sudarymą ir statistinę kontrolės rezultatų ekstrapoliaciją platesnėms sandorių tiriamosioms visumoms, visapusiškai laikantis teisinių apsaugos priemonių ir proporcingumo;

57. palankiai vertina Komisijos pateiktus pasiūlymus dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant pasiūlymų dėl kitos DFP rinkinį, kuriais turėtų būti galima padengti bent jau išlaidas, susijusias su palūkanomis ir paskolų grąžinimu pagal EGADP, siekiant užtikrinti, kad tokiomis išlaidomis nebūtų ribojamos Sąjungos lėšos, skirtos įprastoms Sąjungos išlaidų programoms finansuoti; pripažįsta, kad taip pat būtų galima apsvarstyti kitus pajamų šaltinius, jei esami pasiūlymai nebūtų įgyvendinti, nepakenkiant fiskalinei atsakomybei; mano, kad kaip galimus sprendimus reikėtų išnagrinėti pajamų iš skaitmeninių paslaugų mokesčio ir finansinių sandorių mokesčio galimybę;

Rekomendacijos:

58. ragina Komisiją visų pirma:

    i) imtis reikiamų veiksmų, kuriais siekiama remti savalaikį ir veiksmingą muitinės reformos įgyvendinimą, įskaitant ES

muitinės įsteigimą ir pradinę veiklą bei ES muitinės duomenų centro kūrimą, įgyvendinimą ir techninę priežiūrą;

ii) intensyvinti bendradarbiavimą muitinės srityje su kitomis Sąjungai nepriklausančiomis šalimis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos prekybai ir sustiprinta kova su tarpvalstybiniu mokestiniu sukčiavimu ir sukčiavimu muitinėje;

iii) intensyvinti pastangas siekiant gerinti esamų Sąjungos pajamų šaltinių surinkimą, įskaitant pajamas iš elektroninės prekybos, šalinant likusius Audito Rūmų nustatytus trūkumus, ypač susijusius su ilgą laiką nesprendžiamais klausimais dėl PVM išlygų ir neišspręstomis problemomis, susijusiomis su tradiciniais nuosavais ištekliais (TNI);

iv) toliau dirbti siekiant nustatyti papildomus naujus nuosavus išteklius;

v) toliau spręsti pagrindines muitų nepriemokos problemas, kurias muitinėms kelia spartus elektroninės prekybos augimas; suteikti pakankamai žmogiškųjų, techninių ir finansinių išteklių;

Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika

59. pažymi, kad DFP 1 išlaidų kategorijos „Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika“ programoms skirtas biudžetas buvo 25,9 mlrd. EUR (13,5 proc. Sąjungos biudžeto), jis paskirstytas taip: 14,9 mlrd. EUR (57,6 proc.) skirta moksliniams tyrimams, 4,1 mlrd. EUR (15,9 proc.) – transportui, energetikai ir skaitmeninei ekonomikai, 3,1 mlrd. EUR (11,9 proc.) – programai „InvestEU“, 2,3 mlrd. EUR (8,8 proc.) – kosmosui ir 1,5 mlrd. EUR (5,8 proc.) – kitoms sritims;

60. pažymi, kad Audito Rūmai patikrino 127 operacijas, apimančias visų rūšių šios DFP išlaidų kategorijos išlaidas; susirūpinęs pažymi, kad 32 (25 proc.) operacijose iš 127 Audito Rūmų tikrintų operacijų buvo klaidų; apgailestauja, kad, remdamiesi Audito Rūmų nustatytomis 28 kiekybiškai įvertinamomis klaidomis ir papildomomis klaidomis, aptiktomis Sąjungos agentūrų, bendrųjų įmonių ir Europos inovacijos ir technologijos instituto vykdytose DFP 1 išlaidų kategorijos operacijose, Audito Rūmai apskaičiavo, kad 2024 m. išlaidų, skirtų kategorijai „Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika“, klaidų lygis buvo reikšmingas, t. y. 3,2 proc.; be to, pažymi, kad Komisija įvertino, jog šios išlaidų kategorijos rizika atliekant mokėjimą yra 1,6 proc. ir ji patenka į Audito Rūmų įverčio žemesniąją intervalo pusę;

61. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų atliktą klaidų skirstymą į kategorijas: 76 proc. klaidų sudaro netinkamos finansuoti tiesioginės personalo išlaidos, 18 proc. – netinkamos finansuoti kitos tiesioginės išlaidos

(PVM, kelionės, įranga), 4 proc. – netinkamos finansuoti subrangos sutartys ir 2 proc. – netinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos;

62. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą, kad moksliniai tyrimai ir toliau yra didelės rizikos išlaidų sritis, ypač personalo sąnaudų požiūriu; pažymi, kad Audito Rūmai nustatė kiekybiškai įvertinamų klaidų, susijusių su 26 iš 99 atrinktų mokslinių tyrimų ir inovacijų operacijų; pripažįsta, kad lėšų išmokėjimo būdas turi įtakos klaidų rizikai ir kad taisyklės, susijusios su kompensavimu grindžiamu finansavimu, kuris paprastai naudojamas mokslinių tyrimų srityje, yra sudėtingos; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia supaprastinti Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programas reglamentuojančias taisykles, siekiant sumažinti klaidų riziką, kartu sudarant palankesnes sąlygas naudos gavėjams, visų pirma MVĮ, gauti Sąjungos finansavimą;

63. pastebi, kad Audito Rūmai taip pat nustatė keletą Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) projektų trūkumų, be kita ko, susijusių su ataskaitų dėl netiesioginių išlaidų teikimu, deklaruotų ir faktinių mokėjimų neatitikimu ir reikalavimų neatitinkančiomis viešųjų pirkimų procedūromis, ir ragina visus partnerius griežtai laikytis išlaidų tinkamumo finansuoti ir patikimo finansų valdymo taisyklių; be to, pabrėžia, kad į šiuos aspektus reikia atsižvelgti priimant kitą EITP reglamentą (2028–2034 m.), siekiant padidinti EITP projektų įgyvendinimo skaidrumą ir šių projektų ES pridėtinę vertę;

64. palankiai vertina tai, kad Audito Rūmai 2024 m. metinėje ataskaitoje taip pat įvertino informaciją apie DFP 1 išlaidų kategorijos veiklos rezultatus, kuri buvo pateikta į Komisijos parengtą 2023 m. metinę valdymo ir veiklos rezultatų ataskaitą įtrauktose programos veiklos rezultatų ataskaitose; palankiai vertina bendrą Audito Rūmų išvadą, kad, palyginti su 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu, pagerėjo veiklos rezultatų rodiklių struktūra, įskaitant skirtingų tipų rodiklių (indėlio, išdirbio, rezultato ir poveikio) pusiausvyrą programos „Europos horizontas“, ES kosmoso programos ir programos „InvestEU“ atveju; susirūpinęs pažymi, kad 2021–2027 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) teisės aktuose nenumatyti rezultato ar poveikio rodikliai;

65. yra susirūpinęs dėl to, kad Audito Rūmai nustatė ataskaitose pateiktų rezultatų atsekamumo spragų, visų pirma programos „Horizontas 2020“ atveju; pabrėžia, kad svarbu patikrinti ir užtikrinti duomenų, naudojamų veiklos rezultatų rodikliams nustatyti, atsekamumą ir patikimumą; pažymi, kad dėl supaprastinto išlaidų apmokėjimo ir su išlaidomis nesusijusių finansavimo modelių nustatymo ir vis dažnesnio naudojimo, reikia spręsti rezultatų duomenų atsekamumo ir patikimumo trūkumų klausimą siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus;

66. su susirūpinimu atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad Komisija negalėjo pateikti projekto lygmens informacijos apie programą „InvestEU“, nes ji įgyvendinama taikant netiesioginį valdymą, kuris papildomas stebėsenos vizitais; apgailestauja dėl Komisijos atsakymo, kad nei pagal garantijų susitarimus, nei pagal „InvestEU“ reglamentą iš programą „InvestEU“ įgyvendinančių partnerių nereikalaujama teikti pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių (PVRR) ataskaitų projektų lygmeniu; mano, kad išsamesnės veiklos rezultatų ataskaitos, susijusios su taikant netiesioginį valdymą įgyvendinamomis finansinėmis priemonėmis, pvz., „InvestEU“, turėtų būti pagrįstos projektų lygmens duomenimis; pabrėžia, kad Europos investicijų bankui (EIB), kaip pagrindiniam programą „InvestEU“ įgyvendinančiam partneriui, turi būti taikomi aukščiausi skaidrumo ir atskaitomybės standartai;

67. yra susirūpinęs dėl to, kad Audito Rūmai nustatė, jog apskritai pažanga siekiant pagrindinių veiklos rodiklių siektinų reikšmių buvo mažesnė, nei įvertino Komisija; pažymi, kad 2021–2027 m. DFP programose siektinos reikšmės daugiausia įgyvendinami pagal planą, o 2014–2020 m. programose tikslai buvo pasiekti tik iš dalies; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad mažiau nei pusė programos „Horizontas 2020“ ir 2014–2020 m. EITP veiklos rezultatų rodiklių rodo, kad rezultatai pasiekti arba kad jų siekiama; pažymi, kad 50 proc. programos „InvestEU“ rodiklių, pateiktų programos veiklos rezultatų ataskaitose, nebuvo pateikta galutinė reikšmė; pripažįsta Komisijos atsakymą, kad dėl finansinių priemonių, tokių kaip „InvestEU“, rinka ir paklausa grindžiamo pobūdžio tokių programų rezultatai priklauso nuo to, kaip jie įsisavinami rinkoje, o tai riboja Komisijos galimybes nustatyti iš anksto apibrėžtas tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes;

68. primena Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) finansavimo programų svarbą Sąjungos moksliniam, visuomeniniam, ekonominiam ir technologiniam vystymuisi, tinkamai sprendžiant naujų iššūkių ir prioritetų, nelygybės mažinimo, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos įgyvendinimo ir Sąjungos energetinės priklausomybės nuo Rusijos mažinimo klausimus; pabrėžia, kad, siekiant padidinti Sąjungos konkurencingumą, technologinę lyderystę ir strateginį savarankiškumą ir panaikinti inovacijų atotrūkį nuo pasaulinių konkurentų, reikia didesnio MTI finansavimo, nes didesnės ir tikslingesnės investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas, kartu su mažesne administracine našta pareiškėjams ir geresniu privataus kapitalo lėšų mobilizavimu, yra labai svarbios, be kita ko, siekiant įgyvendinti atitinkamas M. Draghi pranešime pateiktas rekomendacijas; primena, kad M. Draghi pranešime pabrėžiama, jog kompetencija mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje yra labai svarbi Sąjungos konkurencingumui ir kad Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemoje, įskaitant programą „Europos horizontas“, turėtų būti vienas atrankos kriterijus, t. y. kompetencija; atsižvelgdamas į tai, pakartoja savo poziciją, kad mokslinių tyrimų ir

inovacijų finansavimas ir toliau turėtų priklausyti nuo kompetencijos principo ir išlikti grindžiamas nuopelnais;

69. pažymi, kad programos „Horizontas 2020“ *ex post* vertinime apskaičiuota, kad už kiekvieną su programa susijusių išlaidų eurą iki 2040 m. visuomenė gaus penkių eurų vertės naudos; labai apgailestauja dėl to, kad 74 proc. pasiūlymų, kuriuos nepriklausomi ekspertai įvertino kaip aukštos kokybės, negalėjo būti finansuojami dėl biudžeto apribojimų; pažymi, kad visiems aukštos kokybės pasiūlymams finansuoti būtų reikėję papildomų 159 mlrd. EUR; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti pakankamą Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimą, kad būtų skatinama tvari Sąjungos gerovė ir konkurencingumas; pabrėžia, kad svarbu visapusiškai pasinaudoti pažangumo ženklo ir kitų papildomų Sąjungos ir nacionalinių finansavimo priemonių, įskaitant sanglaudos politikos priemones, teikiamomis galimybėmis siekiant remti aukštos kokybės, bet nefinansuojamus mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus ir stiprinti regionines inovacijų ekosistemas visoje Sąjungoje;

70. pabrėžia, kad svarbu supaprastinti Sąjungos MTI finansavimą reglamentuojančias taisykles ir procedūras, kad naudos gavėjams būtų lengviau gauti finansavimą ir įgyvendinti programas; pabrėžia, kad supaprastinimo priemonės turėtų būti parengtos taip, kad būtų naudingos pareiškėjams ir naudos gavėjams, įskaitant pirmą kartą paraiškas teikiančius pareiškėjus, MVĮ ir universitetus, kartu skatinant mažesnius ir lankstesnius konsorciumus, modulines projektų struktūras ir etapinį dalyvavimą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos platesniam dalyvavimui ir veiksmingai įtraukčiai visoje Sąjungoje; yra susirūpinęs dėl Audito Rūmų išvados, kad, nepaisant pagal programą „Europos horizontas“ nustatytų supaprastinimų, skirtų palengvinti naudos gavėjų išlaidų ataskaitų teikimą, Audito Rūmai nenustatė reikšmingų skirtumų tarp programų „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“, susijusių su išlaidų tvarkingumu;

71. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad Komisija įgyvendino daugumą ankstesniais metais pateiktų rekomendacijų; vis dėlto yra susirūpinęs, kad priemonė „Personalo išlaidų vedlys“, kurią Audito Rūmai primygtinai ragina naudoti, ypač tam tikrų kategorijų naudos gavėjus, kurie yra labiau linkę daryti klaidas, pavyzdžiui, MVĮ ir naujus dalyvius, Audito Rūmams atliekant auditą dar nebuvo parengta; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad penkiose iš 34 programos „Europos horizontas“ operacijų, įtrauktų į 2024 m. imtį, naudos gavėjai vis dar skaičiavo personalo išlaidas naudodami programai „Horizontas 2020“ taikomą metodą arba nevisiškai laikėsi naujų programai „Europos horizontas“ taikomų taisyklių; mano, kad tokių priemonių, kaip „Personalo išlaidų vedlys“, kūrimas ir naudojimas galėtų padėti naudos gavėjams taikyti teisingas personalo išlaidų apskaičiavimo – pagrindinį klaidų šaltinį pagal DFP 1 išlaidų kategoriją – taisykles;

72. pažymi, kad 2024 m. programoje „Europos horizontas“ Komisija toliau diegė supaprastintas išlaidų apmokėjimo galimybes, kaip antai finansavimą fiksuotosiomis sumomis ir vieneto įkainius, o pagal 2024 m. darbo programas finansavimas fiksuotąja suma sudaro 27 proc. viso kvietimo teikti pasiūlymus biudžeto; primena Audito Rūmų paaiškinimą, kad tuo atveju, kai skiriamas finansavimas fiksuotąja suma, naudos gavėjams mokama iš anksto nustatyta fiksuotoji suma už kiekvieną užbaigtą darbo paketą, neatsižvelgiant į faktines patirtas išlaidas; taip pat pažymi, kad Komisijos tikslas yra iki 2027 m. ne mažiau kaip 50 proc. paskelbtose darbo programose numatytų kvietimų teikti pasiūlymus biudžeto finansuoti fiksuotosiomis sumomis; yra susirūpinęs, kad dėl priežasčių, paaiškintų metinės ataskaitos 5.4 langelyje, Audito Rūmai negalėjo įvertinti, ar konkretaus įrangos elemento įtraukimas į pasiūlymą dėl biudžeto buvo būtinas ir pagrįstas jų audituotos fiksuotosios sumos dotacijos atveju; ragina Komisiją užtikrinti, kad į būsimas finansavimo priemones būtų įtrauktos apsaugos priemonės, kurios padėtų išvengti kompensacijos permokos už įrangą, kuri faktiškai nebuvo įsigyta, nors buvo įtraukta į fiksuotosios sumos išmokos biudžetą, atsižvelgiant į Audito Rūmų pastabas;

73. pripažįsta, kad tarpiniame programos „Europos horizontas“ vertinime nustatyta, jog fiksuotosios sumos išmokos iš tikrųjų supaprastino naudos gavėjų darbą, nes, kaip apskaičiuota, buvo sutaupyta nuo 14 proc. iki 30 proc. jų administracinių išlaidų; atkreipia dėmesį į Komisijos atlikto fiksuotosios sumos išmokų finansavimo pagal programas „Horizontas 2020“ ir 2018–2024 m. programą „Europos horizontas“ vertinimo išvadas, įskaitant tai, kad naudos gavėjai taip pat pranešė Komisijai, jog jie pageidautų daugiau aiškumo dėl to, kaip bus atliekamas fiksuotosios sumos išmokų auditas; palankiai vertina tai, kad 2024 m. Komisija įdiegė programos „Europos horizontas“ dotacijų *ex post* kontrolės strategiją, įskaitant fiksuotosios sumos dotacijų *ex post* techninių peržiūrų metodiką; pažymi, kad Komisija 2024 m. ketvirtąjį ketvirtį pradėjo vykdyti pirmąsias 30 programos „Europos horizontas“ *ex post* techninių peržiūrų; kartu pripažįsta Audito Rūmų pastabą, kad, nors fiksuotosios sumos yra tinkamos aiškiai apibrėžtiems darbo paketams, įgyvendinant tokias schemas kiltų sunkumų tais atvejais, kai darbo paketai atidedami, iš dalies užbaigiami arba kai kuri darbo pakete numatyta veikla pakeičiama;

74. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad Sąjungos finansinė parama trečiosioms šalims mokslinių tyrimų srityje gerokai padidėjo, nes pagal programos „Horizontas 2020“ dotacijas visam programavimo laikotarpiui buvo numatyta skirti 2,5 mlrd. EUR tokio finansavimo, o iki 2024 m. pabaigos pagal programą „Europos horizontas“ buvo suteiktas 5,5 mlrd. EUR finansavimas; yra susirūpinęs dėl Audito Rūmų išvados, kad devynių iš 11 atrinktų operacijų, susijusių su dotacijomis trečiosioms šalims, atveju Finansinio reglamento 207 straipsnyje nustatyta 60 000 EUR

finansavimo riba buvo viršyta be tinkamo nuokrypio pagrindimo darbo programoje arba kvietime teikti pasiūlymus; atkreipia dėmesį į tai, kad, Komisijos teigimu, didesnių dotacijų sumų poreikis yra būdingas norint vykdyti tam tikrų rūšių veiksmus; nerimauja dėl Audito Rūmų išvados, kad trečiosios šalys neprivalo įrodyti savo kontrolės veiksmingumo, siekiant užtikrinti Sąjungos išlaidų tvarkingumą; sutinka su Audito Rūmų nuomone, kad dėl to kyla rizika patikimam finansų valdymui ir Sąjungos finansinių interesų apsaugai;

75. pažymi, kad Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programomis, įskaitant programą „Europos horizontas“, remiamas pažangiųjų technologijų kūrimas civilinėms reikmėms, tačiau pripažįsta, kad tam tikros technologijos gali kelti dvejopo naudojimo riziką; mano, kad siekiant stiprinti Sąjungos gynybą reikia pagal programą „Europos horizontas“ skirti didesnę paramą moksliniams tyrimams ir inovacijoms; atkreipia dėmesį į didelį besiformuojančių technologijų potencialą, visų pirma tokiose srityse kaip dirbtinis intelektas, kibernetinis saugumas ir kvantinė kompiuterija, siekiant prisidėti prie Sąjungos saugumo ir atsparumo; todėl mano, kad civilinių mokslinių tyrimų ir inovacijų programos turėtų būti tinkamai remiamos ir strategiškai suderintos, be kita ko, kai aktualu, sudarant sąlygas jų rezultatus naudoti dvejopo naudojimo tikslais, kad būtų išsaugoti ES gynybos pajėgumai; tačiau su susirūpinimu atkreipia dėmesį į Komisijos atsakymą, kad šiuo metu ji specialiai nekontroliuoja, ar pasibaigus projektui Sąjungos finansuojamų MTI projektų rezultatai yra toliau pritaikomi dvejopam naudojimui, karinėms ar gynybinėms reikmėms; ragina Komisiją užtikrinti tinkamą tolesnių veiksmų, susijusių su Sąjungos finansuojamais MTI projektais, kurie gali būti dvejopo naudojimo, karinės ar gynybos prietaikos, stebėseną laikantis Sąjungos reikalavimų; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad Sąjungos finansavimas visiškai atitiktų Sąjungos vertybes ir įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę; kartu pabrėžia, kad Komisija turi stiprinti tolesnę veiklą, susijusią su Sąjungos finansuojamais mokslinių tyrimų rezultatais, įskaitant jų perėjimą prie komercinio naudojimo, kad būtų kuo labiau padidintas poveikis visuomenei ir užtikrinta tinkama investicijų grąža mokesčių mokėtojams;

76. primena, kad EIB grupei pagal programos „InvestEU“ reglamentą skirta 75 proc. (19,6 mlrd. EUR) Sąjungos biudžeto garantijos; taip pat primena biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos rekomendacijas, pateiktas jos ankstesnėse ataskaitose dėl EIB finansinės veiklos kontrolės; atkreipia dėmesį į atskaitomybės ir audito spragas, susijusias su EIB operacijomis, kaip nustatyta Ryšių palaikymo komiteto pareiškime Nr. CC 1/2025; pabrėžia, kad audito sistemą reikia suderinti ir pritaikyti prie išplėstų EIB įgaliojimų; primygtinai ragina Komisiją aktyviai remti tai, kad Audito Rūmams būtų suteiktos visapusiškos galimybės atlikti EIB veiklos auditą; pabrėžia, kad reikia išsamios informacijos apie EIB portfelio kokybę

ir rizikos valdymo praktiką, kad būtų galima vykdyti prasmingą demokratinę EIB operacijų priežiūrą; ragina Komisiją bendradarbiauti su EIB siekiant biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai teikti ataskaitas apie jo portfelio kokybę, užtikrinti, kad būtų atliekama nepriklausoma didelio masto investicijų rizikos vertinimo profilių peržiūra ir kad EIB atskleistų patirtį, įgytą tais atvejais, kai didelio skolinimo atvejais nebuvo įvykdyti įsipareigojimai; pabrėžia, kad visuomenės pasitikėjimas patikimu Sąjungos remiamo skolinimo valdymu priklauso nuo aukščiausių institucinio sąžiningumo standartų; todėl primygtinai ragina Komisiją reikalauti, kad EIB stiprintų interesų konfliktų prevencijos mechanizmus;

77. pabrėžia strateginę gynybos srities mokslinių tyrimų svarbą stiprinant Sąjungos saugumą ir ilgalaikį atsparumą; atkreipia dėmesį į tai, kad gynybos ir saugumo moksliniams tyrimams reikalingas glaudus ir patikimas valstybių narių bendradarbiavimas, kad būtų užtikrintas ekonomiškai efektyvesnis ir veiksmingesnis Sąjungos mokesčių mokėtojų pinigų naudojimas, išvengta nereikalingo dubliavimosi ir skatinama sinergija; pabrėžia, kad mokslinių tyrimų veikla šioje srityje neišvengiamai apima itin slaptus duomenis, technologijas ir informaciją, kuriems turi būti taikomi aukščiausi apsaugos nuo išorės kišimosi ar piktavališko manipuliavimo standartai; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia skubiai sukurti bendrą ir tvirtą Sąjungos lygmens apsaugos struktūrą, kad būtų galima kovoti su hibridinėmis grėsmėmis ir apsaugoti ypatingos svarbos žinias, infrastruktūrą ir inovacijų ekosistemas;

78. primena, kad 2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamentas nusprendė įsteigti Tyrimo komitetą programos „Pegasus“ ir lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimui tirti (PEGA), kuris tirtų įtariamus Sąjungos teisės pažeidimus ar netinkamą administravimą taikant Sąjungos teisę, susijusią su programos „Pegasus“ ir lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimu, ir 2023 m. birželio 15 d. Europos Parlamento rekomendaciją Tarybai ir Komisijai, priimtą po PEGA komiteto atlikto darbo[6]; reiškia nepasitenkinimą dėl to, kad Komisija iki šiol nėra pateikusi vykdymo užtikrinimo priemonių ir tolesnių teisėkūros veiksmų, susijusių su Parlamento rekomendacijomis dėl programos „Pegasus“ ir lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimo; atkreipia dėmesį į žiniasklaidos pranešimus[7], kuriuose teigiama, kad Sąjungos lėšomis galėjo būti tiesiogiai remiamos įmonės, susijusios su šnipinėjimo programų kūrimu, diegimu ir eksportu, vykdomu subjektų, kurių technologijos siejamos su neteisėtu žurnalistų, žmogaus teisių gynėjų ir politinių veikėjų

---

6 Priimti tekstai: P9_TA(2023)0244. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0244_LT.html.

7 https://www.ftm.eu/articles/spyware-industry-eu-subsidies-surveillance-concers.

sekimu Sąjungoje ir trečiosiose šalyse; atkreipia dėmesį į Komisijos atsakymą, kad tinkamas Sąjungos lėšų naudojimas užtikrinamas įvairiomis sutartinėmis nuostatomis, pagal kurias reikalaujama laikytis taikytinos teisės ir Sąjungos vertybių, ir kad dėl šių įsipareigojimų nesilaikymo gali būti taikomos įvairios sutartinės priemonės, įskaitant sutarties ar mokėjimų sustabdymą ir sutarties nutraukimą; be to, atkreipia dėmesį į Komisijos rašytinį atsakymą, kad, jos nuomone, ji ėmėsi keleto priemonių, kuriomis siekiama spręsti šnipinėjimo programų patekimo netinkamiems asmenims riziką ir padidinti galimų šnipinėjimo programų aukų apsaugą, įskaitant Europos žiniasklaidos laisvės aktą, E. privatumo direktyvą, Kibernetinio atsparumo aktą ir Dvejopo naudojimo reglamentą, ir kad jos metinėse teisinės valstybės principo taikymo ataskaitose taip pat aptariami pokyčiai, susiję su įtarimais dėl neteisėto šnipinėjimo programų naudojimo;

79. atkreipia dėmesį į Komisijos atsakymą Biudžeto kontrolės komitetui, kad minėtos bendrovės nuo 2021 m. iš Sąjungos biudžeto iš viso gavo 12,77 mln. EUR; apgailestauja, kad Komisija su Biudžeto kontrolės komitetu pasidalijo tik daline informacija apie visą šnipinėjimo programų arba intervencinio sekimo programinės įrangos įmonėms skirtą Sąjungos finansavimo sumą, nes jos pateiktas atsakymas apsiriboja informacija, kuri jau yra viešai prieinama Finansinio skaidrumo sistemoje, kurioje šiuo metu skelbiama tik informacija apie naudos gavėjus ir rangovus, kuriems taikomas tiesioginis valdymas, ir apie įgyvendinimo partnerius, kuriems taikomas netiesioginis valdymas; apgailestauja dėl to, kad biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija gavo neišsamų atsakymą į savo prašymą;

80. pabrėžia Sąjungos investicijų į didelio našumo, tvarių ir efektyviai sujungtų transeuropinių tinklų kūrimą transporto, energetikos ir skaitmeninių paslaugų srityse svarbą ir pažymi, kad EITP, kuriai 2024 m. skirta 4,1 mlrd. EUR, yra pagrindinė ES priemonė siekiant šių tikslų;

81. atkreipia dėmesį į Komisijos rašytinį atsakymą, kad nuo 2021 m. vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybai ir susijusiai infrastruktūrai iš EITP atsinaujinančiųjų išteklių energijos programos buvo išleista 12,63 mln. EUR, o 187,21 mln. EUR iš EITP priemonės transporto sričiai numatytų lėšų buvo išleista degalų pildymo stotelėms finansuoti; be to, pažymi, kad 2021–2024 m. Komisija iš Inovacijų fondo skyrė 791,13 mln. EUR dotacijų elektrolizinių degalų projektams; pabrėžia, kad svarbu skirti Sąjungos lėšų sprendimams, turintiems ilgalaikio priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir išplečiamumo galimybių, remti ir laikytis įrodymais grindžiamo požiūrio į naujus sprendimus, siekiant užtikrinti veiksmingą viešųjų išteklių naudojimą ir kuo labiau padidinti poveikį klimatui; pabrėžia, kad reikia įvertinti visų technologijų veiksmingumą ir išplečiamumą; ragina atsargiai skirti Sąjungos lėšas technologijoms, kurių ilgalaikis vaidmuo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo trajektorijos

požiūriu yra neaiškus arba ribotas; pabrėžia, kad labai svarbu iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumo tikslą; pabrėžia, kad reikia užtikrinti patikimą, įperkamą ir atsparų Sąjungos energijos tiekimą; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad Komisija turėtų skatinti technologiškai neutralų požiūrį į mokslinius tyrimus ir inovacijas; ypač ragina remti tarpvalstybinius projektus, kuriais skatinami tikrai europiniai sprendimai energijos tiekimo srityje, užtikrinamas ekonomiškai efektyvus Sąjungos lėšų naudojimas, stiprinama vidaus rinka ir kuriama ES pridėtinė vertė; ragina Komisiją užtikrinti, kad finansavimo kriterijai būtų grindžiami išmatuojamais išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo rezultatais, o ne įpareigojančiais technologijų prioritetais;

82. primena, kad Skaitmeninių rinkų aktu (SRA) siekiama užtikrinti sąžiningas ir inovacijoms palankias skaitmenines rinkas Europoje, neleidžiant jokiam atskiram subjektui dominuoti jose pakenkiant vartotojams, konkurentams ar demokratinei priežiūrai; pabrėžia, kad dominavimas skaitmeninėje rinkoje daro didelį neigiamą poveikį pagrindinėms teisėms ir manipuliavimo informacija bei dezinformacijos sklaidai ir kad reikia imtis bendrų Sąjungos veiksmų šiose srityse; pažymi, kad 2024 m. Konkurencijos generalinis direktoratas (COMP GD) susidūrė su dideliu darbuotojų trūkumu, kaip nurodyta jo 2024 m. metinėje veiklos ataskaitoje; pažymi, kad COMP GD perkėlė darbuotojus į padalinius, atsakingus už SRA vykdymą, todėl kituose skyriuose trūko darbuotojų;

Rekomendacijos

83. ragina Komisiją:

i) visiškai atsižvelgti į Audito Rūmų rekomendacijas dėl teisėtumo ir tvarkingumo bei veiklos ataskaitų teikimo;

ii) užtikrinti gerokai didesnį Sąjungos finansavimą moksliniams tyrimams ir inovacijoms, atsižvelgiant į kompetencijos ir nuopelnų principus;

iii) nustatyti privalomus reikalavimus įgyvendinantiesiems partneriams, įskaitant EIB, teikti veiklos ataskaitas, grindžiamas projekto lygmens duomenimis, taip pat dėl finansinių priemonių, įgyvendinamų pagal netiesioginio valdymo principą, pavyzdžiui, programos „InvestEU“; reikalauja, kad tokios ataskaitos būtų grindžiamos subalansuotu išdirbio, rezultato ir poveikio rodiklių deriniu;

iv) atlikti pagal programą „Europos horizontas“ nustatytų supaprastinimo priemonių peržiūrą siekiant įvertinti, ar jomis užtikrinamas tikras supaprastinimas projektų naudos gavėjams ir pareiškėjams, įskaitant jų poveikį administracinei naštai, dalyvavimo lygiui, geografinei pusiausvyrai ir lengvesnei prieigai naujiems pareiškėjams, visų pirma iš mažiau rezultatų

pasiekusių regionų, ir skatinama sinergija su kitomis Sąjungos priemonėmis, įskaitant sanglaudos politiką ir pažangumo ženklą;

v) parengti ir skatinti naudoti priemones, pavyzdžiui, Personalo išlaidų vedlį, padedančias naudos gavėjams taikyti teisingas personalo išlaidų apskaičiavimo taisykles;

vi) įvertinti 2024 m. ir 2025 m. pradėtų vykdyti vienkartinių dotacijų *ex post* techninių peržiūrų metu įgytą patirtį ir pateikti ataskaitą biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai;

vii) užtikrinti, kad į būsimas finansavimo priemones būtų įtrauktos apsaugos priemonės, kurios padėtų išvengti kompensacijos permokos už įrangą, kuri faktiškai nebuvo įsigyta, nors buvo įtraukta į fiksuotosios sumos išmokos biudžetą;

viii) peržiūrėti fiksuotosios sumos dotacijų reprezentatyviąją imtį ir išanalizuoti patirtį, įgytą jas įgyvendinant, taip pat metodus, naudojamus Sąjungos finansinei paramai nustatyti, prieš toliau išplečiant fiksuotosios sumos dotacijų naudojimą ir įtraukiant būsimas finansavimo priemones;

ix) atlikti išsamią Sąjungos finansavimo, skirto šnipinėjimo programų ar intervencinio sekimo programinės įrangos kūrimui, diegimui ir eksportui visų valdymo būdų požiūriu nuo 2021 m., peržiūrą ir parengti veiksmų planą, kuriuo būtų siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui šnipinėjimo programomis Sąjungoje, taip pat pranešti apie tai biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai;

x) laikytis technologiškai neutralaus požiūrio į mokslinius tyrimus ir inovacijas, be kita ko, skatinant tarpvalstybinius projektus, siekiant padėti iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumo tikslą ir skatinti stabilų, atsparų ir įperkamą energijos tiekimą Sąjungoje, kartu užtikrinant ekonominį efektyvumą, spartinant pažangą Sąjungos klimato srities tikslų srityje ir didinant konkurencingumą;

xi) stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą su gynyba ir saugumu susijusių mokslinių tyrimų srityje vykdant Sąjungos finansuojamas MTI programas, kartu skatinant sinergiją, užtikrinant patikimą neskelbtinų duomenų apsaugą ir technologijų apsaugą nuo užsienio kišimosi ir hibridinių grėsmių, ir, kai tinkama, sudarant sąlygas atsakingai naudoti mokslinių tyrimų rezultatus dvejopo naudojimo tikslais, kad būtų remiamas Sąjungos atsparumas, gynybos pajėgumai ir strateginė nepriklausomybė;

xii) užtikrinti, kad, vadovaujantis atitinkamomis 2023 m. birželio

15 d. priimtomis Parlamento rekomendacijomis[8], Sąjungos mokslinių tyrimų finansavimas, be kita ko, pagal programą „Europos horizontas“ ir susitarimus su Sąjungai nepriklausančiais partneriais, būtų skiriamas laikantis Sąjungos vertybių ir juo nebūtų prisidedama prie šnipinėjimo programų ar intervencinio sekimo technologijų rėmimo;

Sanglauda, atsparumas ir vertybės

84. pabrėžia Sąjungos sanglaudos politikos vaidmenį mažinant ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus Sąjungoje, kaip nustatyta Sutartyse, taip pat remiant Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą; primygtinai ragina pagal DFP po 2027 m. toliau remti sanglaudą, laikantis partnerystės ir daugiapakopio valdymo principų ir dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms bei atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams; pažymi, kad DFP 2 išlaidų kategorijos „Sanglauda, atsparumas ir vertybės“ programoms skirtas biudžetas buvo 61,4 mlrd. EUR (32,1 proc. Sąjungos biudžeto), jis paskirstytas taip: 47,7 proc. skirta ERPF ir kitiems regioniniams veiksmams, 16,4 proc. – Europos socialiniam fondui (ESF), 6,7 proc. – SF, 6,6 proc. – programai „Erasmus+“, 2,2 proc. – EITP transporto srityje, 3,6 proc. – ES ekonomikos gaivinimui ir 3,1 proc. – kitoms programoms;

85. pažymi, kad Audito Rūmai patikrino 223 operacijų imtį, apimančią visų rūšių DFP 2 išlaidų kategorijos išlaidas; susirūpinęs pažymi, kad Audito Rūmų įvertintas bendras šios išlaidų kategorijos išlaidų klaidų lygis 2024 m. vėl žymiai viršija reikšmingumo ribą ir siekia 5,7 proc.; primena, kad Audito Rūmų klaidų lygis apima klaidas, kurių neaptiko valstybės narės ir Komisija, ir rodo, kad Komisijos klaidų lygiai yra įvertinti nepakankamai;

86. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų atliktą sanglaudos išlaidose nustatytų klaidų klasifikavimą: 49 proc. klaidų sudaro netinkamos finansuoti išlaidos, 23 proc. klaidų – rimti viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklių pažeidimai, 18 proc. klaidų – netinkami finansuoti projektai; be to, pažymi, kad didžiausią klaidų dalį (54 proc.) sudaro su ERPF ir SF susijusios išlaidos;

87. pažymi, kad apskritai Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas (REGIO GD) savo metinėje veiklos ataskaitoje padarė išvadą, kad 2024 m. ERPF / SF sąskaitose išliko reikšmingas išlaidų lygis arba reikalavimų neatitinkančios išlaidos, nepaisant valstybių narių lygmeniu jau atliktų patikrinimų ir pataisymų rezultatų, o Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas (EMPL GD) padarė tą pačią išvadą dėl ESF / Jaunimo užimtumo iniciatyvos ir Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims

---

8 OL C, C/2024/494, 2024 1 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.

fondo (EPLSAF);

88. pakartoja savo susirūpinimą dėl Audito Rūmų apžvalgoje Nr. 03/2024 „Patikinimo sistemos ir pagrindinių veiksnių, lėmusių 2014–2020 m. sanglaudos išlaidų klaidas, apžvalga“ pateiktos išvados, kad Komisija nepakankamai įvertina savo ataskaitose nurodytų klaidų lygį;

89. yra susirūpinęs dėl nuolatinių trūkumų, kuriuos Audito Rūmai pastebėjo nacionalinių audito institucijų darbe ir kurie yra matomi patikinimo dokumentų rinkiniuose nustatytų trūkumų atveju, kai likutinis klaidų lygis viršija reikšmingumo ribą patikinimo dokumentų rinkiniuose, kurie sudaro daugiau kaip 60 proc. visos 2024 m. audituotų patikinimo dokumentų rinkinių vertės; susirūpinęs pabrėžia, kad vadovaujančiosioms institucijoms nuolat nepavyksta veiksmingai užkirsti kelio naudos gavėjų deklaruotų išlaidų srities pažeidimams arba juos nustatyti ir kad dėl to mažėja Komisijos galimybės pasikliauti jų darbu;

90. yra susirūpinęs dėl Audito Rūmų pastabos, kad audito institucijos, atlikdamos patikrinimus, galėjo ir turėjo nustatyti Audito Rūmų nurodytas klaidas; pažymi, kad dėl to mažėja Komisijos galimybės pasikliauti jų darbo rezultatais; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą, kad nuo 2017 m. patikinimo dokumentų rinkinių, kuriuose likutinis klaidų lygis viršija 2 proc., dalis nesumažėjo iki mažiau nei 39 proc. jo imtyje esančių išlaidų, o tai rodo, kad audito institucijų darbe tebėra trūkumų, kurių Komisija vykdydama patikinimo užtikrinimo veiklą nepakankamai pašalina; tačiau palankiai vertina tai, kad Komisija pradėjo įgyvendinti veiksmų planą, kuriuo siekiama 2021–2027 m. laikotarpiu pagerinti institucijų gebėjimą nustatyti pažeidimus;

91. pažymi, kad Audito Rūmai savo apžvalgoje Nr. 04/2025 „ES sanglaudos politikos ateitis: mokymasis iš praeities“ priminė ilgalaikę problemą, susijusią su reglamentavimo sistemos sudėtingumu, ir kad, nepaisant pastangų supaprastinti taisykles ir procedūras, Sąjungos reglamentavimo sudėtingumas ir nacionalinių bei regioninių reikalavimų bendras egzistavimas tebėra didelė administracinė našta ir prisideda prie didelio klaidų lygio; vis dėlto primena svarbų sanglaudos politikos vaidmenį mažinant ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus ir skatinant konvergenciją bei stabilumą visoje Sąjungoje, taip parodant jos pridėtinę vertę Sąjungos mokesčių mokėtojams, kurią galima toliau didinti šalinant nuolatinius trūkumus; pažymi, kad, nors siekiant sumažinti ataskaitų teikimo įpareigojimus buvo įdiegtos supaprastintos išlaidų galimybės, jomis vis dar naudojamasi ribotai, ypač ERPF atveju; primena nuolatinius valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų trūkumus; abejoja dėl Komisijos plano labiau pasikliauti nacionalinėmis sistemomis ir pabrėžia, kad jos turi būti patobulintos prieš nustatant bet kokį tokį būsimą išlaidų modelį pagal kitą DFP; pabrėžia, kad prieš pradedant įgyvendinimą reikia

apibrėžti aiškias ir privalomas Komisijos ir valstybių narių priežiūros ir kontrolės pareigas; mano, kad Komisija neturėtų kliautis vien tik valstybių narių kontrolės sistemomis, bet turėtų apibrėžti būtiniausius reikalavimus ir tikrinimo mechanizmus, kurie būtų panašūs į pagal pasidalijamojo valdymo principą numatytus reikalavimus ir mechanizmus, kad būtų išvengta bet kokio nacionalinių ir Sąjungos taisyklių nesilaikymo, kaip prašė Audito Rūmai;

92. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 22/2025 „Finansinės pataisos įgyvendinant sanglaudos politikos fondus“ pateiktas išvadas, kad Komisija netaiko finansinių pataisų taip, kaip turėtų, kad apsaugotų Sąjungos biudžetą nuo reikalavimų neatitinkančių išlaidų sanglaudos politikos srityje, ir kad, nepaisant to, jog išlaidų sanglaudos politikos srityje daugelį metų daroma daugybė klaidų, Komisijai prireikė daugiau nei dešimtmečio, kad 2025 m. rugsėjo mėn. priimtų pirmąją 2014–2020 m. laikotarpio finansinę pataisą; atkreipia dėmesį į tai, kad teisinė sistema, kuria reglamentuojamas koregavimo mechanizmas, yra sudėtinga, kad didelių trūkumų vertinimo gairės ir kriterijai nėra pakankamai aiškūs ir taikomi nenuosekliai ir kad nėra aiškiai apibrėžto procedūros termino;

93. su susirūpinimu pažymi, kad Audito Rūmai nustatė valdžios institucijų audito darbo planavimo ir pasirengimo jam trūkumų, pavyzdžiui, imties metodų trūkumų ir neišsamių kontrolinių sąrašų;

94. primena, kad, gavusi su biudžeto įvykdymo patvirtinimu susijusį prašymą leisti susipažinti su dokumentais, susijusiais su sutartimis, sudarytomis su 30 ekonominės veiklos vykdytojų, Komisija dėl savo vidaus duomenų sistemų trūkumų turėjo atlikti plataus masto ir daug išteklių reikalaujantį identifikavimo darbą, dėl kurio buvo nustatyta šimtai subjektų, turinčių panašius ar susijusius pavadinimus; pripažįsta Komisijos tarnybų pastangas atsakyti greitai ir skaidriai; be to, primena, kad pradėjus įgyvendinti kitą DFP Komisija privalės naudoti „Arachne“ duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemonėje saugomus duomenis centralizuotai skaidrumo interneto svetainei, o valstybės narės privalės suteikti automatinę prieigą prie atitinkamų duomenų; šis įpareigojimas bus taikomas nuo 2027 m. ir Komisija jau pradėjo parengiamąjį darbą; primygtinai ragina Komisiją įgyvendinti sąveikią sistemą, kad pradėjus galioti naujai DFP būtų galima atsekti lėšas europiniu mastu;

95. pažymi, kad Audito Rūmai savo Specialiojoje ataskaitoje Nr. 24/2025 „Sanglaudos politikos finansinės priemonės. Pakartotinio lėšų panaudojimo galimybe pasinaudota iš dalies“ nustatė, kad, nors vienas iš finansinių priemonių sanglaudos politikoje privalumų, palyginti su dotacijomis, yra tas, kad grįžtamosios lėšos gali būti naudojamos papildomiems galutiniams gavėjams remti, o tai padeda veiksmingiau naudoti viešąjį finansavimą, per tinkamumo finansuoti

laikotarpius grįžtamosios lėšos panaudojamos tik ribotai, iš dalies dėl priimtinų priežasčių, pavyzdžiui, dėl ilgalaikio investicijų pobūdžio; atkreipia dėmesį į tai, kad pasibaigus tinkamumo finansuoti laikotarpiui grįžtamosios lėšos paprastai pakartotinai naudojamos sanglaudos tikslais, tačiau su tam tikrais apribojimais; apgailestauja dėl to, kad pakartotinio panaudojimo įpareigojimo teisinė sistema yra nepakankamai aiški ir dviprasmiška, o Komisija nevykdo pakankamos priežiūros, todėl valstybių narių valdymo institucijos taiko skirtingą praktiką;

96. yra susirūpinęs dėl Audito Rūmų pastabos, kad sanglaudos politikos fondų (ERPF, SF, ESF+), kurie sudaro daugiau kaip 90 proc. pasidalijamojo valdymo lėšų pagal BNR 2021–2027 m. laikotarpiu, įgyvendinimas tebėra menkas; pažymi, kad Audito Rūmai, lygindami išankstinio finansavimo ir tarpinių mokėjimų įgyvendinimą su ankstesniu programavimo laikotarpiu, nustatė, kad bendras šių trijų fondų lėšų įsisavinimo lygis 2024 m. pabaigoje siekė tik 5 proc., palyginti su 14 proc. lygiaverčiu ankstesnės DFP laiko tarpsniu (2017 m. pabaigoje); pabrėžia, kad dabartinis programavimo laikotarpis įgyvendinamas itin sudėtingomis aplinkybėmis, kurioms būdingos viena po kitos kilusios krizės, infliacinis spaudimas, tiekimo grandinės sutrikimai ir kintančios geopolitinės bei ekonominės sąlygos; kartu pripažįsta, kad 2021–2027 m. programos buvo priimtos septyniais mėnesiais vėliau nei 2014–2020 m. programavimo laikotarpio programos ir kad išankstinio finansavimo normos pagal 2014–2020 m. programas buvo didesnės ir patvirtintos kitokiu momentu nei pagal dabartinę DFP; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad ERPF, SF ir ESF+ lėšų įsisavinimo lygis panašiu įgyvendinimo etapu 2017 m. birželio mėn. pabaigoje buvo 3,49 proc., t. y. panašus į 2024 m. pabaigos lygį; susirūpinęs pažymi, kad, kadangi pagrindinių išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaiga[9] ir 2021–2027 m. DFP galutinio likučio išmokėjimo terminas yra nustatyti vienais metais anksčiau nei ankstesniu programavimo laikotarpiu, spaudimas įsisavinti Sąjungos lėšas toliau didės;

97. yra susirūpinęs dėl to, kad 2024 m. Komisijos prognozuojamas 2025–2027 m. įsipareigojimų panaikinimas išaugo iki 8,8 mlrd. EUR, palyginti su 2023 m. prognozuotais 8,1 mlrd. EUR tuo pačiu laikotarpiu, ir kad šį numatomo įsipareigojimų panaikinimo padidėjimą daugiausia lėmė sanglaudos programos pagal dabartinę DFP ir EŽŪFKP; atkreipia dėmesį į tai, jog tikimasi, kad EŽŪFKP įsipareigojimai bus panaikinti, kai 2026 m. bus užbaigtos ankstesnės DFP programos, o 2021–2027 m. DFP sanglaudos programoms kyla reikšminga įsipareigojimų panaikinimo rizika nuo 2027 m.;

98. primena, kad 2024 m. įsigaliojo keli sanglaudos politikos ir teisinės sistemos pakeitimai, t. y. Europos strateginių technologijų platforma (STEP) ir skubios regioninės atstatymo paramos finansinės priemonė

---

9 Reglamento (ES) 2021/1060 63 straipsnio 2 dalis.

(RESTORE); pabrėžia šių priemonių svarbą didinant Sąjungos konkurencingumą ir šalinant gaivalinių nelaimių padarinius; vis dėlto pakartoja, kad nuolatiniai sanglaudos politikos sistemos pakeitimai lemia teisinį netikrumą ir nestabilumą ir gali pakenkti ilgalaikiams struktūrinės sanglaudos tikslams mažinti skirtumus visoje Sąjungoje; pabrėžia, kad sanglaudos politikai reikia stabilios reguliavimo sistemos, kad naudos gavėjams būtų užtikrintas nuspėjamumas;

99. pakartoja, kad labai nerimauja dėl neproporcingo poveikio, kurį Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą toliau daro rytiniams Sąjungos regionams, besiribojantiems su Rusija ir (arba) Baltarusija; atkreipia dėmesį į išlaidas, kurias šie regionai patiria dėl bendros sienos su priešiškomis kaimyninėmis šalimis, visų pirma į atitinkamų valstybių narių poreikį viešąjį finansavimą nukreipti saugumui, gynybai ir pasirengimui, kartu sprendžiant itin sumažėjusių išteklių problemą, kilusią dėl ekonominės veiklos, tarpvalstybinės prekybos ir kitų mainų sutrikdymo; be to, yra susirūpinęs dėl to, kad kai kurie pasienio regionai prarado Sąjungos finansinę paramą dėl sanglaudos fondų pakeitimų dabartiniu programavimo laikotarpiu, visų pirma dėl ERPF lėšų, kurios iš pradžių buvo skirtos tarpvalstybiniam bendradarbiavimui su Rusija ir Baltarusija, ir lėšų, perskirstytų atliekant 2025 m. sanglaudos laikotarpio vidurio peržiūrą;

100. pabrėžia, kad teritorinei sanglaudai užtikrinti reikia stiprinti vietos ekonomikos atsparumą, pvz., pasitelkiant tvarų turizmą, kultūros vertybių apsaugą, jaunimo užimtumą ir profesinių įgūdžių ugdymą, įskaitant žaliąjį atstatymą, energijos vartojimo efektyvumą ir civilinės saugos paslaugas; pabrėžia Sąjungos sanglaudos politikos svarbą ekonominei ir teritorinei konvergencijai ir vystymuisi Sąjungos regionuose, taip pat remiant Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą; pabrėžia, kad reikia užtikrinti galimybę naudotis pagrindinėmis paslaugomis kaimo ir atokiose vietovėse, ir ragina Komisiją įvertinti, ar Sąjungos išlaidomis veiksmingai prisidedama prie gyventojų skaičiaus mažėjimo spaudimo mažinimo;

101. atkreipia dėmesį į tai, kad tam tikriems regionams, įskaitant Vidužemio jūros pakrančių ir vidaus teritorijas, vis dažniau kyla su klimatu susijusi rizika, pvz., audros, potvyniai, pakrančių erozija ir sausrų sukeltas stresas; pabrėžia, kad prevencijos ir prisitaikymo priemonės yra ekonomiškai efektyvesnės nei atstatymas po nelaimės; pabrėžia, kad būtina paankstinti investicijas į rizikos prevenciją, hidraulinę saugą, šlaitų stabilumą, gamtos procesais pagrįstus sprendimus ir klimato kaitos poveikiui atsparią infrastruktūrą, įskaitant tvarius uostus, įvairiarūšio transporto logistiką, geležinkelių jungtis ir atsparias vandens sistemas, nuotėkio mažinimą, atsparų drėkinimą ir pažangią vandentvarką, siekiant užtikrinti greitus ir išmatuojamus atsparumo rezultatus, padidinti teritorinį atsparumą ir išsaugoti Sąjungos išlaidų veiksmingumą;

102. pabrėžia Komisijos Vidaus audito tarnybos (VAT) rekomendaciją,

pateiktą 2024 m. atlikus auditą dėl patikinimo, susijusio su lėšų, įgyvendinamų pagal pasidalijamojo valdymo principą, sudarymo procesų, kad reikia atnaujinti Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato (REGIO GD), Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinio direktorato (EMPL GD) ir Jūrų reikalų ir žuvininkystės generalinio direktorato (MARE GD) bendro audito strategiją, nes tam tikri elementai nebuvo pakankamai aiškūs arba nebuvo pakankamai parengti šiuo programavimo laikotarpio etapu; taip pat atkreipia dėmesį į VAT rekomendaciją, kad REGIO GD, kuris taip pat įgyvendina ES solidarumo fondą pagal pasidalijamojo ir netiesioginio valdymo principą, turi toliau tobulinti savo struktūrą ir veiksmingą valdymą;

103. pažymi, kad, sukčiavimo, korupcijos ir interesų konfliktų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams, kurių valstybė narė neištaisė, atvejais Komisija, nustačiusi paramos mažinimo ir susigrąžinimo sistemą[10], 2025 m. gegužės 8 d. atliko pirmąjį tokį sumažinimą, kai, atsižvelgdama į OLAF rekomendaciją, priėmė pirmąjį įgyvendinimo sprendimą, kuriuo Slovakijai dėl neištaisyto pažeidimo parama sumažinta 1,225 mln. EUR; vis dėlto atkreipia dėmesį į Audito Rūmų Specialiojoje ataskaitoje Nr. 26/2025 pateiktą išvadą, kad Komisija neturi mechanizmo, kuris suteiktų galimybę stebėti, ar sumos, kurias nacionaliniai teismai nurodė susigrąžinti po baudžiamojo proceso, iš tikrųjų yra visiškai grąžinamos į Sąjungos biudžetą;

104. reiškia didelį susirūpinimą dėl 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos išvadų dėl teisinės valstybės padėties Vengrijoje, visų pirma dėl nuolatinių ir sisteminių iššūkių teisminėse institucijose ir žiniasklaidos sektoriuje; su susirūpinimu pažymi, kad bylų paskirstymo skaidrumas žemesnės instancijos teismuose nepagerėjo ir kad teismų sistemoje kai kuriems teisėjams vis dar daromas nepagrįstas spaudimas, visų pirma susijęs su vidaus diskusijomis svarbiausiais klausimais teismų nepriklausomumo tema; taip pat susirūpinęs pažymi, kad 2024–2025 m. nacionalinės kovos su korupcija strategijos įgyvendinimas atsilieka, nes mažėja už korupcinius nusikaltimus priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių skaičius, nėra pažangos nustatant patikimus aukšto lygio korupcijos atvejus ir Vengrijos tarnybinės etikos institucija nuolat praneša apie kliūtis, trukdančias veiksmingai vykdyti priežiūros užduotis;

105. pakartoja, kad yra labai susirūpinęs dėl 2023 m. gruodžio 13 d. Komisijos sprendimo, kuriame padaryta išvada, kad Vengrijos vyriausybė įvykdė Chartijos reikalavimus, susijusius su teismų nepriklausomumu, ir kuriuo panaikintas lėšų išmokėjimo susijusioms programoms sustabdymas, todėl Vengrija atitiko reikalavimus gauti apie 10,2 mlrd. EUR iš įvairių BNR reglamentuojamų fondų; primena, kad 2024 m. kovo 25 d. Europos Parlamentas pateikė

---

10 C/2024/4618, IV priedas.

ieškinį Teisingumo Teismui, siekdamas peržiūrėti Komisijos sprendimo teisėtumą ir užtikrinti teisinį tikrumą įgyvendinant teisinės valstybės mechanizmą; pažymi, kad, nors Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendimas dar nepriimtas, 2026 m. vasario 12 d. generalinis advokatas pasiūlė Teisingumo Teismui panaikinti Komisijos sprendimą, kuriuo atšaukiamas lėšų išmokėjimo Vengrijai sustabdymas;

106. pažymi, kad iš 19,8 mlrd. EUR asignavimų pagal BNR, kurie iš pradžių buvo blokuojami dėl pagrindinių teisių pažeidimų, 2026 m. sausio mėn. Vengrijos vyriausybei liko užblokuoti tik 7,6 mlrd. EUR; taip pat pažymi, kad iš 6,4 mlrd. EUR, kurie iš pradžių buvo blokuojami pagal Teisinės valstybės sąlygų reglamentą dėl susirūpinimą keliančių teisinės valstybės ir korupcijos aspektų, atitinkamai 2024 m. pabaigoje ir 2025 m. pabaigoje buvo panaikinta 1 ir 1,1 mlrd. EUR įsipareigojimų; yra labai susirūpinęs dėl to, kad Vengrijoje toliau blogėjant teisinės valstybės principo padėčiai ir klestint korupcijai per įsišaknijusius oligarchinius tinklus, mažėja Sąjungos lėšų suma, įšaldyta dėl susirūpinimą keliančių teisinės valstybės ir korupcijos problemų, todėl nuolat mažėja Komisijos daromas spaudimas Vengrijos vyriausybei vykdyti reformas;

107. atkreipia dėmesį į 2025 m. kovo 28–29 d. Vengrijos vyriausybės prašymus perkelti 545 mln. EUR iš dviejų sanglaudos programų naujiems prioritetams pagal Europos strateginių technologijų platformą (STEP), iš kurių 395 mln. EUR yra lėšos, įšaldytos dėl to, kad nebuvo įvykdyta horizontalioji reikiama sąlyga pagal Pagrindinių teisių chartiją; labai apgailestauja dėl to, kad 2025 m. rugsėjo 25 d. Komisija patvirtino pakeitimus, kurie, nepaisant to, kad dėl Chartijos reikalavimų nesilaikymo vėl buvo blokuojamos kompensacijos už naujus STEP prioritetus, vis dėlto suteikė Vengrijos vyriausybei galimybę gauti 317,3 mln. EUR išankstinį finansavimą; dar kartą patvirtina, kad įšaldytų asignavimų perskirstymas ar pertvarkymas kitoms programoms ar tikslams būtų ženklas Sąjungos vertybių ir savo pareigų apsaugoti Sąjungos finansinius interesus nesilaikančioms vyriausybėms, kad nuostolius galima kompensuoti kitur; primena savo poziciją, kad lėšos, kurių mokėjimas sustabdytas pagal Sąlygų reglamentą arba dėl to, kad neįvykdytos horizontaliosios reikiamos sąlygos, neturėtų būti naudojamos programų pakeitimų ar perkėlimų tikslu; todėl ragina Komisiją pasinaudoti savo iniciatyvos teise ir pasiūlyti priemones, kuriomis būtų pašalintos visos esamos Sąjungos teisės aktų sistemos spragos, kurios gali sudaryti sąlygas vyriausybėms pervesti lėšas, kurių mokėjimas sustabdytas dėl jų padarytų teisinės valstybės principo ar kitų įsipareigojimų pagal Pagrindinių teisių chartiją pažeidimų, ir užtikrinti, kad bet kokių būsimų finansavimo priemonių nebūtų įmanoma apeiti;

108. pažymi, kad „MOL Plc“, viešai kotiruojamas Vengrijos naftos chemijos konglomeratas, yra veiksmingai kontroliuojamas per tris

vadinamuosius viešojo intereso fondus, susijusius su Vengrijos vyriausybe, kurių kiekvienas valdo po 10 proc. akcijų; primena, kad 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/2506 Komisijai draudžiama vykdant Sąjungos biudžetą pagal tiesioginio ar netiesioginio valdymo principą prisiimti naujus teisinius įsipareigojimus Vengrijos viešojo intereso fondų ir jų išlaikomų subjektų atžvilgiu; su susirūpinimu pažymi, jog panašu, kad bent vienas Komisijos ir „MOL“ finansavimo susitarimas sudarytas po to sprendimo priėmimo; atkreipia dėmesį į Komisijos atsakymą, kad ji tiria šį klausimą, ir tikisi, kad Komisija biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai nedelsdama pateiks tikslų paaiškinimą, kaip toks įsipareigojimas galėjo būti pasirašytas;

109. pažymi, kad Vengrijos vyriausybė pagal SAFE priemonę gaus trečią pagal dydį 16,2 mlrd. EUR siekiantį asignavimą, skirtą didelėms investicijoms į gynybos pramonę remti; primena, kad Komisija turi teisę nepatvirtinti nacionalinių investicijų į gynybą planų pagal SAFE, jei kyla abejonių dėl Sąjungos finansinių interesų apsaugos; pažymi, kad Vengrijos vyriausybė + 1 balso dauguma neseniai pardavė kontrolinį 75 proc. valstybės gynybos pramonės akcijų paketą bendrovei „4iG“, kuri plačiu mastu vertinama kaip esanti artima vyriausybei; griežtai įspėja, kad, atsižvelgiant į nuolatinį teisinės valstybės principo padėties blogėjimą, išliekančią korupcijos riziką ir sisteminius priežiūros trūkumus, kaip aprašyta pirmiau, Sąjungos finansiniai interesai negali būti laikomi tinkamai apsaugotais, jei SAFE finansavimas būtų išmokėtas Vengrijos vyriausybei, nenustačius bent jau griežtų sąlygų, kurių turi būti laikomasi prieš išmokant lėšas;

110. su susirūpinimu pabrėžia, kad po 2024 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos Slovakija priėmė keletą Baudžiamojo kodekso pakeitimų, kurie buvo patvirtinti 2024 m. antrą pusmetį, įskaitant specializuotų kovos su korupcija subjektų, Nacionalinės nusikalstamumo agentūros ir Specialiosios prokuratūros uždarymą, dėl kurių vėlavo kitoms įstaigoms perduoti tyrimai ir labai sumažėjo korupcijos bylų skaičius; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į Slovakijos vyriausybės planą pakeisti dabartinį pranešėjų biurą institucija, kurios pirmininką tiesiogiai skirtų parlamento pirmininkas, o tai kelia pavojų, kad biuras gali būti politizuotas, jo darbas derinamas su vyriausybės prioritetais, sumažės pranešėjų apsauga ir galimybės kontroliuoti, kaip vyriausybė tvarko Sąjungos lėšas; pabrėžia, kad šie pokyčiai kelia didesnę ir didelę riziką patikimam Sąjungos biudžeto finansų valdymui; pabrėžia, kad Teisinės valstybės sąlygų reglamentas neapsiriboja tik kraštutinėmis priemonėmis, bet taip pat suteikia galimybę imtis ankstyvų veiksmų ir iš dalies sustabdyti lėšų skyrimą, kai nustatomi teisinės valstybės principų pažeidimai, keliantys didelį pavojų patikimam Sąjungos biudžeto finansų valdymui; visiškai pritaria Komisijos sprendimui ir ragina Komisiją pradėti įgyvendinti pirmąjį sąlygų mechanizmo etapą ir pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūrą šiuo klausimu;

111. šiomis aplinkybėmis pažymi, kad po Biudžeto kontrolės komiteto misijos Bratislavoje 2025 m. gegužės 26–28 d. dėl nepagrįstų Slovakijos ministro pirmininko ir Nacionalinės Rados narių viešų pareiškimų misijos vadovui buvo grasinama, todėl prireikė policijos apsaugos; mano, kad tokie incidentai dar kartą parodo blogėjančią teisinės valstybės aplinką ir jos keliamą pavojų Sąjungos finansiniams interesams;

112. apgailestauja dėl to, kad, remiantis pilietinės visuomenės analize, daugumoje teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos rekomendacijų atkartojamos ankstesnės rekomendacijos; mano, kad tai kelia susirūpinimą dėl to, ar valstybės narės pakankamai rimtai atsižvelgia į rekomendacijas ir ar Komisija daro pakankamą spaudimą, kad užtikrintų veiksmingą jų įgyvendinimą; pabrėžia, kad daugelis teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje išvardytų trūkumų turi tiesioginį poveikį patikimam Sąjungos biudžeto finansų valdymui, todėl mano, kad biudžeto kontrolės požiūriu labai svarbu, kad ši veikla duotų apčiuopiamų ir išmatuojamų rezultatų; todėl ragina Komisiją savo metinėse teisinės valstybės principo taikymo ataskaitose pateiktas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas pateikti kaip konkrečias tarpines reikšmes, kurių valstybės narės turėtų sistemingai laikytis, ir pradėti taikyti Sąlygų reglamentą tais atvejais, kai sistemingi teisinės valstybės principo pažeidimai, nustatyti pagal ataskaitos ramsčius, yra pakankamai tiesiogiai susiję su Sąjungos biudžeto apsauga;

113. atkreipia dėmesį į Komisijos atsakymą, kad Generalinis sekretoriatas koordinuoja trijų skirtingų priemonių – Sąlygų reglamento, Teisinės valstybės ataskaitos, EGADP ir BNR horizontaliųjų reikiamų sąlygų – taikymą, kad būtų užtikrintas nuoseklumas visose programose, priemonėse ir valstybėse narėse, ir kad įgyvendinant kiekvieną priemonę būtų pagrindinė tarnyba, kuriai būtų patikėtas vykdymas, o atitinkamos susijusios tarnybos taip pat prisidėtų prie šio darbo; be to, pažymi, kad Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas (JUST GD) ir Generalinis sekretoriatas kartu vadovauja darbui, susijusiam su teisinės valstybės principo taikymo ataskaita, Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas (EMPL GD) vadovauja darbui, susijusiam su Chartijos horizontaliąja reikiama sąlyga, Reformų ir investicijų darbo grupė (SG REFORM) kartu su Ekonomikos ir finansų reikalų generaliniu direktoratu (ECFIN GD) – darbui, susijusiam su EGADP, o Biudžeto generalinis direktoratas (BUDG GD) – darbui, susijusiam su Sąlygų reglamentu; ragina Komisiją išsamiau paaiškinti visų sprendimus priimančių asmenų vaidmenį vykdant šias procedūras; pabrėžia, kad, nors teoriškai nustatyta griežta sistema, praktinis procedūrų taikymas galėtų būti toliau stiprinamas; apgailestauja, kad Komisija anksčiau pateikė tik būtiniausią informaciją, nepateikdama svarbiausių detalių, ir nesidalijo visais dokumentais net po to, kai Parlamentas to paprašė; pabrėžia, jog tam, kad Parlamentas galėtų veiksmingai vykdyti savo biudžetines ir priežiūros pareigas, o piliečiai – išlaikyti

pasitikėjimą Sąjungos institucijomis ir visos ES patikimumu, labai svarbu laiku, visapusiškai ir aktyviai dalytis informacija;

114. apgailestauja, kad Komisijai prireikė daugiau nei dvejų metų, kad pradėtų pažeidimo nagrinėjimo procedūrą prieš Maltą dėl Sąjungos teisės netaikymo internetinių lošimų srityje; su dideliu susirūpinimu pažymi, kad dėl Maltos teisės aktų, pagal kuriuos neleidžiama vykdyti galiojančių kitų valstybių narių teismo sprendimų, apie 100 000 Sąjungos piliečių, turinčių teisę į išmokas, negalėjo gauti žalos atlyginimo; be to, pažymi, kad kelios Maltoje licencijuotos lošimų bendrovės pradėjo perleisti turtą kitiems subjektams ir taip kyla pavojus, kad tūkstančiai teismo sprendimų nebus veiksmingai įvykdyti, net jei ginčijami teisės aktai būtų atšaukti; todėl labai apgailestauja dėl to, kad Komisija delsia pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras;

115. primena išvadas, minimas Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje dėl sveikatos priežiūros skaitmeninimo, kurioje daroma išvada, kad Sąjungos parama valstybėms narėms, siekiant skatinti sveikatos priežiūros sistemų skaitmeninę transformaciją, apskritai buvo veiksminga; vis dėlto pažymi, kad valstybės narės susidūrė su sunkumais naudodamos šiuo tikslu skirtas Sąjungos lėšas, ir apgailestauja, kad, nors Komisija stebi valstybių narių padarytą pažangą sveikatos priežiūros skaitmeninimo srityje, ji dar neturi išsamios apžvalgos, kaip Sąjungos lėšos naudojamos šiai veiklai remti; ragina Komisiją visiškai įgyvendinti Audito Rūmų rekomendacijas, visų pirma patobulinti valstybėms narėms skirtas gaires, stiprinti Sąjungos lėšų, skirtų skaitmeninei sveikatai, stebėseną ir veiklos rezultatais grindžiamą priežiūrą ir užtikrinti, kad investicijos į skaitmeninę sveikatą atitiktų aukščiausius duomenų apsaugos, kibernetinio saugumo ir sąveikumo standartus;

116. pripažįsta, kad programa „ES – sveikatos labui“, pasitelkiant derinimą su Sąjungos garantija, prisidėjo prie programos „InvestEU“ ir taip buvo mobilizuotos papildomos investicijos; ypač atkreipia dėmesį į 110 mln. EUR įnašą panaudojant programos „InvestEU“ papildomas lėšas, paremiant EIB investicijas į novatoriškus gyvybės mokslų projektus, susijusius su medicininėmis atsako priemonėmis; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti skaidrumą, veiksmingą koordinavimą su nacionalinėmis ir Sąjungos finansavimo priemonėmis bei plačią prieigą valstybėms narėms, kad šios investicijos suteiktų didelę pridėtinę vertę Europai ir sustiprintų Sąjungos sveikatos sistemų atsparumą; primena, kad svarbu investuoti į medicinos inovacijas ir technologijas Europos lygmeniu ir stiprinti mokslinių tyrimų institucijų, privačių medicinos įmonių ir viešųjų institucijų bendradarbiavimą, kad būtų geriau tenkinami viešieji interesai;

117. apgailestauja dėl Komisijos sprendimo nutraukti dotacijas veiklai, kuriomis remiamas sveikatos sektorius ir kurios 2024 m. sudarė šiek tiek daugiau nei 1 proc. programos „ES – sveikatos labui“ biudžeto;

pažymi, kad šie pokyčiai turėjo įtakos Europos visuomenės sveikatos tikslų įgyvendinimo tęstinumui; pabrėžia nuspėjamų ir stabilių paramos mechanizmų svarbą sveikatos srityje veikiančioms suinteresuotosioms šalims ir pilietinės visuomenės organizacijoms; siūlo, kad būsimas finansavimas ir toliau būtų grindžiamas aiškiais Europos pridėtinės vertės, skaidrumo, politinio neutralumo ir išmatuojamo poveikio kriterijais, siekiant užtikrinti, kad ištekliai būtų nukreipiami ten, kur jie teikia didžiausią naudą pacientams ir sveikatos priežiūros sistemoms; pabrėžia suinteresuotųjų subjektų ir pilietinės visuomenės veikėjų vaidmenį prisidedant prie Sąjungos sveikatos politikos tikslų ir įgyvendinimo;

118. pažymi, kad 2024 m. Komisija skyrė 8 mln. EUR, o 2025 m. – 20,9 mln. EUR kvietimams teikti pasiūlymus dėl naujienų žiniasklaidos organizacijų konsorciumų turinio apie Sąjungos reikalus kūrimo ir kad trys žiniasklaidos konsorciumai šiuo metu gauna Sąjungos finansavimą; primena, kad laisva, nepriklausoma ir pliuralistinė spauda yra pagrindinis demokratinės atskaitomybės elementas; mano, kad Sąjungos parama žiniasklaidai gali padėti stiprinti žiniasklaidos pliuralizmą ir informacija pagrįstas viešas diskusijas visoje Sąjungoje, jei bus nustatytos griežtos apsaugos priemonės siekiant užtikrinti visišką redakcinę nepriklausomybę ir skaidrumą; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti skaidrumą, susijusį su visa žiniasklaidos organizacijoms teikiama finansine parama, įskaitant dotacijas, sutartis ir netiesioginį finansavimą, ir kad tokia informacija turėtų būti lengvai prieinama ir aiškiai pateikta;

119. apgailestauja, kad Komisija neatliko tarpinių pavyzdinių programų „Erasmus+“, Europos solidarumo korpuso ir programos „Kūrybiška Europa“ vertinimų iki teisės aktuose nustatyto termino; pabrėžia, kad vertinimais turėtų būti remiamasi priimant sprendimus dėl dabartinio, taip pat dėl būsimo programavimo laikotarpio;

Rekomendacijos

120. ragina Komisiją imtis veiksmų pagal Audito Rūmų metinėje ataskaitoje pateiktas rekomendacijas ir užtikrinti, kad:

   i) audito institucijos sustiprintų savo kontrolės ir nustatymo gebėjimus, patikrinant, ar jos tinkamai planuoja imtį, patvirtintų, kad atitiktis tinkamumo kriterijams yra įrodyta, ir saugotų tinkamus dokumentus, kuriais patvirtinama audito seka;

   ii) kai aptinkami sistemingi (veiksmų) programų trūkumai ir nustatoma fiksuotoji norma, kad valstybių narių institucijos nesinaudotų fiksuoto dydžio pataisos mechanizmu, kad išvengtų savo atsakomybės patikrinti išlaidų tinkamumą finansuoti prieš jas deklaruojant Komisijai ir prireikus individualiai susigrąžinti lėšas;

121. taip pat ragina Komisiją:

i) toliau spręsti sisteminę problemą, susijusią su klaidų neaptikimu valstybių narių lygmeniu sanglaudos politikos išlaidų srityje, veiksmingai įgyvendinant veiksmų planą, kuriuo siekiama padidinti aptikimo pajėgumus valstybių narių ir Komisijos lygmeniu;

ii) toliau stiprinti gaires, koordinavimą ir stebėseną, kad būtų užtikrintas didesnis teisinis tikrumas ir veiksmingesnis pakartotinis grįžtamųjų lėšų panaudojimas visose valstybėse narėse;

iii) glaudžiai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, visų pirma tomis, kurios susiduria su struktūriniais ar pajėgumų apribojimais, siekiant teikti techninę pagalbą, supaprastinti administravimą ir užtikrinti pakankamą įgyvendinimo lankstumą, kad būtų užtikrintas visiškas ir veiksmingas sanglaudos fondų lėšų įsisavinimas;

iv) parengti metodiką, pagal kurią būtų galima įvertinti bendrą Europos prokuratūros ir OLAF tyrimų finansinį poveikį, įskaitant sumas, susigrąžintas po nacionalinių teismų sprendimų baudžiamosiose bylose, ir reguliariai gauti iš valstybių narių informaciją apie susigrąžintą turtą ir į Sąjungos biudžetą grąžintą dalį, kaip rekomendavo Audito Rūmai;

v) susieti teisinės valstybės ataskaitoje pateiktas rekomendacijas su konkrečių priemonių įgyvendinimu atitinkamoje valstybėje narėje, kad jos darytų didesnį poveikį ir padėtų apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, ir šiuo atžvilgiu nurodo rekomendacijas, pateiktas 2025 m. birželio 18 d. Parlamento rezoliucijoje dėl Komisijos 2024 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos;

vi) suintensyvinti horizontaliųjų ir teminių reikiamų sąlygų stebėseną visose valstybėse narėse, kad būtų galima nustatyti galimas grėsmes Sąjungos biudžeto apsaugai, ir užtikrinti didesnį skaidrumą bei suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą taikant šią priemonę;

vii) glaudžiai suderinti teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą su Sąlygų reglamentu ir išsamiau pranešti apie teisinės valstybės principų pažeidimus, kad šiais duomenimis būtų galima pasinaudoti siekiant aktyvuoti Sąlygų reglamentą;

viii) pasinaudoti savo iniciatyvos teise ir pasiūlyti priemones, kuriomis būtų pašalintos visos esamos Sąjungos teisės aktų sistemos spragos, kurios galėtų sudaryti sąlygas vyriausybėms pervesti lėšas, kurių mokėjimas sustabdytas pagal Teisinės valstybės sąlygų reglamentą arba dėl horizontaliųjų reikiamų

sąlygų nesilaikymo, ir užtikrinti, kad pagal visas būsimas finansavimo priemones būtų numatytos tinkamos apsaugos nuo apėjimo priemonės;

ix) skubiai iš naujo įvertinti ir spręsti padėties blogėjimo teisinės valstybės srityje ir rizikos Sąjungos biudžetui Vengrijoje problemą ir imtis visų būtinų veiksmų pagal Sąlygų reglamentą ir kitas turimas priemones, įskaitant visišką Sąjungos lėšų sustabdymą;

x) atlikti sanglaudos politikos pakeitimų finansinio poveikio rytiniams pasienio regionams, visų pirma ERPF lėšų, iš pradžių skirtų tarpvalstybiniam bendradarbiavimui su Rusija ir Baltarusija, taip pat lėšų, perskirstytų atliekant 2025 m. sanglaudos politikos laikotarpio vidurio peržiūrą, *ex post* vertinimą, apimantį tai, kokiu mastu Sąjungos lėšos, iš pradžių skirtos regionams, turintiems bendrą sieną su Rusija ir (arba) Baltarusija, galiausiai liko jiems arba, priešingai, buvo nukreiptos kitur, pasidalyti savo vertinimu su biudžeto įvykdymą tvirtinančia institucija ir skubiai pasiūlyti tikslinę finansinę paramą šiems regionams, kad būtų kovojama su neproporcingu Rusijos agresijos karo poveikiu, be kita ko, atitaisant nuostolius, patirtus dėl dabartiniu programavimo laikotarpiu atliktų pakeitimų;

xi) persvarstyti vieno bendro audito metodą, kol bus pašalinti valstybių narių valdymo ir audito institucijų nustatyti trūkumai;

xii) užtikrinti, kad pagal programą „ES – sveikatos labui“ būtų teikiamos dotacijos veiklai;

Gamtos ištekliai ir aplinka

122. pažymi, kad DFP 3 išlaidų kategorijos „Gamtos ištekliai ir aplinka“ programoms skirtas biudžetas buvo 64,4 mlrd. EUR (33,7 proc. Sąjungos biudžeto), jis paskirstytas taip: 59,2 proc. šių išlaidų teko Europos žemės ūkio garantijų fondui (EŽŪGF), t. y. tiesioginėms išmokoms (38,1 mlrd. EUR), taip pat EŽŪFKP (15,5 mlrd. EUR, 24,0 proc.), Teisingos pertvarkos fondui (6,2 mlrd. EUR, 9,5 proc.), Europos žemės ūkio garantijų fondui (EŽŪGF) – su rinka susijusioms išlaidoms (2,7 mlrd. EUR, 4,1 proc.), Jūros reikalų ir žuvininkystės fondui (1,3 mlrd. EUR, 2,0 proc.), Aplinkos ir klimato politikos programai (LIFE) (600 mln. EUR, 0,9 proc.) ir kitų sričių programoms (200 mln. EUR, 0,3 proc.);

123. pabrėžia, kad 2024 m. bendra žemės ūkio politika (BŽŪP) sudarė pagrindinę ES išlaidų „Gamtos ištekliai ir aplinka“ dalį (87,3 proc.); primena, kad 2024 m. buvo antrieji 2023–2027 m. BŽŪP metai, kuriais pradėtas taikyti naujas įgyvendinimo modelis, pagal kurį mokėjimai grindžiami rezultatais pagrįstais elementais, dėl kurių susitarta su valstybėmis narėmis strateginiuose planuose;

124. pažymi, kad 2024 m. pabaigoje mokėjimai iš EŽŪFKP 2023–2027 m. sudarė 6,3 mlrd. EUR (2023 m. – 700 mln. EUR), taigi įsisavinimo lygis buvo 9,5 proc. (palyginti su 1 proc. 2023 m.); pabrėžia, kad pavėluoti mokėjimai kenkia ūkininkų pajamų stabilumui; atkreipia dėmesį į 32 proc. Teisingos pertvarkos fondo lėšų panaudojimo lygį; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į žemą Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo (EJRŽAF) lėšų įsisavinimo lygį, kuris iki 2024 m. pabaigos siekė tik 3 proc.;

125. pažymi, kad Audito Rūmai patikrino 228 operacijų imtį, apimančią visų rūšių šios DFP išlaidų kategorijos išlaidas 19 valstybių narių ir Jungtinėje Karalystėje; susirūpinęs pažymi, kad Audito Rūmai apskaičiavo, jog šios išlaidų kategorijos klaidų lygis yra 2,6 proc. (2023 m. – 2,2 proc.); taip pat pažymi, kad Audito Rūmai nustatė aštuonias kiekybiškai įvertinamas klaidas (t. y. klaidas, turinčias tiesioginį finansinį poveikį Sąjungos biudžetui) kaimo plėtros srityje, aštuonias klaidas, susijusias su ekologinių sistemų sandoriais, t. y. naujo tipo intervencija, nustatyta pagal 2023–2027 m. BŽŪP, siekiant remti žemės ūkio praktiką, kuria prisidedama prie klimato ir aplinkosaugos tikslų bei gyvūnų gerovės, tris klaidas, susijusias su tiesioginėmis išmokomis, išskyrus ekologines sistemas, dvi klaidas, susijusias su rinkos priemonėmis, ir vieną klaidą, susijusią su pasidalijamojo valdymo operacija pagal EJRŽAF; pažymi, kad Audito Rūmai taip pat nustatė 19 kitų atitikties reikalavimams problemų, neturinčių finansinio poveikio Sąjungos biudžetui;

126. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų atliktą klaidų skirstymą į kategorijas: 44 proc. klaidų sudaro administracinės klaidos, 28 proc. – netinkamumo finansuoti klausimai, 16 proc. – agrarinės aplinkosaugos, klimato ar ekologinių sistemų įsipareigojimų nesilaikymas ir 12 proc. – netikslios informacijos apie plotus ar gyvūnus pateikimas;

127. yra susirūpinęs dėl to, kad 13 kiekybiškai įvertinamų klaidų atvejų Audito Rūmai mano, jog valstybių narių institucijos turėjo pakankamai informacijos, kad galėtų užkirsti kelią klaidoms arba jas aptikti ir ištaisyti prieš patvirtindamos išlaidas, ir kad, jei valstybių narių valdžios institucijos būtų tinkamai pasinaudojusios visa turima informacija, įvertintas šios išlaidų kategorijos klaidų lygis būtų buvęs 2,2 procentinio punkto mažesnis;

128. atkreipia dėmesį į tai, kad reikia supaprastinti, toliau plėtoti ir skatinti skaitmenines priemones ir vykdyti griežtesnę kontrolę siekiant sumažinti netinkamų finansuoti išlaidų lygį; pabrėžia, kad svarbu mažinti ūkininkams tenkančią administracinę naštą, kad būtų sustiprintas patikimas finansų valdymas;

129. tiki Audito Rūmų išvada, kad 2024 m. tiesioginėse išmokose pagal BŽŪP, išskyrus ekologines sistemas, reikšmingų klaidų ir toliau nebus; pripažįsta Komisijos vertinimą, kad tai patvirtina svarbų

Integruotos administravimo ir kontrolės sistemos (IAKS) vaidmenį užkertant kelią klaidų rizikai ir ją mažinant, nes tiesiogines išmokas kiekviena valstybė narė administruoja per IAKS, kuri susieja valdų, paramos paraiškų, gyvūnų registrų ir žemės ūkio paskirties plotų duomenų bazes;

130. primena, kad pagal rezultatais grindžiamą BŽŪP 2023–2027 m. modelį valstybės narės nustato taisykles, kurių turi laikytis galutiniai naudos gavėjai pagal bendrąją Sąjungos sistemą, o Komisija daugiausia dėmesio skiria veiklos rezultatams ir sistemų, kurias valstybės narės įdiegė siekdamos užtikrinti šių sąlygų laikymąsi, veikimui, o ne atskiriems sandoriams; be to, primena, kad atitinkamai BŽŪP įgyvendinimo 2023–2027 m. laikotarpiu valstybės narės privalo Komisijai teikti ataskaitas apie išdirbio ir rezultato rodiklius, susijusius su politikos vykdymu, o ne apie kontrolės statistiką; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą, pateiktą Specialiojoje ataskaitoje Nr. 07/2024 „Reikalavimų neatitinkančių ES išlaidų susigrąžinimui skirtos Komisijos sistemos“, kad žemės ūkio išlaidų susigrąžinimas buvo palyginti sėkmingas, tai iš dalies susiję su vadinamąja 50/50 taisykle, kuri skatina valstybes nares susigrąžinti lėšas; atkreipia dėmesį į tai, kad ši taisyklė nebuvo išlaikyta 2023–2027 m. BŽŪP, ir į Audito Rūmų įspėjimą, kad dėl to gali pablogėti žemės ūkio išlaidų susigrąžinimo lygis;

131. atkreipia dėmesį į Komisijos atsakymus Audito Rūmams, kad, jos nuomone, sertifikavimo įstaigų audito darbas ir toliau yra pagrindinis BŽŪP išlaidų pagal strateginius planus patikinimo elementas; be to, pažymi, kad 2023–2027 m. BŽŪP atveju valstybės narės privalo pateikti Komisijai savo patikinimo dokumentų rinkinius, įskaitant naujas metines veiklos rezultatų ataskaitas ir sertifikavimo įstaigos nuomonę bei pridedamas ataskaitas, kurias Komisija naudoja kartu su savo ir Audito Rūmų audito rezultatais, kad padarytų išvadą dėl BŽŪP išlaidų patikinimo; pabrėžia, kad Komisija neapskaičiuoja klaidų lygio ar rizikos, susijusios su BŽŪP strateginių planų išlaidų apmokėjimu; pripažįsta Komisijos paaiškinimą, kad kadangi 74,8 proc. DFP 3 išlaidų kategorijos išlaidų 2024 m. atitinka veiklos rezultatais grindžiamas išlaidas pagal BŽŪP strateginius planus, šiai išlaidų kategorijai, taigi ir visam Sąjungos biudžetui, nebuvo galima nustatyti rizikos atliekant mokėjimą;

132. pažymi, kad Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas (AGRI GD) 2024 m. 82 proc. 2023–2027 m. BŽŪP išlaidų įvertino kaip mažos rizikos, 11 proc. – kaip vidutinės rizikos, o likusius 7 proc. – kaip didelės rizikos; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų paaiškinimą, kad mažos rizikos išlaidos atitinka intervencines priemones, kurioms neturi įtakos galimi rimti jų valdymo sistemų trūkumai, ir kad dauguma mažos rizikos išlaidų yra susijusios su tiesioginėmis išmokomis ir kita parama, kuriai taikoma IAKS; be to, pažymi, kad 2024 m. metinėje veiklos ataskaitoje AGRI DG sujungė rezultatais ir atitiktimi grindžiamų išmokų rezultatus ir padarė

išvadą, kad iš viso 77 proc. 2024 m. BŽŪP išlaidų buvo mažos rizikos (palyginti su 69 proc. 2023 m. ir 72 proc. 2022 m. BŽŪP išlaidų), 10 proc. buvo vidutinės rizikos ir 13 proc. – didelės rizikos;

133. su susirūpinimu atkreipia dėmesį į AGRI GD 2024 m. metinėje veiklos ataskaitoje nurodytas išlygas, būtent dešimt išlygų dėl devynių valstybių narių IAKS išlaidų pagal BŽŪP strateginius planus dėl galimų rimtų trūkumų, nustatytų valdymo sistemų veikimo srityje, šešių išlygų penkioms valstybėms narėms dėl IAKS išlaidų pagal BŽŪP strateginius planus, susijusių su galimais rimtais valdymo sistemų veikimo trūkumais, šešių išlygų keturioms valstybėms narėms dėl rinkos priemonių, susijusių su reikšmingais pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo trūkumais, kurių rizikos suma yra 14,92 mln. EUR, vienos išlygos vienai valstybei narei dėl tiesioginių išmokų pagal atokiausiems regionams ir saloms skirtą programą (POSEI), taip pat didelių pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo trūkumų, kurių rizikos suma įvertinta 28,83 mln. EUR, 12 išlygų dešimčiai valstybių narių dėl kaimo plėtros, didelių pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo trūkumų, kurių rizikos suma įvertinta 209,80 mln. EUR;

134. palankiai vertina tai, kad atlikdami 2024 m. auditą Audito Rūmai taip pat surinko ir išanalizavo informaciją apie 2023–2027 m. BŽŪP metinių veiklos ataskaitų nustatymą; tiki, kad bendros Audito Rūmų išvados, kad metinės veiklos rezultatų ataskaitos iš esmės buvo įdiegtos, kaip planuota, ir kad Audito Rūmai nenustatė jokių problemų, susijusių su pateiktais duomenimis; palankiai vertina Audito Rūmų išvadas, kad devyniose patikrintose mokėjimo agentūrose galima nustatyti atitiktį tarp atliktų mokėjimų ir jų IT sistemose, skirtose metinėms veiklos rezultatų ataskaitoms rengti, užregistruotų išdirbių;

135. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, grindžiamą 19 valstybių narių apklausa, kad 2024 m. mokėjimo agentūrų veiklos rezultatų ataskaitų teikimo sistemos vis dar buvo tobulinamos: 18 mokėjimo agentūrų buvo automatizavusios veiklos rodiklių rengimą, o dvi taikė rankinį arba iš dalies automatizuotą metodą, kad parengtų kai kuriuos pagrindinius 2024 m. metinių veiklos rezultatų ataskaitų išdirbio rodiklius; su susirūpinimu pažymi, kad Audito Rūmų audito metu dar nebuvo atliktas išsamus IT sistemų, naudojamų metinėms veiklos rezultatų ataskaitoms rengti, testavimas, siekiant patikrinti jų atitiktį tarptautiniams informacijos saugumo standartams (ISO 27001);

136. primena, kad 2023–2027 m. BŽŪP struktūra grindžiama dešimčia pagrindinių tikslų, įskaitant perspektyvių, sąžiningų ir stabilių ūkininkų pajamų užtikrinimą, apsirūpinimo maistu saugumo užtikrinimą ir žemės ūkio sektoriaus atsparumo didinimą; mano, kad tiesioginė pajamų parama pagal BŽŪP turėtų būti tikslingiau skiriama ūkininkams, aktyviai užsiimantiems žemės ūkio gamyba,

kartu išsaugant teisinį tikrumą ir vengiant pernelyg didelių administracinių suvaržymų, ypatingą dėmesį skiriant paramai tiems, kuriems jos labiausiai reikia, pvz., šeimos ūkiams, mažiems ūkiams, ūkiams, esantiems vietovėse, kuriose esama gamtinių kliūčių ar kitų specifinių iššūkių, jauniesiems ūkininkams ir ūkininkėms moterims; ragina Komisiją didinti Sąjungos žemės ūkio fondų veiksmingumą ir tikslingumą ir užtikrinti, kad tiesioginę paramą pajamoms gautų tik aktyvūs ūkininkai, kartu garantuojant proporcingumą ir išlaikant griežtą kontrolę;

137. atkreipia dėmesį į 2025 m. Audito Rūmų išvadas dėl ES finansavimo, skirto su miškų gaisrais susijusiems veiksmams: nors valstybės narės vis dažniau naudojo Sąjungos lėšas prevencijai, Komisija turėjo neišsamią visų su miškų gaisrais susijusių išlaidų apžvalgą, o rezultatų stebėsena buvo silpna ir tai turėjo aiškų poveikį žemės ūkiui ir kaimo vietovėms; ragina Komisiją gerinti su miškų gaisrais susijusių išlaidų agregavimą ir stiprinti prevencinių priemonių rezultatų ir ilgalaikio tvarumo stebėseną;

138. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į didėjančią gaivalinių nelaimių riziką, Komisija ir valstybės narės turi užtikrinti, kad Sąjungos finansuojamos prevencijos priemonės būtų tikslingos, grindžiamos naujausiais rizikos vertinimais ir taikomos ilgiau nei vienkartiniai projektų ciklai, kad investicijos duotų ilgalaikės naudos žemės ūkiui ir kaimo bendruomenėms;

139. yra susirūpinęs dėl 2025 m. vasario mėn. žiniasklaidoje pirmą kartą pasirodžiusių įtarimų dėl didelio masto sukčiavimo, turinčio įtakos Sąjungos žemės ūkio fondams ir susijusio su Graikijos mokėjimų ir kontrolės agentūra Bendrijos pagalbos orientavimo ir garantijų klausimais (gr. OPEKEPE); primena, kad Europos prokuratūra 2025 m. gegužės mėn. paskelbė pranešimą spaudai, kuriame patvirtino, kad atlieka tyrimą dėl įtariamos organizuoto sukčiavimo schemos, susijusios su žemės ūkio fondų lėšomis, ir korupcijos, į kurią įsitraukė OPEKEPE valstybės tarnautojai; primena, kad Europos prokuratūra, remiantis pranešimais spaudai, perdavė informaciją Graikijos parlamentui, siekdama ištirti dviejų vėliau atsistatydinusių ministrų veiklą; susirūpinęs atkreipia dėmesį į 2025 m. spalio 22 d. Europos prokuratūros pranešimą spaudai, kuriame paaiškinama, kad Europos prokuratūros preliminaraus tyrimo metu buvo nustatyta organizuota nusikalstama grupė, įtariama dalyvavusi sistemingoje didelio masto sukčiavimo subsidijomis schemoje ir pinigų plovimo veikloje; yra susipažinęs su priemonėmis, kurių nedelsiant ėmėsi Graikijos valdžios institucijos, įskaitant, be kita ko, sprendimą įsteigti specialią tyrimo darbo grupę, kurią sudaro Finansų policija ir Nepriklausoma viešųjų pajamų institucija; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad buvo konfiskuotas kelių asmenų, įtariamų dalyvavimu numanomoje nusikalstamoje veikloje, turtas;

140. pripažįsta, kad AGRI GD savo 2024 m. metinėje veiklos ataskaitoje pateikė keturias išlygas, susijusias su OPEKEPE valdomomis išlaidomis; pažymi, kad viena iš tokių išlygų apima visas IAKS intervencines priemones pagal BŽŪP strateginius planus, nes AGRI GD atitikties auditas ir sertifikavimo įstaigos darbas atskleidė keletą galimų rimtų trūkumų, susijusių su žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos įgyvendinimu, taip pat su valdymo ir kontrolės sistemos kūrimu ir veikimu; atkreipia dėmesį į tai, kad dar viena išlyga buvo pareikšta dėl išlaidų, nesusijusių su IAKS, pagal BŽŪP strateginius planus, apimančius vyno sektorių ir bitininkystę, dėl galimų rimtų trūkumų, susijusių su sistemų kūrimu ar diegimu, neatitinkančių ekonomiškumo, veiksmingumo ir priemonių dvigubam finansavimui išvengti principų; pažymi, kad trečioji išlyga dėl OPEKEPE yra susijusi su 2014–2022 m. kaimo plėtros programomis, kurių pakoreguotas klaidų lygis, kaip apskaičiuota, yra 7,45 proc. dėl AGRI GD 2023 ir 2024 m. atliktų auditų, kurių metu nustatyta keletas trūkumų, susijusių su žemės sklypų identifikavimo sistema, OPEKEPE patikrų vietoje trūkumų, rimtų trūkumų, susijusių su vietos veiklos grupių priežiūra ir patikrinimais, procedūromis, skirtomis patikrinti galimą dirbtinių sąlygų sukūrimą, dvigubo finansavimo ir viešųjų pirkimų patikrinimais, taip pat trūkumų, susijusių su išlaidų pagrįstumo vertinimu ir MVĮ statuso tikrinimu; pažymi, kad ketvirtoji išlyga dėl BŽŪP strateginiuose planuose nenumatytų rinkos priemonių buvo paskelbta dėl vaisių ir daržovių augintojų organizacijų ir išskirtinių priemonių, kurių pakoreguotas klaidų lygis yra 10 proc., atsižvelgiant į 2024 m. AGRI GD atliktą auditą, kurio metu buvo nustatyti administracinių patikrinimų ir patikrinimų vietoje trūkumai, darantys poveikį išskirtinėms priemonėms, ir į tai, kad, remiantis sertifikavimo įstaigos vertinimu, buvo pakoreguoti vaisių ir daržovių augintojų organizacijų ir pardavimo skatinimo priemonių klaidų lygiai; pripažįsta, kad Graikijos valdžios institucijos parengė veiksmų planą, kurį AGRI GD pripažino pakankamu pagrindu minėtiems trūkumams pašalinti; primena, kad Komisija nuolat stebi visas taisomąsias priemones; primygtinai reikalauja, kad Komisija praneštų biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie veiksmų plano įgyvendinimą ir išmatuojamą kontrolės veiksmingumo pagerėjimą;

141. yra susipažinęs su Komisijos raštiškais atsakymais, kad 2023 m. ir dar kartą 2024 m. birželio mėn. AGRI GD paprašė Graikijos kompetentingos institucijos taikyti OPEKEPE akreditacijai bandomąjį laikotarpį; atkreipia dėmesį į AGRI GD metinėje veiklos ataskaitoje pateiktą paaiškinimą, kad sertifikavimo įstaiga ir AGRI GD nustatė trūkumų, turinčių įtakos keliems akreditavimo kriterijams, todėl Graikijos valdžios institucijos 2024 m. rugsėjo mėn. taikė OPEKEPE akreditacijai bandomąjį laikotarpį ir parengė akreditavimo veiksmų planą; taip pat pažymi, kad Komisija stebi šio taisomųjų veiksmų plano įgyvendinimo pažangą; primygtinai reikalauja, kad Komisija pasidalytų su biudžeto įvykdymą tvirtinančia institucija naujausiu peržiūrėtu veiksmų planu ir jo vertinimu; pripažįsta, kad Graikijos

valdžios institucijos nedelsdamos ėmėsi taisomųjų priemonių siekdamos pašalinti nustatytus struktūrinius trūkumus, padidinti naudos gavėjų skaidrumą ir sustiprinti kontrolę bei kovos su sukčiavimu priemones; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina neseniai įstatymu priimtą reformą, kad OPEKEPE būtų visiškai perduota Nepriklausomai viešųjų pajamų institucijai;

142. atkreipia dėmesį į Komisijos atsakymą, kad 2025 m. birželio mėn. Komisija pritaikė 415 mln. EUR finansinę pataisą dėl 2015–2022 m. nustatytų Graikijos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumų[11]; su susirūpinimu pažymi, kad Komisija bent jau nuo 2021 m. žinojo apie rimtus trūkumus, susijusius su OPEKEPE, nes tuo metu vykęs su akreditacija susijęs atitikties tyrimas jau buvo nurodytas AGRI GD 2021 m. metinėje veiklos ataskaitoje; apgailestauja dėl to, kad Komisija nesiėmė veiksmų anksčiau, kad išsamiai ištirtų nustatytus rimtus trūkumus, susijusius su OPEKEPE darbu, sumažintų riziką ir geriau apsaugotų Sąjungos biudžetą;

143. yra susirūpinęs dėl pažeidimų ir įtarimų sukčiavimu, susijusių su Sąjungos finansuojamais svečių namais, skaičiaus; atkreipia dėmesį į Komisijos raštiškus atsakymus, kad 2014 2022 m. programavimo laikotarpiu svečių namai kartu su kitų rūšių investicijomis buvo finansuojami pagal kaimo plėtros 6.4 pagalbinę priemonę (investicijos į ne žemės ūkio veiklos kūrimą ir plėtrą) ir „Leader“ programą; apgailestauja dėl to, kad, kadangi valstybės narės nepateikia Komisijai pagal šias priemones remiamų investicijų skaičiaus ir rūšies, Komisija negalėjo pateikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai Sąjungos finansuojamų svečių namų projektų apžvalgos; pažymi, kad Komisijos atliekamas kaimo plėtros priemonių auditas yra sisteminis ir juo nėra vertinamas atskirų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas; pripažįsta Komisijos raštišką atsakymą, kad išvados dėl valstybių narių įdiegtos valdymo ir kontrolės sistemos, susijusios su svečių namais, buvo pateiktos Vengrijoje, Slovakijoje (6.4 priemonė) ir Graikijoje („Leader“); mano, kad atsižvelgiant į įtarimų dėl sukčiavimo, susijusio su svečių namais, skaičių, Komisija taip pat turėtų stebėti ir audituoti atskirus svečių namų projektus, įskaitant jų naudojimą pasibaigus projekto įgyvendinimo laikotarpiui, ir apsvarstyti galimybę pratęsti tokių projektų galiojimo laikotarpį, kad būtų užkirstas kelias tolesniam piktnaudžiavimui, taip pat nustatyti griežtą interesų konflikto kontrolę, kuri būtų būtina sąlyga skiriant Sąjungos lėšas svečių namams statyti;

---

11 2025 m. birželio 11 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2025/1147 dėl tam tikrų valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) (OL L, 2025/1147, 2025 6 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1147/oj).

144. primena, kad buvęs Čekijos ministras pirmininkas ankstesnės kadencijos metu buvo pripažintas patekęs į interesų konflikto situaciją, ir su tuo susijusią 2018 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento rezoliuciją[12]; atkreipia dėmesį į Komisijos rašytinius atsakymus dėl priemonių, kurių imtasi reaguojant į interesų konfliktą, kilusį dėl to, kad eidamas viešąsias pareigas jis buvo privačios kontroliuojančiosios bendrovės savininkas, ir į tai, kad 2020 m. kovo mėn. Komisija sustabdė 30 606,96 EUR vertės mokėjimą vienam projektui; atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. birželio mėn. Komisija Čekijai pritaikė 3,3 mln. EUR finansinę pataisą, kurios dalis (30 606,96 EUR) buvo susijusi su ministro pirmininko interesų konflikto situacija jo kadencijos, kuri baigėsi 2021 m., metu[13]; primygtinai reikalauja, kad Komisija ir toliau stebėtų galimus interesų konfliktus, galinčius turėti įtakos Sąjungos lėšoms, visų pirma susijusius su išrinktais pareigūnais, ir imtųsi veiksmų Sąjungos biudžetui apsaugoti;

145. pažymi, kad po nacionalinių rinkimų 2025 m. gruodžio mėn. Čekijoje pareigas pradėjo eiti nauja vyriausybė; atkreipia dėmesį į viešus ministro pirmininko pareiškimus, iš kurių matyti ketinimas atsisakyti verslo interesų, dėl kurių galima gauti naudos iš Sąjungos lėšų, nuosavybės ir kontrolės sukuriant, kaip teigiama, negrįžtamąjį patikos mechanizmą; vis dėlto pažymi, kad nuo 2026 m. sausio mėn. vidurio nebuvo pateikta jokių viešai prieinamų teisinių dokumentų, kuriais būtų įrodytas veiksmingas tokių susitarimų sudarymas ir veiklos apsaugos priemonės, ir kad Čekijos ministras pirmininkas šiuo metu ir toliau valdo įmonę „Agrofert“ ir kitus verslo interesus, kurie galėtų pasinaudoti Sąjungos lėšomis; pabrėžia, kad vien pranešimo apie būsimus susitarimus nepakanka, kad būtų išsklaidytos abejonės dėl interesų konflikto; primygtinai tvirtina, kad pagal bet kokią būsimą tvarką turi būti užtikrintas veiksmingas ekonominių interesų ir įtakos pašalinimas, laikantis Sąjungos taisyklių dėl interesų konfliktų; palankiai vertina naujausius žiniasklaidos pranešimus, kad Komisija oficialiai paprašė Čekijos valdžios institucijų pateikti išsamią informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams, susijusiems su ministrui pirmininkui priklausančiomis arba jo kontroliuojamomis įmonėmis, ir siekė gauti patikinimą, kad bendrovei „Agrofert“ nebus skiriama daugiau Sąjungos lėšų, kol padėtis nebus visiškai išaiškinta;

146. primena, kad klimatas ir biologinė įvairovė yra du iš 2021–2027 m.

---

12 Priimti tekstai, P8_TA(2018)0530.

13 2022 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/908 dėl valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) (OL L 157, 2022 6 10, p. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/908/oj).

Sąjungos biudžeto horizontaliosios politikos prioritetų; pažymi, kad Komisija klimato ir biologinės įvairovės aspektų integravimą apibrėžia kaip sistemingą atsižvelgimą į klimato ir biologinės įvairovės tikslus kuriant, rengiant, įgyvendinant ir vertinant kiekvieną išlaidų programą;

147. primena, kad 2020 m. Tarpinstituciniame susitarime nustatytas privalomas 30 proc. klimato srities išlaidų tikslas, bet tik metinis 7,5 proc. užmojis 2025 m. ir 10 proc. 2026 m. ir 2027 m. išlaidų biologinės įvairovei; pažymi, kad Komisija stebi Sąjungos išlaidas su klimatu ir biologine įvairove susijusiai veiklai, taikydama specialias metodikas; pabrėžia, kad klimato kaitos ir biologinės įvairovės stebėsenos metodikos yra *ex ante* žymėjimo sistemos, grindžiamos tikėtinu veiklos poveikiu ir neatsižvelgiama į rezultatus; primena, kad prioritetų integravimas į Sąjungos biudžetą reiškia, kad į šį prioritetą reikia atsižvelgti visais biudžeto ciklo etapais; todėl pabrėžia, kad išlaidų, susijusių su klimato ar biologinės įvairovės tikslais, stebėjimas yra tik vienas iš išsamaus žaliojo biudžeto sudarymo ciklo etapų, kai į klimato ir biologinės įvairovės tikslus atsižvelgiama per visą biudžeto gyvavimo ciklą;

148. pažymi, kad, taikydama savo klimato ir biologinės įvairovės stebėjimo metodikas, Komisija apskaičiavo, kad Sąjunga yra pasirengusi pasiekti 30 proc. išlaidų klimato srityje tikslą 2021–2027 m. ir 7,5 proc. išlaidų biologinei įvairovei užmojį 2025 m.; apgailestauja dėl to, kad ji nepasiekė savo 10 proc. išlaidų biologinei įvairovei užmojo 2026 ir 2027 m.; be to, pažymi, jog tam, kad būtų pasiekti biologinės įvairovės tikslai, vidutiniškai per metus trūksta 21,4 mlrd. EUR[14]; pabrėžia, kad didinant biudžeto asignavimus kartu turi būti didinamas veiksmingumas, geriau stebimi rezultatai biologinės įvairovės srityje tuo pat metu užtikrinant, kad dėl šių pokyčių ūkininkams ir vietos valdžios institucijoms netektų neproporcinga administracinė našta;

149. yra susirūpinęs dėl to, kad kelių auditų metu Audito Rūmai nustatė, jog Sąjungos lėšų indėlis siekiant klimato srities tikslų buvo neaiškus ir galimai pervertintas dėl Komisijos stebėjimo metodikos trūkumų; primena, kad Specialiojoje ataskaitoje Nr. 09/2022 dėl klimato srities išlaidų 2014–2020 m. Sąjungos biudžete Audito Rūmai nustatė, kad su klimatu susijęs Sąjungos biudžeto indėlis pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą buvo pervertintas 72 mlrd. EUR, nes nurodytos išlaidos ne visada buvo susijusios su klimato veiksmais, be kita ko, pagal BŽŪP; žino, kad, reaguodama į minėtą specialiąją ataskaitą, Komisija užsakė tyrimą, kad būtų galima nustatyti labiau mokslinį požiūrį, kaip kiekybiškai vertinti BŽŪP indėlį klimato srityje,

---

14 Europos Komisija, 2022 m., „Biologinės įvairovės finansavimas ir stebėjimas. Galutinė ataskaita“ (angl. „Biodiversity financing and tracking: final report“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas (https://data.europa.eu/doi/10.2779/950856).

ir mano, kad šis tyrimas turėtų būti paskelbtas viešai; tikisi 2026 m. gauti Audito Rūmų vertinimą dėl Komisijos tolesnių veiksmų, susijusių su Specialiojoje ataskaitoje Nr. 09/2022 pateiktomis rekomendacijomis;

150. atkreipia dėmesį į Komisijos rašytinį atsakymą, kad 2021–2023 m. žemės ūkio sektoriuje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis Sąjungoje sumažėjo 3 proc., o energijos tiekimo ir pramonės sektoriuose – 16 proc.; mano, kad visos politikos sritys ir veiklos sektoriai turi sąžiningai prisidėti prie išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 20/2024 dėl bendros žemės ūkio politikos planų ir į Komisijos atsakymą; visų pirma atkreipia dėmesį į Audito Rūmų vertinimą, kad 2023–2027 m. BŽŪP strateginiai planai yra patobulinti, palyginti su ankstesniu programavimo laikotarpiu, be kita ko, atsižvelgiant į klimato ir aplinkos aspektus, nors stebėsenos ir veiklos rezultatų sistemą būtų galima dar labiau pagerinti; palankiai vertina tai, kad Audito Rūmai taip pat rekomenduoja Komisijai įvertinti BŽŪP indėlį siekiant žaliojo kurso tikslų ir sustiprinti būsimą BŽŪP stebėsenos sistemą, kad būtų padidintas jos indėlis siekiant Sąjungos klimato ir aplinkos tikslų; mano, kad patobulinta stebėsenos ir veiklos rezultatų sistema neturėtų lemti papildomos administracinės naštos ūkininkams ar vadovaujančiosioms institucijoms;

151. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 14/2024 „Žalioji pertvarka. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės indėlis neaiškus“ ir Komisijos atsakymą; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadas, kuriose pabrėžiami EGADP struktūros ir įgyvendinimo trūkumai, susiję su jos indėlio siekiant klimato ir aplinkos tikslų vertinimu; pažymi, jog Audito Rūmai nustatė, kad stebint klimato srities išlaidas nustatomi labai apytikriai įverčiai ir kad pagal kai kuriuos koeficientus sumos galėjo būti pervertintos; palankiai vertina tai, kad Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai toliau tobulinti klimato srities išlaidų apskaičiavimo metodikas pagal būsimas finansavimo priemones ir atsižvelgti į patirtį rengiant būsimas finansavimo priemones, kuriomis būtų remiami klimato ir aplinkos tikslai ir siektinos reikšmės;

152. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 15/2024 dėl prisitaikymo prie klimato kaitos Sąjungoje ir į Komisijos atsakymą; palankiai vertina Audito Rūmų išvadą, kad bendra Sąjungos prisitaikymo prie klimato kaitos politikos sistema yra patikima; yra susirūpinęs dėl išvados, kad valstybės narės savo nacionaliniuose prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos dokumentuose kartais naudojo pasenusius mokslinius duomenis ir kad valstybių narių ataskaitos apie prisitaikymą prie klimato kaitos buvo nepakankamos ir turėjo mažai pridėtinės vertės pažangai stebėti; yra nusivylęs Audito Rūmų išvadomis, kad trečdalio atrinktų projektų poveikis prisitaikymo gebėjimams didinti buvo nedidelis arba nepadarė jokio poveikio ir kad yra rizika, jog du projektai (iš 36) gali lemti

netinkamą prisitaikymą; palankiai vertina tai, kad Audito Rūmai taip pat rekomenduoja Komisijai pagerinti ataskaitų apie prisitaikymą prie klimato kaitos teikimą naudojant bendrus rodiklius pažangai įvertinti ir imtis tolesnių veiksmų dėl nustatytų trūkumų;

153. primena, kad visos Sąjungos išlaidos turi atitikti horizontalųjį reikšmingos žalos nedarymo principą, įtvirtintą Tarpinstitucinio susitarimo 16 punkte, kuriame nustatyta, kad Sąjungos išlaidos neturi daryti žalos šešiems Taksonomijos reglamento[15] 17 straipsnyje nustatytiems aplinkos apsaugos tikslams, t. y. klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui prie jos, tvariam vandens išteklių naudojimui ir apsaugai, žiedinei ekonomikai, taršos prevencijai ir kontrolei bei biologinės įvairovės apsaugai; mano, kad atsižvelgiant į pasikartojančias Audito Rūmų išvadas, neigiamas Sąjungos išlaidų poveikis aplinkai taip pat turėtų būti stebimas ir apie jį turėtų būti pranešama;

154. primena, kad ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ES ATLPS) yra pagrindinė Europos žaliojo kurso sudedamoji dalis ir viena iš pagrindinių priemonių siekiant Sąjungos užmojų klimato srityje; palankiai vertina tai, kad, remiantis Klimato politikos generalinio direktorato (CLIMA GD) 2024 m. metine veiklos ataskaita, praėjusiais metais iš ES ATLPS gauta 43,6 mlrd. EUR pajamų investicijoms į klimato srities veiksmus, iš kurių 7,4 mlrd. EUR buvo skirta ATLPS inovacijų fondui ir Modernizavimo fondui, o 2,8 mlrd. EUR – EGADP, kurią valstybės narės naudoja perėjimui prie švarios energijos paspartinti ir energetiniam saugumui didinti; atkreipia dėmesį į 2024 m. VAT atlikto ES ATLPS įgyvendinimo ir stebėsenos audito išvadą, kad, nepaisant didelio darbo krūvio, sudėtingos teisinės sistemos ir ribotų išteklių, CLIMA GD darbuotojai parodė pasiryžimą vykdyti savo užduotis ir norą didinti su ES ATLPS susijusių procesų veiksmingumą; palankiai vertina Komisijos raštišką patvirtinimą, kad CLIMA GD ketina iki 2025 m. įgyvendinti daugumą vidaus audito rekomendacijų, o iki 2028 m. vidurio – visas rekomendacijas;

155. primena, kad nuo 2010 m. CLIMA GD visose savo metinėse veiklos ataskaitose dėl reputacijos, teisinių ir (arba) finansinių priežasčių pateikė su ES ATLPS Sąjungos registre nustatytais saugumo trūkumais susijusią išlygą, kuri buvo išlaikyta 2024 m. metinėje veiklos ataskaitoje; apgailestauja dėl to, kad pagrindiniai trūkumai nebuvo šalinami nuo 2010 m.; yra susirūpinęs dėl Komisijos raštiško paaiškinimo, kad rizikos lygis yra glaudžiai susijęs su ES ATLPS tvarkomo turto verte, kuri nuo 2017 m. padidėjo dešimt kartų, be to,

---

15 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

ją dar labiau didina blogėjančios geopolitinės aplinkybės; pabrėžia, kad, nors 2024 m. išlygos finansinio poveikio negalima įvertinti kiekybiškai, CLIMA GD rengiant 2024 m. metinę veiklos ataskaitą Sąjungos registre buvo daugiau kaip 200 mlrd. EUR vertės apyvartinių taršos leidimų dabartinėmis kainomis;

156. su susirūpinimu atkreipia dėmesį į Komisijos raštišką atsakymą, kad rizikos aplinkybių raida sistemingai viršijo greitį, kuriuo Komisija galėjo pagerinti saugumo priemones; supranta, kad, Komisijos vertinimu, ES ATLPS Sąjungos registre nustatytą saugumo riziką galima išspręsti tik padidinus išlaidas ir galiausiai perduodant Sąjungos registro tvarkymą išorės subjektams; yra pasipiktinęs tuo, kad pasiūlymas pašalinti Sąjungos registro saugumo trūkumus stringa visų pirma dėl to, kad nėra tinkamų žmogiškųjų ir finansinių išteklių; susirūpinęs atkreipia dėmesį į Komisijos raštišką atsakymą, kad šie ištekliai turėtų būti gaunami nustačius mokesčius už paslaugas valstybėms narėms, kad būtų galima finansuoti ES ATLPS veikimą, tačiau, kadangi tinkamas teisinis pagrindas nustatyti mokesčius už paslaugas pirmiausia turi būti pasiūlytas ATLPS direktyvoje, Komisija mano, kad iki 2028 m. sprendimo rasti nepavyks; mano, kad būtina nedelsiant skirti tinkamų išteklių, kad būtų galima spręsti didelės finansinės, teisinės ir reputacijos rizikos, kurią Sąjungai kelia Sąjungos registro saugumo trūkumai, problemą;

157. primena, kad demokratija ir pliuralizmas yra pagrindinės Sąjungos vertybės, įtvirtintos ES sutarties 2 straipsnyje; taip pat primena, kad pagal ES sutarties 11 straipsnį Sąjungos institucijos suteikia piliečiams ir atstovaujamosioms asociacijoms galimybę skelbti nuomones apie visas Sąjungos veiklos sritis ir viešai jomis keistis, kad būtų palaikomas atviras, skaidrus ir nuolatinis dialogas;

158. pripažįsta programos LIFE – vienintelės savarankiškos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos – svarbą remiant gamtos išsaugojimą, žiedinės ekonomikos iniciatyvas, klimato politiką ir perėjimą prie švarios energijos ir, platesne prasme, skatinant darnų vystymąsi visoje Sąjungoje; primena, kad LIFE reglamento nuostatose, įskaitant 11 straipsnio 6 dalį, numatyta, kad dotacijomis veiklai gali būti remiamas ne pelno subjektų, dalyvaujančių rengiant, įgyvendinant Sąjungos teisės aktus ir politiką ir užtikrinant jų vykdymą, veikimas; vis dėlto pabrėžia, kad tokios dotacijos veiklai turi būti įgyvendinamos griežtai laikantis Sąjungos teisinių, finansinių ir skaidrumo reikalavimų; be to, pabrėžia aiškių apsaugos priemonių svarbą siekiant užtikrinti, kad Sąjungos lėšos būtų naudojamos tik programoje apibrėžtiems tikslams įgyvendinti; pažymi, kad pagal LIFE programą NVO skiriamos dotacijos veiklai sudaro maždaug 1 proc. viso programos biudžeto; ragina Komisiją užtikrinti patikimą Sąjungos lėšų naudojimo stebėseną, visišką atskaitomybę už jas ir skaidrumą, įskaitant propagavimo veiklą;

159. atkreipia dėmesį į kai kurių EP narių išreikštą susirūpinimą dėl to,

kad tam tikri naudos gavėjai, pvz., pilietinės visuomenės organizacijos ir įmonės, naudojasi programos LIFE dotacijomis veiklai ir veiksmams; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti visišką skaidrumą tiek naudos gavėjų, tiek finansuojamos veiklos atžvilgiu, nuolatinę stebėseną ir prireikus tolesnį taikomų apsaugos priemonių paaiškinimą, siekiant užtikrinti, kad Sąjungos lėšos būtų naudojamos tik programoje apibrėžtiems tikslams įgyvendinti;

160. pažymi, kad finansavimo sutarčių biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros metu atlikta peržiūra rodo, kad veikla, susijusi su įtaka viešajai politikai ar sprendimų priėmimui, gali būti vykdoma įvairių kategorijų naudos gavėjų, įskaitant NVO; yra susirūpinęs dėl to, kad kai kuriais atvejais įmonių, gaunančių Sąjungos finansavimą tokiai veiklai, valdybose tuo pačiu metu gali būti Sąjungos sprendimus priimančių asmenų, kurie gauna atlyginimą; pabrėžia, kad apsaugos priemonėmis reikia užtikrinti, kad būtų užkirstas kelias bet kokiems galimiems interesų konfliktams ir kad Sąjungos lėšos būtų valdomos skaidriai, neatsižvelgiant į naudos gavėjo tipą; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia užtikrinti nuoseklią visų naudos gavėjų priežiūrą ir tikrinimą, siekiant garantuoti, kad būtų laikomasi Komisijos 2024 m. gairių dėl veiklos, kuria remiamas Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimas, įgyvendinimas, stebėsena ir vykdymo užtikrinimas; todėl ragina sukurti standartizuotą paraiškų dėl dotacijų veiklai peržiūros procesą, įskaitant tai, kad bent du Komisijos ar agentūrų darbuotojai perskaitytų ir peržiūrėtų pasiūlymus dėl paraiškų, ir sukurti standartizuotą išorės ekspertų atrankos į dotacijų veiklai vertinimo valdybą taisyklių rinkinį;

Rekomendacijos

161. ragina Komisiją:

i) bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis skirti finansinių ir žmogiškųjų išteklių, būtinų skubiai pašalinti likusius didelius saugumo trūkumus, nustatytus ES ATLPS Sąjungos registre;

ii) teikti paramą valstybėms narėms siekiant supaprastinti ekologines sistemas, kaip rekomendavo Audito Rūmai, nemažinant jų aplinkosauginių užmojų;

iii) remti valstybes nares testuojant ir modernizuojant IT sistemas, naudojamas metinėms veiklos rezultatų ataskaitoms rengti, siekiant užtikrinti jų atitiktį taikomiems tarptautiniams informacijos saugumo standartams;

iv) nuolat informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie žemės ūkio išlaidų susigrąžinimo normas pagal 2023–2027 m. BŽŪP ir apsvarstyti galimybę nustatyti naujas paskatas valstybėms narėms susigrąžinti lėšas;

v) kartu su valstybėmis narėmis paspartinti EŽŪFKP išmokų

mokėjimą ir imtis priemonių, kad būtų padidintas lėšų įsisavinimas tais atvejais, kai vis dar vėluojama, užtikrinant subalansuotą paramą visuose regionuose;

vi) padėti valstybėms narėms nukreipti lėšas į didelės vertės prevencines priemones (pvz., kraštovaizdžio valdymą, žemės ūkio priešgaisrinių juostų priežiūrą, nualinto dirvožemio atkūrimą, veterinarinių vakcinų pirkimą ir tiekimą) ir skatinti geriausios praktikos ir veiksmingų žemės ūkio srities projektų sklaidą visose valstybėse narėse.

vii) pagerinti patikimą dabartinės ir būsimos BŽŪP finansų valdymą, užtikrinant, kad tiesioginė pajamų parama būtų teikiama tik aktyviems ūkininkams, ypač daug dėmesio skiriant tiems, kuriems jos labiausiai reikia, pavyzdžiui, šeimos ir smulkiesiems ūkiams, ūkiams vietovėse, kuriose susiduriama su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis problemomis, jauniems ūkininkams ir ūkininkėms;

viii) nustatyti visas įmanomas priemones, kuriomis būtų siekiama sumažinti neigiamą ES ir MERCOSUR susitarimo poveikį Europos žemės ūkiui ir Europos gamintojų padėčiai rinkoje, ir patikimai stebėti šio poveikio mastą ir faktinį poveikį;

ix) rizikos pagrindu atlikti Sąjungos finansuojamų svečių namų projektų finansinį ir atitikties auditą;

x) atidžiai stebėti, kaip naudojami Sąjungos finansuojami svečių namų projektai po projekto įgyvendinimo laikotarpio ir apsvarstyti galimybę pratęsti šių projektų trukmę, siekiant užkirsti kelią nuolatiniam netinkamam naudojimui, taip pat nustatyti griežtus interesų konflikto patikrinimus kaip būtiną sąlygą skiriant Sąjungos lėšas svečių namų statybai;

xi) iš valstybių narių valdžios institucijų rinkti duomenis apie nuo 2021 m. Sąjungos biudžeto lėšomis finansuojamų svečių namų projektų skaičių, taip pat nurodant visus nustatytus pažeidimus, ir dalytis šia informacija su biudžeto įvykdymą tvirtinančia institucija;

xii) stebėti galimus interesų konfliktus, turinčius įtakos Sąjungos lėšoms, ir užtikrinti, kad interesų konfliktai būtų faktiškai išspręsti, įskaitant Europos Vadovų Tarybos narius, ir visų pirma užtikrinti, kad Sąjungos lėšos nebūtų tiesiogiai ar netiesiogiai išmokamos bet kokiems naudos gavėjams, kurių požiūriu yra nustatytas interesų konfliktas ir jis nėra akivaizdžiai ir patikrinamai išspręstas;

xiii) pasidalyti Čekijos valdžios institucijoms adresuotu laišku, kuriame paaiškinama ministro pirmininko interesų konflikto padėtis, su biudžeto įvykdymą tvirtinančia institucija ir išsamiai

informuoti ją apie visus tolesnius veiksmus, įskaitant galimą audito procedūros pradžią;

xiv) dalytis su biudžeto įvykdymą tvirtinančia institucija visais atitinkamais dokumentais, susijusiais su Komisijos tolesniais veiksmais dėl OPEKEPE bylos, įskaitant naujausią veiksmų planą ir Komisijos atliktą jo vertinimą, prireikus laikantis specialių konfidencialių sąlygų;

xv) įgyti patirties iš OPEKEPE atvejo, sustiprinti ES žemės ūkio fondų kontrolės sistemą, atitinkamai sustiprinti Komisijos kontrolės veiklą ir pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie priemones, kurių buvo imtasi;

xvi) patobulinti savo metodiką, naudojamą Sąjungos išlaidas pagal 2021–2027 m. DFP su klimatu ir biologine įvairove susijusiai veiklai stebėti, be kita ko, atsižvelgiant į atitinkamas Audito Rūmų specialiosiose ataskaitose pateiktas rekomendacijas, taip pat gerinti faktinių investicijų rezultatų ir neigiamo Sąjungos išlaidų poveikio aplinkos ir biologinės įvairovės tikslams stebėseną ir tobulinti ataskaitų teikimą šiuo klausimu;

xvii) užtikrinti, kad pagal kitą DFP būtų atsižvelgiama į klimato ir aplinkos aspektus;

xviii) pasiūlyti specialų ir išsamų planą, kaip užtikrinti, kad būtų pasiektas 2026 ir 2027 m. nustatytas biologinės įvairovės išlaidų tikslas, skatinti finansines priemones, kad būtų pašalintas finansavimo trūkumas, ir visapusiškai įgyvendinti aplinkos teisės aktus bei integruoti biologinės įvairovės veiksmus į pagrindinius sektorius, kad būtų pasiekti politikos tikslai, taip pat siekti užtikrinti finansavimą Gamtos atkūrimo reglamento įgyvendinimui;

xix) toliau tikrinti, ar finansavimo susitarimai su visų rūšių naudos gavėjais atitinka 2024 m. gegužės mėn. parengtas Komisijos gaires dėl veiklos, susijusios su Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimu, įgyvendinimu, stebėsena ir vykdymu, finansavimo;

xx) užtikrinti, kad būtų griežtai laikomasi Finansinio reglamento 61 straipsnio, veiksmingai užkertant kelią interesų konfliktams, juos nustatant ir valdant, kai sudaromi dotacijų susitarimai, visų pirma su naudos gavėjais, kuriems dirba Sąjungos sprendimus priimantys asmenys arba kurie jiems moka atlygį;

xxi) užtikrinti, kad visuose dotacijų susitarimuose, įskaitant dotacijas veiklai, būtų laikomasi būtinų reikalavimų, susijusių su lėšų skaidrumu, atsekamumu ir matomumu;

xxii) į savo patikras ir sistemas įtraukti rizika grindžiamą tikrinimą, ar gavėjai laikosi Sąjungos vertybių, kad būtų nustatyti galimi

pažeidimai;

Migracija ir sienų valdymas

162. pažymi, kad 2024 m. DFP 4 išlaidų kategorijos „Migracija ir sienų valdymas“ programoms skirtas biudžetas buvo 3,4 mlrd. EUR (1,8 proc. Sąjungos biudžeto išlaidų), jis paskirstytas taip: 1,4 mlrd. EUR (40,1 proc.) Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondui (PMIF), 1,3 mlrd. EUR (37,7 proc.) – trims decentralizuotoms agentūroms: Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai (FRONTEX), Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai (EUAA) ir Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūrai (eu-LISA), taip pat 0,8 mlrd. EUR (22,2 proc.) – Integruoto sienų valdymo fondui (ISVF), kurį sudaro Sienų valdymo ir vizų priemonė (angl. BMVI) ir Muitinio tikrinimo įrangos finansavimo priemonė (angl. CCEI);

163. primena, kad 2014–2020 m. PMIF finansavimas turėjo būti panaudotas iki 2024 m. birželio mėn. ir galutinės ataskaitos turėjo būti pateiktos iki 2024 m. gruodžio 31 d.; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad jų audito metu liko nepatvirtinta reikšminga 2014–2020 m. PMIF finansavimo suma (12 proc. arba 528 mln. EUR), kol Komisija nepatvirtino šių galutinių ataskaitų; pripažįsta Komisijos atsakymą, kad visos 2014–2020 m. laikotarpiu valstybių narių deklaruotos išlaidos, įskaitant galutinių ataskaitų pateikimą, sudarė 94 proc. PMIF lėšų;

164. pažymi, kad Audito Rūmai patikrino 23 operacijų imtį, kuri nėra laikoma pakankamai didele ir reprezentatyvia DFP 4 ir 5 išlaidų kategorijų išlaidų atžvilgiu, todėl jie negali pateikti atskiro šių išlaidų kategorijų klaidų lygio įverčio; be to, pažymi, kad Audito Rūmų audito rezultatai rodo, jog išlaidoms pagal DFP 4 ir 5 išlaidų kategorijas įtakos turi klaidos, susijusios su tinkamumo finansuoti ir viešųjų pirkimų klausimais, taip pat su patvirtinamųjų dokumentų nebuvimu, todėl ši sritis laikoma didelės rizikos sritimi (8 iš 23 audituotų operacijų buvo nustatyta klaidų); yra susirūpinęs dėl to, kad Audito Rūmai nustatė tris kiekybiškai įvertinamas klaidas, turėjusias finansinį poveikį Sąjungos biudžetui, septynis teisinių ir finansinių nuostatų nesilaikymo atvejus (kurie neturėjo tiesioginio finansinio poveikio Sąjungos biudžetui) ir dvi patikimo finansų valdymo principų neatitinkančias operacijas dėl netinkamos Sąjungos finansuojamos įrangos apsaugos ir pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo viešosioms įstaigoms, viršijančio patirtas išlaidas, nesilaikant Komisijos rekomendacijų; pažymi, kad Komisija apskaičiavo, jog rizika atliekant migracijos ir sienų valdymo išlaidų srities mokėjimus 2024 m. buvo 1,3 proc.;

165. palankiai vertina Audito Rūmų išvadą, kad Komisija visiškai atsižvelgė į dvi Audito Rūmų 2021 m. metinėje ataskaitoje pateiktas rekomendacijas ir vieną 2022 m. metinėje ataskaitoje pateiktą

rekomendaciją, susijusią su tolesnių gairių teikimu Sąjungos veiksmų ir neatidėliotinos pagalbos naudos gavėjams ir tikslingesnių *ex ante* patikrų atlikimu; palankiai vertina tai, kad 2024 m. gruodžio mėn. buvo priimta persvarstyta Migracijos ir vidaus reikalų generalinio direktorato (HOME GD) pagal tiesioginį ir netiesioginį valdymą įgyvendinamų neatidėliotinos pagalbos projektų kontrolės strategija;

166. reiškia nepasitenkinimą tuo, kad Audito Rūmai ir toliau susiduria su sunkumais gaunant iš tarptautinių organizacijų, įgyvendinančių Sąjungos finansuojamus projektus, jų įgaliojimams vykdyti reikalingus dokumentus; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į tai, kad kai kurios tarptautinės organizacijos apribojo Audito Rūmų prieigą prie dokumentų ir leidžia vykdyti laikinas elektronines konsultacijas tik peržiūrai skirtoje aplinkoje, ir į Audito Rūmų išvadą, kad tai rodo, jog Komisijos sutartimi įformintuose susitarimuose su tarptautinėmis organizacijomis trūksta tikslumo; atkreipia dėmesį į Komisijos atsakymą, kad, jos nuomone, esami sutartimi įforminti susitarimai su tarptautinėmis organizacijomis jau yra pagrindas užtikrinti dokumentų prieinamumą taip, kad būtų galima atlikti reikiamus patikrinimus; apgailestauja dėl to, kad Komisija nevisiškai pritarė Audito Rūmų rekomendacijai spręsti šią pasikartojančią problemą, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad Audito Rūmų sunkumai atliekant tarptautinių organizacijų, įgyvendinančių Sąjungos finansuojamus projektus, auditą išlieka nuo 2018 finansiniais metais vykdyto audito; primygtinai reikalauja, kad Komisijos sutartimi įformintuose susitarimuose su partneriais būtų užtikrintos visos Audito Rūmų audito teisės, įskaitant galimybę atsisiųsti ir išsaugoti įrodymus, reikalingus auditui, peržiūrai, kokybės kontrolei ir tolesniems veiksmams;

167. su susirūpinimu pažymi, kad 2024 m. Vidaus reikalų GD metinėje veiklos ataskaitoje pateiktos dvi išlygos dėl patikinimo pareiškimo; pažymi, kad viena išlyga susijusi su 2014–2020 m. PMIF ir VSF programų įgyvendinimu keliose valstybėse narėse dėl rimtų šių programų valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų, kuriuos nustatė Vidaus reikalų GD; taip pat pažymi, kad kita išlyga susijusi su 2021–2027 m. PMIF, BMVI ir VSF programomis keliose valstybėse narėse dėl rimtų šių programų valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų;

168. atkreipia dėmesį į tai, kad valstybės narės savo pirmąsias nacionalines metines finansines ataskaitas dėl 2021–2027 m. PMIF ir Sienų valdymo ir vizų priemonės programų pateikė 2024 m.; taip pat pažymi, kad Audito Rūmai peržiūrėjo penkių audito institucijų darbą, susijusį su jų metinėmis kontrolės ataskaitomis ir PMIF bei Sienų valdymo ir vizų priemonės išlaidų auditais; palankiai vertina Audito Rūmų išvadas, kad audito institucijos parengė ir įgyvendino pakankamai kokybiškas išsamias procedūras, kad savo darbo rezultatus galėtų pateikti metinėje kontrolės ataskaitoje;

169. be to, atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad audito institucijos,

kurių darbas buvo peržiūrėtas, turėjo išsamias audito programas ir naudojo kontrolinius sąrašus savo išvadoms pagrįsti; su susirūpinimu pažymi, kad Audito Rūmai taip pat pastebėjo tam tikrų audito institucijų darbo trūkumų; pripažįsta, kad Komisija pritarė Audito Rūmų rekomendacijai imtis tolesnių veiksmų dėl audito institucijų darbo trūkumų;

170. reiškia susirūpinimą dėl to, kad sunku gauti išsamius ir visapusiškus duomenis apie išlaidas, ypač pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėse narėse, o tai trukdo biudžeto valdymo ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo institucijai vykdyti patikimą priežiūrą; ragina didinti skaidrumą šioje srityje;

171. palankiai vertina tai, kad 2024 m. priimtas Migracijos ir prieglobsčio paktas, ir primena, kad jo įgyvendinimas yra naujos ES migracijos ir prieglobsčio valdymo sistemos, kuri nuo 2026 m. vidurio bus taikoma visose valstybėse narėse, pagrindas; taip pat palankiai vertina tai, kad DFP 4 išlaidų kategorijai 2024–2027 m. laikotarpiui papildomai skirta 2 mlrd. EUR, atsižvelgiant į 2021–2027 m. DFP laikotarpio vidurio tikslinimą, taip pat siekiant sudaryti sąlygas visapusiškai įgyvendinti naujas pakto taisykles ir spręsti didėjančias migracijos ir sienų valdymo problemas, kylančias dėl dabartinių geopolitinių aplinkybių; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti pakankamą finansavimą veiksmingam jo įgyvendinimui, įskaitant naujas pasienio procedūras, ir todėl palankiai vertina Komisijos raštiškus atsakymus, kuriais patvirtinama, kad ji 2025–2027 m. papildomai skyrė 3 mlrd. EUR pagal PMIF ir Sienų valdymo ir vizų priemonę, be kita ko, siekdama paremti valstybes nares, priimančias nuo karo Ukrainoje bėgančius asmenis;

172. pabrėžia, kad Sąjungos išorės sienų valdymas yra Migracijos ir prieglobsčio pakto ramstis ir esminė laisvo judėjimo Šengeno erdvės veikimo išankstinė sąlyga; pripažįsta, kad ES finansuojami projektai, kuriais remiama išorės sienų apsauga, padeda sumažinti spaudimą vidaus sienų apsaugai, kaip 2025 m. gruodžio 8 d. klausyme Biudžeto kontrolės komitete nurodė už biudžetą, kovą su sukčiavimu ir viešąjį administravimą atsakingas Komisijos narys; pripažįsta, kad, nors 2024 m. bendras neteisėtai į Sąjungą atvykstančių migrantų skaičius sumažėjo 38 proc., tendencijos pasikeitė visame žemyne, o tam tikruose maršrutuose, visų pirma rytinių sienų maršrute, kuriame, kaip pranešta, 2024 m. sieną kirtusių asmenų skaičius padidėjo tris kartus, atvykimų gerokai padaugėjo; pažymi, kad Sienų valdymo ir vizų priemonė gali padėti pirmosioms su migrantų antplūdžiu susiduriančioms valstybėms narėms užtikrinti, kad jos turėtų išteklių Sąjungos išorės sienų saugumui užtikrinti, įskaitant elektroninio sienų saugumo stiprinimą ir kitas sienų stebėjimo priemones, kaip numatyta Sienų valdymo ir vizų priemonės reglamento III priede;

173. laikosi nuomonės, kad Sąjunga turi geriau apsaugoti pažeidžiamus asmenis nuo neteisėto žmonių gabenimo ir prekybos žmonėmis

tinklų, spręsti hibridinių išpuolių ir trečiųjų šalių ar priešiškų nevalstybinių subjektų vykdomo migracijos instrumentalizavimo problemą; pažymi, kad priėmus 2024 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą[16] Komisija pagal Sienų valdymo ir vizų priemonę maždaug 520 mln. EUR skyrė valstybėms narėms, turinčioms sieną su Rusija ir Baltarusija, siekiant stiprinti sienų valdymo pajėgumus ir spręsti su saugumu ir migracija susijusias problemas; visų pirma pabrėžia, kad siekiant apsaugoti ES išorės sienas reikia remti pirmąsias su migrantų antplūdžiu susiduriančias valstybes nares;

174. reiškia pagarbą Lenkijos sienos apsaugos pareigūno Mateuszo Siteko, kuris buvo nužudytas 2024 m. birželio 6 d., kai gynė Sąjungos išorės sieną nuo Baltarusijos režimo organizuoto hibridinio išpuolio, atminimui; pabrėžia, kad Sąjungos išorės sienų apsauga yra ne abstraktus politikos tikslas, o priešakinėse linijose tarnybą einančių vyrų ir moterų gyvybės ir mirties klausimas; ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų teikiama tinkama finansinė ir operatyvinė parama valstybėms narėms, kurios patiria didžiausią prie Sąjungos išorės sienos kylančių hibridinių grėsmių poveikį;

175. pripažįsta nuolatines Komisijos pastangas stiprinti prasmingą bendradarbiavimą su kilmės ir tranzito trečiosiomis šalimis, ypač Sąjungos kaimyninėmis šalimis siekiant spręsti neteisėtos migracijos problemą jos atsiradimo vietoje; pabrėžia, kad skiriant lėšas partneriams, dalyvaujantiems migracijos valdyme už ES ribų, reikia vykdyti tinkamą priežiūrą ir išsamų patikrinimą, siekiant užtikrinti, kad migracija būtų valdoma abipusiai naudingu būdu ir laikantis Europos prieglobsčio ir migracijos strategijos, be kita ko, pagrindinių teisių srityje; primygtinai ragina Komisiją didinti Sąjungos vidaus reikalų fondų trečiosiose šalyse skaidrumą ir atskaitomybę;

176. primena, kad solidarumas ir sąžiningas atsakomybės pasidalijimas vadovaujantis Sutartimis yra pagrindiniai principai, kuriais grindžiama Sąjungos migracijos ir prieglobsčio politika; pripažįsta Komisijos nuolatines pastangas didinti valstybių narių solidarumą ir atsakomybės pasidalijimą, ypač labiausiai migracijos ir prieglobsčio problemų, įskaitant migracijos instrumentalizavimą, paveiktų valstybių narių atžvilgiu; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia PMIF vaidmenį remiant valstybes nares priėmimo, prieglobsčio procedūrų, integracijos priemonių ir perkėlimo srityje, įskaitant asmenų, bėgančių nuo konfliktų ir humanitarinių krizių, perkėlimą; pabrėžia, kad siekiant veiksmingai įgyvendinti Migracijos ir prieglobsčio paktą reikia pakankamo, gerai valdomo ir laiku skiriamo finansavimo solidarumo priemonėms visoje Sąjungoje remti;

177. pastebi, kad 2024 m. 37,7 proc. Sąjungos migracijos ir sienų valdymo finansavimo buvo skirta decentralizuotoms migracijos ir vidaus reikalų srities agentūroms; primena, kad, nors decentralizuotos

---

16 COM(2024)0570.

agentūros yra teisiškai ir finansiškai nepriklausomos nuo Komisijos, Komisija išlieka atsakinga už jų veiklos priežiūrą; dar kartą pakartoja, kad migracijos valdymas turi būti atliekamas visapusiškai laikantis Sąjungos teisės, įskaitant pagrindines teises; palankiai vertina Komisijos rašytinius atsakymus, kuriuose pabrėžiama, kad reikia toliau stiprinti stebėsenos ir atskaitomybės mechanizmus, be kita ko, susijusius su FRONTEX veikla;

Rekomendacijos

178. ragina Audito Rūmus pateikti DFP 4 išlaidų kategorijos klaidų lygio įvertį;

179. ragina Komisiją:

i) visapusiškai įgyvendinti Audito Rūmų rekomendacijas, be kita ko, užtikrinti, kad jos sutartimi įformintuose susitarimuose su tarptautinėmis organizacijomis būtų visiškai laikomasi Audito Rūmų su auditu susijusių teisių;

ii) kartu su valstybių narių valdžios institucijomis pašalinti sistemos trūkumus, susijusius su išlygomis, pateiktomis Migracijos ir vidaus reikalų GD 2024 m. metinėje veiklos ataskaitoje, ir prireikus taip pat pradėti atitikties patvirtinimo procedūras ir išduoti vykdomuosius raštus sumoms, išmokėtoms valstybėms narėms ir Komisijos laikomoms neteisėtomis, išieškoti;

iii) toliau stebėti ir tikrinti veiksmus, kurių valstybės narės ir Sąjungos agentūros turi imtis, kad iki 2026 m. būtų visiškai ir laiku įgyvendintas Migracijos ir prieglobsčio paktas, ir pranešti Parlamentui apie pažangą, padarytą įgyvendinant šį paktą, ir suteikti Parlamentui galimybę susipažinti su visais susijusiais dokumentais, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos veiksmingai demokratinei įgyvendinimo proceso priežiūrai;

iv) teikti paramą pirmosioms su migrantų antplūdžiu susiduriančioms valstybėms narėms siekiant apsaugoti ES išorės sienas;

v) didinti Sąjungos vidaus reikalų fondų programavimo ir įgyvendinimo skaidrumą ir atskaitomybę garantuojant išsamius ir visapusiškus duomenis, be kita ko, kiek tai susiję su trečiosiose šalyse panaudotomis lėšomis, kartu išsaugoti Parlamento vaidmenį užtikrinant demokratinę Sąjungos išlaidų priežiūrą;

vi) užtikrinti skaidraus ir nepriklausomo žmogaus teisių stebėsenos mechanizmo, taikomo ES vidaus reikalų fondams trečiosiose šalyse, vykdymą;

vii) atidžiai stebėti Sąjungos finansuojamus sienų valdymo veiksmus, visų pirma siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi Sąjungos įsipareigojimų pagrindinių teisių srityje ir negrąžinimo principo;

Saugumas ir gynyba

180. pažymi, kad 2024 m. DFP 5 išlaidų kategorijos „Saugumas ir gynyba“ programoms skirtas biudžetas buvo 2,1 mlrd. EUR (1,1 proc. Sąjungos biudžeto išlaidų), jis paskirstytas taip: 800 mln. EUR (36,9 proc.) Europos gynybos fondui (EGF), 300 mln. EUR (15,9 proc.) kariniam mobilumui, 300 mln. EUR (13,3 proc.) gynybos priemonėms ir Sąjungos saugiam junglumui, 300 mln. EUR (12,1 proc.) decentralizuotoms agentūroms, visų pirma Europos Sąjungos narkotikų agentūrai (EUDA), Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūrai (Europolas) ir Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūrai (CEPOL), 300 mln. EUR (11,9 proc.) branduolinei saugai, eksploatacijos nutraukimui ir kitoms sritims, taip pat 200 mln. EUR (9,9 proc.) Vidaus saugumo fondui (VSF);

181. primena, kad 2014–2020 m. VSF finansavimas turėjo būti panaudotas iki 2024 m. birželio mėn. ir galutinės ataskaitos turėjo būti pateiktos iki 2024 m. gruodžio 31 d.; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad jų audito metu liko nepatvirtinta reikšminga VSF finansavimo suma (16 proc. arba 505 mln. EUR), kol Komisija nepatvirtino šių galutinių ataskaitų; pripažįsta Komisijos atsakymą, kad visos 2014–2020 m. laikotarpiu valstybių narių deklaruotos išlaidos, įskaitant galutinių ataskaitų pateikimą, sudarė 94 proc. VSF lėšų;

182. susirūpinęs pažymi, kad dėl skirsnyje dėl migracijos ir sienų valdymo paaiškintų priežasčių Audito Rūmai negali pateikti atskiro DFP 5 išlaidų kategorijos „Saugumas ir gynyba“ klaidų lygio įverčio ir kad, remdamiesi audito rezultatais, Audito Rūmai mano, jog šios išlaidų kategorijos išlaidos yra didelės rizikos išlaidos; pažymi, kad už gynybą ir kosmosą atsakingas Komisijos narys per 2025 m. lapkričio 6 d. Biudžeto kontrolės komiteto surengtą klausymą paaiškino, kad Audito Rūmų 2024 m. metinėje ataskaitoje neminimos jokios gynybos projektuose nustatytos klaidos; be to, pažymi, kad Komisija apskaičiavo, jog rizika atliekant saugumo ir gynybos išlaidų srities mokėjimus 2024 m. buvo 0,5 proc.;

183. primena, kad Sąjungos kaimynystėje vyrauja labai nestabili geopolitinė padėtis, dėl to nuo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžios kyla didesnių saugumo ir gynybos iššūkių, įskaitant hibridines grėsmes, taigi reikia didesnių investicijų į saugumą, gynybą ir parengtį; atkreipia dėmesį į tai, kad saugumui ir gynybai skirta DFP 5 išlaidų kategorija yra mažiausia iš visų DFP išlaidų kategorijų ir apgailestauja dėl to, kad dabartinis Sąjungos biudžetas, skirtas jos piliečių saugumui ir gynybai užtikrinti, nėra lygiavertis iššūkiams, kuriuos reikia įveikti trumpuoju ar ilguoju laikotarpiu; dar

kartą patvirtina savo poziciją, kad Rusija kelia pagrindinę ir didžiausią grėsmę Sąjungai ir jos valstybėms narėms; primena, kad Europos Parlamentas paragino Sąjungą ir jos valstybes nares sukurti teisinę sistemą, pagal kurią Rusija galėtų būti laikoma terorizmą remiančia valstybe;

184. primena, kad Sąjungos gynybos pajėgumai kenčia dėl dešimtmečius trunkančių nepakankamų investicijų ir kad, Komisijos duomenimis, ateinančiam dešimtmečiui gynybos išlaidų trūkumas šiuo metu siekia 500 mlrd. EUR; palankiai vertina tai, kad dėl neatidėliotino poreikio didinti gynybos pajėgumus nuo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžios padidėjo Sąjungos gynybos finansavimo priemonių skaičius; pažymi, kad Sąjungos gynybos priemonės apima ir nebiudžetines priemones, pavyzdžiui, Europos taikos priemonę (ETP) ir Europos saugumo veiksmų priemonę (SAFE), kuri yra laikinoji gynybos paskolų priemonė; be to, pabrėžia, kad, be gynybos finansavimo programų, dvejopos paskirties tikslais gali būti naudojamos ir kitos Sąjungos programos, visų pirma Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) karinio mobilumo komponentas ir Sąjungos saugaus junglumo programa, sukurta 2023 m. visų pirma siekiant suteikti Sąjungos valstybėms narėms garantuotą prieigą prie itin saugių, suverenių ir visuotinių ryšio paslaugų; taip pat pažymi, kad po 2025 m. rugsėjo mėn. atliktos laikotarpio vidurio peržiūros sanglaudos politikos lėšos taip pat gali būti naudojamos kariniam mobilumui gerinti ir gynybos infrastruktūrai plėtoti, visų pirma rytiniuose pasienio regionuose;

185. palankiai vertina Komisijos raštiškus atsakymus, kuriuose pripažįstama, kad dėl daugybės su gynyba susijusių priemonių susidarė fragmentiška finansavimo aplinka, kurioje esama tam tikrų sutapimų ir spragų; pabrėžia, kad reikia visapusiško ir ilgalaikio Sąjungos požiūrio į saugumo ir gynybos finansavimą, reaguojant tiek į konvencines karines grėsmes, tiek į nekonvencines grėsmes; pabrėžia, kad reikia toliau didinti Sąjungos gynybos finansavimo skaidrumą, be kita ko, garantuojant Audito Rūmų audito teises visų priemonių atžvilgiu ir užtikrinant, kad biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija galėtų vykdyti demokratinę visos Sąjungos finansuojamos veiklos kontrolę; pabrėžia, kad reikia didinti skelbiamos informacijos apie Sąjungos gynybos finansavimą patogumą vartotojui, kad ji būtų naudinga pareiškėjams bei naudos gavėjams, visų pirma MVĮ; pabrėžia, kad reikėtų palengvinti ir skatinti MVĮ dalyvavimą visose valstybėse narėse, taip pat užtikrinti sąžiningas ir lygiateises galimybes dalyvauti ES finansuojamuose projektuose; ragina nuolat investuoti ir remti MVĮ;

186. pabrėžia, kad dėl sparčiai didėjančių Sąjungos išlaidų gynybai ir saugumui 2024 m. būtina užtikrinti proporcingą audito tvarką, pagal kurią Audito Rūmams, OLAF ir Europos prokuratūrai būtų sudaryta veiksminga galimybė susipažinti su visais susijusiais dokumentais, įskaitant projektus, susijusius su dvejopo naudojimo technologijomis;

primena, kad pati Komisija pripažino, jog galimybė susipažinti su įslaptinta medžiaga gali būti atidėta, kai valstybės narės yra įslaptintų dokumentų rengėjos, ir pabrėžia, kad tais atvejais, kai galimybė susipažinti su medžiaga audito tikslais yra ribojama dėl tinkamai pagrįstų priežasčių, pvz., įslaptinto projektų pobūdžio, turėtų būti imamasi tinkamų priemonių ir konstruktyvių sprendimų, kad būtų užtikrintas visapusiškas finansų priežiūros reikalavimų laikymasis ir patikimas Sąjungos lėšų valdymas;

187. reiškia didelį susirūpinimą dėl Komisijos sprendimo priimti iniciatyvą „Rearm EU“ prieš tai nepasikonsultavus su Europos Parlamentu; apgailestauja, kad tokiu sprendimu apeinamas institucinės pusiausvyros principas ir kenkiama Parlamento, kaip vienos iš teisėkūros institucijų, vaidmeniui nustatant strateginius ir biudžeto prioritetus; primygtinai ragina Komisiją neinicijuoti esminių politikos priemonių, kurios daro poveikį Sąjungos finansinei ir strateginei struktūrai, neužtikrinant visapusiškos pagarbos Parlamento prerogatyvoms;

188. primena, kad bendrasis EGF tikslas – skatinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) konkurencingumą, veiksmingumą ir inovacinius pajėgumus visoje Sąjungoje; pažymi, kad, kaip nurodyta Komisijos raštiškuose atsakymuose, EGF finansavimas, sudarantis 227,9 mln. EUR, buvo skirtas 20 projektų, susijusių su dirbtiniu intelektu, ir dar 171,1 mln. EUR buvo skirta 18 projektų, orientuotų į orlaivių ir bepiločių orlaivių technologijas, o 50 projektų, orientuotų į tai, ką galima priskirti tradicinei gynybos įrangai, susijusiai su sausumos, oro ir jūrų mūšiais, povandenine, oro raketų gynyba ir cheminės, biologinės, radiologinės ir branduolinės (ChBRB) rizikos mažinimu, buvo paremti iš viso 1,49 mlrd. EUR; pažymi, kad nuo 2021 m. projektams, susijusiems su dirbtiniu intelektu ir bepiločių orlaivių technologijomis, buvo išleista mažiau nei 400 mln. EUR iš EGF, nepaisant to, kad dabartinių ir naujausių konfliktų patirtis rodo, jog kibernetiniai pajėgumai, dirbtinis intelektas ir bepilotės sistemos, įskaitant bepiločius orlaivius, gali atlikti vis svarbesnį vaidmenį šiuolaikiniame kare; mano, kad finansuojant technologijas pirmenybė turėtų būti teikiama toms technologijoms, kurios teikia didžiausią operacinį pranašumą;

189. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 04/2025 dėl ES karinio mobilumo ir į Komisijos atsakymus; yra susirūpinęs dėl Audito Rūmų bendros išvados, kad antrasis ES veiksmų planas dėl karinio mobilumo, paskelbtas 2022 m., nebuvo grindžiamas pakankamai tvirtais pagrindais ir kad pažanga siekiant jo tikslo, t. y. užtikrinti greitą ir sklandų darbuotojų, reikmenų ir turto judėjimą per trumpą laiką ir dideliu mastu, buvo skirtinga dėl koncepcijos trūkumų ir įgyvendinimo kliūčių; susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą, kad Komisija nebuvo atlikusi patikimo vertinimo, kokio finansavimo iš viso reikės, kad būtų pasiekti plano tikslai ir siektinos reikšmės; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pabrėžtą

faktą, kad parlamentinė visos Sąjungos karinio mobilumo veiklos priežiūra ne visada įmanoma dėl to, kad ne visi projektai finansuojami iš Sąjungos biudžeto, kaip tai yra Europos gynybos agentūros (EGA) ar nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) atveju;

190. yra susirūpinęs dėl to, kad po trijų kvietimų teikti pasiūlymus, surengtų 2021 m., 2022 m. ir 2023 m., jau išnaudotas visas dabartiniam programavimo laikotarpiui pagal EITP numatytas karinio mobilumo finansinis paketas, o 500 karštųjų taškų, kurie nustatyti Sąjungoje ir kuriuos reikia skubiai modernizuoti, reikia mažiausiai 100 mlrd. EUR investicijų[17]; atkreipia dėmesį į Komisijos raštišką atsakymą, kad 2024 m. Transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) reglamento peržiūroje numatyti karinio mobilumo integravimo į Sąjungos transporto politiką elementai; taip pat pažymi, kad Europos Komisija ir vyriausioji įgaliotinė priėmė 2025 m. karinio mobilumo dokumentų rinkinį; pakartoja, kad svarbu toliau didinti Sąjungos karinio mobilumo reagavimo pajėgumą ir veiksmingumą mažinant reglamentavimo ir procedūrų sudėtingumą, didinant suderinimą ir supaprastinant koordinavimą, kad būtų sumažintas vėlavimas ir pagerinta operacinė parengtis;

Rekomendacijos

191. ragina Audito Rūmus pateikti DFP 5 išlaidų kategorijos klaidų lygio įvertį;

192. ragina Komisiją:

i) toliau dėti pastangas didinti Sąjungos išlaidų gynybai pagal visas atitinkamas priemones skaidrumą, be kita ko, sudarant palankesnes sąlygas Audito Rūmų audito darbui pagal taikytiną teisinę sistemą ir užtikrinant, kad biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija būtų tinkamai informuota, kad galėtų vykdyti demokratinę Sąjungos finansuojamos veiklos priežiūrą priėmimo, rengimo ir įgyvendinimo etapais;

ii) reguliariai teikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai konsoliduotąsias biudžeto vykdymo ir veiklos ataskaitas dėl visų su gynyba susijusių išlaidų iš Sąjungos biudžeto, nebiudžetinių priemonių ir visų kitų atitinkamų priemonių, pavyzdžiui, karinio mobilumo ir su saugumu susijusių programų, siekiant sudaryti sąlygas demokratinei kontrolei;

iii) sistemingiau vykdyti tolesnę Sąjungos gynybos ir karinio mobilumo priemonių, įgyvendinimo ir finansavimo, įskaitant

---

17 2025 m. spalio 16 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendras komunikatas „Taikos išsaugojimas. Gynybos parengties užtikrinimo iki 2030 m. veiksmų gairės“ (JOIN(2025)0027).

priemones, susijusias su ES ir NATO bendradarbiavimu, ETP, EGA ir PESCO, stebėseną ir teikti Parlamentui ataskaitas;

iv) stiprinti EGA indėlį į visapusišką Europos gynybos požiūrį didinant paramą projektams, skirtiems hibridinėms grėsmėms, įskaitant dirbtinio intelekto, kibernetines ir bepiločių orlaivių technologijas, šalinti;

v) toliau stiprinti Sąjungos saugumo ir gynybos priemones gerokai padidinant finansavimą, skiriamą dvejopo naudojimo transporto infrastruktūros koridoriams gerinti, ir imantis veiksmų tarpvalstybiniam kariniam judėjimui kylančioms administracinėms, procedūrinėms ir reguliavimo kliūtims pašalinti, be kita ko, derinant bendrus ir bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus gynybos srityje, kaip nurodyta 2025 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2025/2643 (EGPP reglamentas), ir susijusias procedūras tarp valstybių narių, kad būtų padidintas sąveikumas, veiksmingumas ir strateginis nuoseklumas, kartu teikiant pirmenybę Sąjungos finansavimui projektams, kuriais geriausiai reaguojama į dabartinę Europos grėsmių aplinką;

vi) imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti vienodas sąlygas visiems gynybos pramonės subjektams visoje Sąjungoje ir supaprastinti galimybes gauti Sąjungos finansavimą, įskaitant MVĮ ir valstybes nares, kurios yra labiausiai pažeidžiamos išorės grėsmių;

Kaimyninės šalys ir pasaulis

193. pažymi, kad DFP 6 išlaidų kategorijos „Kaimyninės šalys ir pasaulis“ programoms skirtas biudžetas buvo 15,4 mlrd. EUR (8,0 proc. Sąjungos biudžeto, išskyrus EGADP), jis paskirstytas taip: 62,4 proc. – Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonei „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“), 15,9 proc. – humanitarinei pagalbai (HUMA), 14,9 proc. – Pasirengimo narystei paramos priemonei (PNPP III), 2,7 proc. – makrofinansinei pagalbai Ukrainai + ir 4,1 proc. – kitiems veiksmams ir programoms;

194. palankiai vertina tai, kad 2024 m. Audito Rūmai išnagrinėjo statistiškai reprezentatyvią 137 operacijų imtį, apimančią visas išlaidas pagal šią DFP išlaidų kategoriją, todėl pirmą kartą galėjo apskaičiuoti klaidų lygį; susirūpinęs pažymi, kad apskaičiuotas 4,9 proc. klaidų lygis gerokai viršija 2,0 proc. reikšmingumo ribą; taip pat pažymi, kad 56 iš 137 operacijų (40,9 proc.) buvo kiekybiškai įvertinamų klaidų, turinčių finansinį poveikį Sąjungos biudžetui; pažymi, kad šios klaidos buvo susijusios su netinkamomis finansuoti išlaidomis, šiurkščiais viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimais, trūkstamais pagrindžiančiais dokumentais, reikalavimų neatitinkančiais naudos gavėjais ir faktiškai nepatirtomis išlaidomis;

mano, kad šios problemos gali rodyti kontrolės sistemų veikimo ir patikimumo trūkumus;

195. stebisi tuo, kad dešimtyje atvejų, susijusių su kiekybiškai įvertinamomis klaidomis, Komisija jau turėjo pakankamai informacijos, kad išvengtų klaidų arba jas aptiktų ir ištaisytų prieš patvirtindama išlaidas; pažymi, kad tuo atveju, jei Komisija būtų veiksmingai pasinaudojusi šia informacija, įvertintas klaidų lygis būtų sumažintas 1,4 procentinio punkto;

196. pažymi, kad, kaip ir ankstesniais metais, didelė Audito Rūmų nustatytų klaidų dalis buvo susijusi su sutartimis, kurias netiesiogiai valdant įgyvendino pagal ramsčius įvertintos organizacijos, įskaitant tarptautines institucijas; pastebi, kad šių sutarčių atveju Komisija patvirtino išlaidas remdamasi finansine ataskaita ir valdymo deklaracija, o pastaroji yra pagal ramsčius įvertintos organizacijos išduotas sertifikatas, kuriuo patvirtinamas pateiktos finansinės informacijos išsamumas, tikslumas ir atitiktis; susirūpinęs pažymi, kad 26 iš 42 Audito Rūmų nustatytų kiekybinių klaidų buvo susijusios su tokiomis sutartimis, o tai sudaro 3,1 procentinio punkto įvertintą klaidų lygį, taip pabrėžiant nuolatines netiesioginio valdymo pagal ramsčius įvertintose organizacijose patikinimo sistemos spragas;

197. yra susirūpinęs dėl to, kad Audito Rūmai vėl susidūrė su vėlavimu gauti prašomus dokumentus iš tam tikrų tarptautinių organizacijų ir tarptautinių finansų įstaigų ir dėl to negalėjo laiku atlikti savo audito darbo, nepaisant savo ankstesnės 2020 m. rekomendacijos; pažymi, kad 19 audituotų operacijų atveju šie subjektai apribojo galimybę susipažinti su dokumentais iki laikinų, tik peržiūrai skirtų elektroninių konsultacijų, neleisdami Audito Rūmams pasilikti jų kopijų, o tai trukdė tinkamai planuoti, vykdyti ir kontroliuoti audito kokybę; apgailestauja dėl to, kad šios kliūtys išliko, nepaisant Komisijos pastangų išspręsti šį klausimą nuolat bendraujant su atitinkamomis organizacijomis, kaip taip pat pabrėžiama 2024 m. metinėje ataskaitoje dėl EPF;

198. yra labai susirūpinęs dėl to, kad 2024 m. nebuvo įvykdyta nė viena rezultatų stebėsenos misija, nes 2025 m. buvo nutrauktos dvi galiojančios rezultatų stebėsenos paslaugų sutartys; su susirūpinimu pabrėžia, kad 2024 m. planuotą kvietimą dalyvauti ribotame konkurse dėl naujos kartos rezultatų stebėsenos sutarčių reikėjo atšaukti dėl to, kad nėra KVTBP paramos išlaidų kreditų, todėl INTPA GD buvo priverstas pasikliauti veiklos kreditais ir parengti atskirą KVTBP paramos priemonę rezultatų stebėsenai finansuoti; atkreipia dėmesį į tai, kad 2025 m. spalio mėn. buvo atnaujinta nauja kvietimo dalyvauti ribotame konkurse procedūra su laikinojo sustabdymo sąlyga, o naują trejų metų rezultatų stebėsenos sutartį tikimasi pasirašyti tik 2026 m. balandžio mėn.; pabrėžia, kad dėl šių finansavimo ir viešųjų pirkimų sutrikimų nuo 2025 m. pradžios visiškai sustabdyta rezultatų stebėsenos sistema, dėl to vėluojama

vykdyti nepriklausomą programos įgyvendinimo rezultatų stebėseną ir susilpnėjo bendra į rezultatus orientuota išorės veiksmų sistema;

199. pažymi, kad Sąjungos investicijos į su prekyba susijusią pagalbą mažiausiai išsivysčiusioms pasaulio šalims sumažėjo: 2022 m. mažiausiai išsivysčiusiose šalyse jos pasieks tik 12,0 proc. pagalbos prekybai srautų, palyginti su vidutiniškai 18,0 proc. 2010–2015 m. laikotarpiu; su susirūpinimu pažymi, kad šie prasti rezultatai išlieka, nors 2017 m. peržiūrėtoje ES pagalbos prekybai strategijoje nustatytas 25,0 proc. lėšų skyrimo mažiausiai išsivysčiusioms šalims tikslas; atkreipia dėmesį į Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 17/2025 „Mažiausiai išsivysčiusioms šalims teikiama ES pagalba prekybai“ pateiktas išvadas, kad ES pagalbos prekybai srityje nebus pasiektas 2030 m. tikslas; palankiai vertina tai, kad Komisija pritarė Audito Rūmų rekomendacijai išanalizuoti pagrindines šio sumažėjimo priežastis, ir pažymi, kad šį vertinimą planuojama atlikti 2026 m., pabrėždamas, kad reikia laiku imtis taisomųjų veiksmų siekiant užtikrinti, kad Sąjungos pagalba prekybai pasiektų tuos, kuriems jos labiausiai reikia;

200. pažymi, kad parama biudžetui, apie kurią 2024 m. pranešė INTPA GD ir NEAR GD, Sąjungai nepriklausančioms šalims sudarė 1,56 mlrd. EUR; apgailestauja, kad nėra viešai prieinamų duomenų, pagal kuriuos būtų galima nustatyti paramą gaunančias šalis, nes paskelbti statistiniai duomenys susiję tik su regionais ar šalių grupėmis; taip pat apgailestauja dėl to, kad trūksta skaidrumo, susijusio su šių lėšų naudojimu ir galutinių gavėjų nustatymu; pabrėžia, kad parama biudžetui turėtų būti suderinta su šalių partnerių poreikiais ir Sąjungos strateginiais politikos tikslais;

201. pabrėžia, kad Sąjungos pagalba jokiomis aplinkybėmis (nei tiesiogiai, nei netiesiogiai) neturi būti finansuojamas terorizmas ar bet kokia veikla, kuri yra nesuderinama su ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintomis vertybėmis, todėl ja neturėtų būti remiami jokie subjektai, susiję su grupuote „Hamas“ ar bet kokia kita teroristine ar ekstremistine organizacija; primena, kad šiuo tikslu yra teisėta ir būtina aiškiai nustatyti visus galutinius Sąjungos naudos gavėjus, taip pat trečiosiose šalyse; pabrėžia, kad būtina griežtai prižiūrėti pagalbos skirstymą ir panaudojimą, siekiant užtikrinti, kad lėšos nebūtų naudojamos ne pagal paskirtį; taip pat ragina stiprinti išsamaus patikrinimo, stebėsenos ir kontrolės mechanizmus, kad būtų užkirstas kelias bet kokios formos ideologiniam įsiskverbimui į Sąjungos finansuojamas programas; pabrėžia, kad kovos su terorizmu apsaugos priemonės ir skaidrumo reikalavimai turi būti taikomi griežtai, nepakenkiant humanitariniams principams ir gyvybiškai svarbios pagalbos teikimui;

202. primena, kad švietimas yra pagrindinis taikos kūrimo, sambūvio ir pasirengimo derybomis pasiektam dviejų valstybių sambūviu pagrįstam sprendimui ramstis ir pagrindinė kovos su ekstremizmu,

netolerancija ir radikaliomis ideologijomis priemonė; primena, kad Sąjungos finansine parama ir politiniu įsipareigojimu turėtų būti remiamas švietimas, kuriuo skatinama taika, tolerancija ir sambūvis; palankiai vertina tai, kad Komisija toliau bendradarbiauja su Palestinos savivaldos institucijomis dėl mokymo programų reformos, ir pripažįsta apčiuopiamą pažangą, apie kurią pranešta 2025 m., įskaitant Palestinos švietimo ir aukštojo mokslo ministerijos vykdomą vadovėlių peržiūrą ir keitimą, siekiant užtikrinti, kad jie atitiktų Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) standartus; visų pirma pažymi, kad buvo atlikti kai kurie 12 klasės ir išsamesni 1–4 klasių vadovėlių patikrinimai ir atitinkamai 2024 m. gruodžio mėn. ir 2025 m. spalio mėn. buvo paskelbta nauja mokomoji medžiaga ir šiuo metu Sąjunga ją peržiūri; primena, kad Palestinos Administracija turi pašalinti visą šviečiamąją medžiagą ir turinį, kurie neatitinka UNESCO standartų, ypač medžiagą ir turinį, kuriuose kalbama apie antisemitizmą, smurto kurstymą, džihado ir kankinystės šlovinimą, taip pat taikaus konflikto sprendimo atmetimą; primena Komisijai savo peržiūrą pagrįsti viešais ir patikrinamais įrodymais ir paskelbti savo peržiūrų rezultatus;

203. pažymi, kad, kaip ir ankstesniais metais, 2024 m. Sąjungos lėšos nebuvo panaudotos Palestinos vadovėlių gamybai remti ir kad Sąjungos tiesioginė finansinė parama, suteikta Palestinos Administracijai pasitelkiant Sąjungos mechanizmą PEGASE, tiek pagal 2024 m. neatidėliotinos paramos paketą, tiek pagal 2025–2027 m. daugiametę išsamią Palestinos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo programą griežtai apsiriboja atsekamomis išlaidų pozicijomis, pavyzdžiui, atlyginimais, socialinėmis išmokomis ir įsiskolinimais ligoninėms; pažymi, kad ši finansinė parama Palestinos Administracijai yra iš dalies susijusi su reformų, dėl kurių 2024 m. susitarta plataus užmojo reformų programoje su Palestinos Administracija ir kurios apima laipsnišką ir sisteminę mokomosios medžiagos peržiūrą, įgyvendinimu; primena, kad Palestinos Administracija turi pašalinti visą šviečiamąją medžiagą ir turinį, kurie neatitinka UNESCO standartų, ypač medžiagą ir turinį, kuriais skatinamas antisemitizmas ir kuriuose kalbama apie smurtą, ir to Palestinos vaikai neturėtų patirti; pabrėžia, kad Sąjungos finansinė parama Palestinos Administracijai švietimo srityje turėtų būti teikiama su sąlyga, kad vadovėlių turinys būtų suderintas su UNESCO standartais; ragina Komisiją užtikrinti, kad Sąjungos lėšos nebūtų tiesiogiai ar netiesiogiai skiriamos mokomajai medžiagai, kurioje yra antisemitinių nuorodų ar neapykantą ir smurtą kurstančių pavyzdžių;

204. primygtinai ragina Komisiją, teikiant paramą ir humanitarinę pagalbą Palestinos gyventojams, bendradarbiauti su patikimais partneriais vietoje, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas ir saugus humanitarinės pagalbos teikimas, ir užtikrinti, kad Sąjungos lėšos nebūtų skiriamos asmenims ar organizacijoms, susijusiems su teroristiniais ar ekstremistiniais judėjimais, prieštaraujančiais

pagrindinėms Sąjungos vertybėms; primena, kad būta įtarimų, jog 19 iš 13 000 Jungtinių Tautų pagalbos ir darbų agentūros Palestinos pabėgėliams Artimuosiuose Rytuose (UNRWA) darbuotojų Gazoje dalyvavo 2023 m. spalio 7 d. grupuotės „Hamas“ surengtuose niekinguose teroristiniuose išpuoliuose prieš Izraelį; atkreipia dėmesį į Jungtinių Tautų atsaką į šiuos įtarimus, įskaitant JT Vidaus priežiūros tarnybų biuro (OIOS) pradėtus tyrimus, po kurių devynių darbuotojų darbo santykiai buvo oficialiai nutraukti vadovaujantis Agentūros interesais, ir rekomendacijas, pateiktas C. Colonna ataskaitoje; pažymi, kad Komisija bendradarbiavo su UNRWA, kad būtų galima sustiprinti neutralumo procesus ir kontrolės sistemas agentūroje, atsižvelgiant į JT Vidaus priežiūros tarnybų biuro tyrimų išvadas, ir stebėti UNRWA pateikto veiksmų plano taikymą; atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad UNRWA tebėra įsipareigojusi įgyvendinti sutartas rekomendacijas, taip pat įvykdyti visas su Sąjunga sutartas tolesnio finansavimo 2024 m. sąlygas; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją toliau bendradarbiauti ir atidžiai stebėti, kad būtų užtikrinta, kad finansavimas būtų teikiamas remiantis tvirtomis neutralumo, skaidrumo ir atskaitomybės garantijomis;

205. pažymi, kad 2019–2024 m. laikotarpiu šešios iš devynių NEAR GD vyresniosios vadovybės pareigybių ilgą laiką buvo laisvos; visų pirma atkreipia dėmesį į tai, kad generalinio direktoriaus pareigybė buvo laisva 28 mėnesius, A lygio direktoriaus – 25 mėnesius, NEAR GD B lygio direktoriaus (Pietų kaimynystės regionas) – 48 mėnesius, NEAR GD D lygio direktoriaus (Vakarų Balkanai) – 35 mėnesius, Paramos Ukrainai grupės direktoriaus – 32 mėnesius ir R lygio direktoriaus – 22 mėnesius; pabrėžia, kad šios ilgą laiką laisvos pareigybės turėjo įtakos kai kuriems politiškai svarbiems ir operatyviniu požiūriu svarbiausiems Sąjungos postams, be kita ko, Rusijos invazijos į Ukrainą ir „Hamas“ teroristinio išpuolio prieš Izraelį metu; taip pat atkreipia dėmesį į 2022 m. balandžio mėn. atliktos NEAR GD darbuotojų apklausos rezultatus, iš kurių matyti, kad labai sumažėjo pasitikėjimas vyresniosios vadovybės vadovavimu;

206. pažymi, kad 2020–2023 m. NEAR GD generalinio direktoriaus pavaduotoja, be daugelio kitų savo funkcijų, laikinai vadovavo Paramos Ukrainai grupei, taip pat pažymi, kad 2023 m. Paramos Ukrainai grupė buvo panaikinta ir etatai buvo perskirstyti Ukrainos priemonės ir kitiems skyriams; pažymi, kad keičiantis nuomonėmis su biudžeto įvykdymą tvirtinančia institucija Komisijos pateikta informacija šiuo klausimu buvo netiksli, ir ragina Komisiją užtikrinti, kad visi Komisijos nariai Parlamentui teiktų aiškias ir tikslias ataskaitas;

207. atkreipia dėmesį į neseniai, 2025 m. spalio mėn., kelių Europos žiniasklaidos priemonių paskelbtus tiriamuosius pranešimus, kuriuose teigiama, kad Vengrijos žvalgybos tarnybos vykdė šnipinėjimo veiklą Briuselyje, įskaitant mėginimus verbuoti Sąjungos

institucijose dirbančius Vengrijos piliečius; pažymi, kad šie pranešimai susiję su 2015–2019 m. laikotarpiu ir kad Komisija patvirtino, jog šiuos įtarimus nagrinėja viduje; tikisi, kad Komisija ir kompetentingos institucijos atliks išsamią įrodymais pagrįstą analizę ir tyrimą ir informuos Parlamentą, kai tik tyrimas bus baigtas;

208. pažymi, kad Komisijos nariai turi svarbius politinius ir reguliavimo įgaliojimus, todėl jų elgesys turi atitikti aukščiausius nepriklausomumo, skaidrumo, atskaitomybės ir etiško elgesio standartus; pabrėžia, kad griežtas Europos Komisijos narių elgesio kodekso laikymasis yra labai svarbus siekiant apsaugoti Sąjungos vykdomosios valdžios sąžiningumą, patikimumą ir demokratinį teisėtumą; pabrėžia, kad visapusiškas elgesio kodekso laikymasis taip pat yra būtinas siekiant užkirsti kelią interesų konfliktams, išvengti nederamos įtakos ir užtikrinti, kad sprendimai būtų priimami tik vadovaujantis Europos interesais; mano, kad buvę rimti ir ilgalaikiai valdymo trūkumai NEAR GD, netikslios informacijos, susijusios su biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra, pateikimas Parlamentui ir pirmiau minėtos papildomos abejonės dėl elgesio ir nepriklausomumo kartu rodo, kad elgesio modelis yra nesuderinamas su atskaitomybės, patikimumo ir gero administravimo standartais, kaip reikalaujama iš Komisijos nario;

209. susirūpinęs pažymi, kad Sąjungos finansavimas Ukrainai paskirstytas pagal daugybę priemonių, taip sukuriant fragmentišką ir sudėtingą finansavimo aplinką; pabrėžia, jog tai, kad nėra konsoliduotos ir skaidrios apžvalgos, kaip skirstomos ir naudojamos šios lėšos, įskaitant paskolas, garantuotas iš DFP rezervo, trukdo veiksmingai demokratinei priežiūrai, atskaitomybei ir gebėjimui įvertinti bendrą Sąjungos paramos poveikį;

210. pažymi, kad Ukrainos specializuotos kovos su korupcija įstaigos (Ukrainos nacionalinis kovos su korupcija biuras (NABU), Ukrainos specializuota kovos su korupcija prokuratūra (SAPO) ir Aukščiausiasis kovos su korupcija teismas (HACC)) toliau atlieka tyrimus, vykdo baudžiamąjį persekiojimą ir priima sprendimus aukšto lygio bylose, o tai rodo, kad pradeda veikti nepriklausomos kovos su korupcija institucijos ir kad pastarasis kaltinamų ministrų atsistatydinimas rodo tam tikrą vyriausybės reakciją ir atskaitomybę; palankiai vertina reformas, kurių Ukraina ėmėsi visapusiškos invazijos metu; pažymi, kad bandymai nustatyti, kad NABU ir SAPO būtų atskaitingi generaliniam prokurorui galėjo pakenkti kovos su korupcija sistemos nepriklausomumui ir veiksmingumui; palankiai vertina tai, kad patyrus vidaus ir tarptautinį spaudimą šie pakeitimai buvo sparčiai atšaukti, tačiau reiškia susirūpinimą dėl kovos su korupcija institucijų ir pilietinės visuomenės pranešimų, kuriuose pabrėžiami iššūkiai, susiję su kovos su korupcija sistemos veiksmingumo ir nepriklausomumo išlaikymu; ragina valdžios institucijas užkirsti kelią padėties blogėjimui, spręsti procedūrinio vilkinimo ir kliūčių aukšto lygio bylose problemą ir peržiūrėti

senaties terminus pagal Europos standartus;

211. atkreipia dėmesį į naujausius įtarimus dėl sukčiavimo Ukrainos energetikos sektoriuje; pabrėžia, kad šie įtarimai, jei jie pasitvirtins, rodo struktūrinius valdymo, priežiūros ir vidaus kontrolės sistemų trūkumus; pabrėžia, kad reikia didinti visuomenės pasitikėjimą siekiant stiprinti Ukrainos reformų patikimumą taikant patikimas viešųjų pirkimų ir vidaus kontrolės sistemas;

212. pažymi, kad, siekdama užtikrinti patikimą Ukrainos priemonės finansų valdymą, Komisija Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2024/1697 2024 m. birželio mėn. įsteigė specialią Audito valdybą, kurią sudaro Komisijos paskirti nepriklausomi ekspertai; pažymi, kad Audito valdybos įgaliojimai yra nustatyti sisteminius Ukrainos priemonės lėšų valdymo ir kontrolės trūkumus, įskaitant sukčiavimo prevencijos, kovos su korupcija apsaugos priemonių ir interesų konfliktų sistemų trūkumus, ir pranešti apie tokius klausimus tiesiogiai Komisijai;

213. pabrėžia, kad Audito valdyba, be savo priežiūros vaidmens, gali teikti rekomendacijas Ukrainos valdžios institucijoms dėl finansinių pažeidimų ar struktūrinių Sąjungos lėšų valdymo trūkumų šalinimo; pabrėžia, kad Ukraina, kuriai atstovauja Ekonomikos ministerija, turi pateikti raštišką atsakymą į kiekvieną rekomendaciją, nurodydama įgyvendinimo priemones arba pateikdama pagrįstą paaiškinimą, kodėl rekomendacija nebuvo įgyvendinta; pabrėžia, kad Audito valdybos išvados gali turėti didelių finansinių pasekmių; pabrėžia, kad nuolatinė Sąjungos finansinė parama turi būti teikiama kartu užtikrinant patikimą finansų valdymą, skaidrumą ir veiklos rezultatų stebėseną, kad būtų garantuotas veiksmingas Sąjungos lėšų naudojimas ir išlaikytas plėtros politikos patikimumas;

214. primena, kad pagal Ukrainos priemonę reguliarūs mokėjimai priklauso nuo to, ar Komisija patikrins, kaip įgyvendinamas Ukrainos ekonomikos gaivinimo ir reformų planas ir ar nuolat laikomasi demokratinių mechanizmų, teisinės valstybės ir žmogaus teisių; pažymi, kad iki šiol Komisija penkis kartus padarė išvadą, kad atskiri reformų etapai pagal pirmąją–penktąją dalis nebuvo įvykdyti, ir dėl to buvo sustabdytas atitinkamų sumų mokėjimas; vienas iš šių atvejų jau buvo ištaisytas; šiuo atžvilgiu palankiai vertina griežtą Komisijos požiūrį į sąlygų laikymąsi ir jos parodytą pasiryžimą kruopščiai tikrinti įgyvendinimą ir sustabdyti lėšų skyrimą, jei nesilaikoma sąlygų;

215. palankiai vertina tai, kad OLAF valdžios institucijoms teikia tikslinę pagalbą kovos su sukčiavimu srityje ir remia Ukrainos prisijungimą prie ES kovos su sukčiavimu programos; pažymi, kad pagrindų susitarime pagal Ukrainos priemonę, kuris įsigaliojo 2024 m. birželio mėn., numatyta teisiškai privaloma šios priemonės lėšų valdymo, kontrolės, priežiūros, stebėsenos, vertinimo, ataskaitų

teikimo ir audito tvarka, taip pat pažeidimų, sukčiavimo, korupcijos ir interesų konfliktų prevencijos, tyrimo ir ištaisymo priemonės bei nuostatos dėl OLAF ir Europos prokuratūros vaidmenų;

216. reiškia susirūpinimą dėl to, kad asignavimų skyrimas pagal naują lankstų „Europos darnaus vystymosi fondo +“ (EDVF+) paramos investicijoms paketą teikia naudos toms šalims, kuriose lengviau įgyvendinti strategijos „Global Gateway“ investicijas ir prioritetas neteikiamas mažiausiai išsivysčiusioms šalims, taip pat nestabilioms ir nuo konfliktų nukentėjusioms šalims;

217. pažymi, kad, nepaisant ilgalaikio Sąjungos finansavimo Libijos sienų ir migracijos kontrolei stiprinti, iš ataskaitų matyti, kad tokia pagalba ir toliau kelia didelį susirūpinimą dėl veiklos ir humanitarinių klausimų, taip pat susirūpinimą atsižvelgiant į pagrindines teises ir valdymą, todėl gali kilti rizika Sąjungos reputacijai; pabrėžia, kad reikia griežtų stebėsenos, skaidrumo ir atskaitomybės mechanizmų siekiant užtikrinti, kad su migracija susijusi pagalba netiesiogiai nedarytų didesnės žalos;

218. pažymi, kad nuo 2025 m. vasario 1 d. Europos Komisija reorganizavo buvusį NEAR GD, paskirstydama jo pareigas dviem naujai įsteigtiems direktoratams: Plėtros ir Rytų kaimynystės generaliniam direktoratui (ENEST GD), atsakingam už šalis kandidates ir Rytų kaimynystę, ir Artimųjų Rytų, Šiaurės Afrikos ir Persijos įlankos reikalų generaliniam direktoratui (MENA GD), kuris šiuo metu apima Vidužemio jūros regioną;

Europos plėtros fondai (EPF)

219. atkreipia dėmesį į tai, kad audituodami operacijų tvarkingumą Audito Rūmai patikrino 85 operacijų imtį, kuri yra reprezentatyvi visų EPF rūšių išlaidų atžvilgiu; be to, pažymi, kad tai buvo 16 operacijų, susijusių su Europos Sąjungos skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondu, 54 operacijos, kurioms pritarė 14 Sąjungos delegacijų[18], 14 operacijų, kurias patvirtino Komisijos būstinė, ir 1 operacija, susijusi su patikos fondu „Bêkou“;

220. su susirūpinimu pažymi, kad iš 85 išnagrinėtų operacijų 34 operacijose (40,0 proc.) buvo klaidų, palyginti su 62 (44,3 proc.) tokio paties skaičiaus operacijų klaidomis 2023 m.; be to, pabrėžia, kad Audito Rūmai kiekybiškai įvertino 27 klaidas (2023 m. – 52), kuriomis remdamiesi apskaičiavo, kad 2024 finansiniais metais klaidų lygis yra 6,5 proc. (8,9 proc. 2023 m.);

221. susirūpinęs pabrėžia, kad 2024 finansiniais metais dažniausiai

---

[18] Burundis, Kongo Demokratinė Respublika, Bisau Gvinėja, Kenija, Malavis, Mauritanija, Mauricijus, Mozambikas, Namibija, Nigerija, Siera Leonė, Togas, Uganda, Zambija.

nustatytos trys klaidų rūšys buvo šios: netinkamos finansuoti išlaidos (40,0 proc.), nepateikti pagrindiniai patvirtinamieji dokumentai (32,0 proc.) ir pernelyg didelis išankstinis finansavimas (14,0 proc.);

222. su nuostaba pažymi, kad 2024 m. gruodžio 31 d., praėjus daugiau kaip 17 metų nuo laikinojo galiojimo išlygos nustatymo, vis dar nebuvo užbaigtas visiškas 9-ojo Europos plėtros fondo, apimančio 2000–2007 m. laikotarpį, sąskaitų uždarymas, o aštuonios sutartys vis dar buvo vykdomos – tai rodo išskirtinį tam tikrų EPF programų sudėtingumą ir trukmę;

223. teigiamai pažymi, kad Komisija, atsižvelgdama į Audito Rūmų 2023 m. metinėje ataskaitoje pateiktą rekomendaciją, patobulino galutinių įverčių skaičiavimą, sistemingai atsižvelgdama į sutarčių įgyvendinimo laikotarpių pratęsimus, įvykusius po ataskaitinių metų;

224. susirūpinimą kelia tai, kad, kaip ir ankstesniais metais, dideli išankstinio finansavimo likučiai lieka nepadengti pernelyg ilgą laiką, įskaitant 446,0 mln. EUR, kurie liko nepadengti daugiau kaip 10 metų ir yra daugiausia susiję su ES ir Afrikos infrastruktūros patikos fondu, kurio ilgalaikės operacijos lemia labai lėtą išankstinio finansavimo padengimą;

225. pažymi, kad laukiama INTPA GD vykdomos savo paties kontrolės strategijos peržiūros rezultatų, kurie apima gairių dėl finansinės atskaitomybės, dėl padidintos *ex ante* kontrolės stiprinimą, kad būtų išvengta klaidų, be kita ko, susijusių su perteklinių patvirtinimu;

226. pažymi, kad generalinio direktoriaus patikinimo pareiškime, įtrauktame į 2024 m. INTPA GD metinę veiklos ataskaitą, nėra jokių išlygų, ir taip tęsiama tendencija, pagal kurią generalinis direktorius sumažino išlygų apimtį nuo 16,0 proc. išlaidų 2017 m. iki 1,0 proc. 2018 m. ir iki nulio nuo 2019 m.; be to, pažymi, jog INTPA GD apskaičiavo, kad rizikos suma atliekant mokėjimus yra 89,7 mln. EUR (1,1 proc. 2024 m. išlaidų), o rizikos suma užbaigiant programą yra 78,6 mln. EUR (0,97 proc.), ir kad jis tikisi, jog 11,1 mln. EUR (12,4 proc. rizikos sumos atliekant mokėjimus) bus pakoreguoti vėlesniais metais atliekant jo paties patikrinimus; vis dėlto pažymi, kad iš 5,0 mln. EUR, apie kuriuos pranešta kaip apie susigrąžintus 2024 m., Audito Rūmų atliktas patikrinimas parodė, kad 0,2 mln. EUR neturėjo būti apskaityti kaip įgyvendinti taisomieji pajėgumai, todėl kyla abejonių dėl generalinio direktorato ataskaitų patikimumo;

227. pažymi, kad 2024 m. INTPA GD užsakė 13-ąjį likutinio klaidų lygio tyrimą, kuris yra svarbus komponentas, kuriuo grindžiama generalinio direktoriaus patikinimo deklaracija ir metinėje valdymo ir veiklos rezultatų ataskaitoje nurodoma tvarkingumo informacija; pastebi, kad 2024 m. tyrime, pagrįstame 401 operacijos imtimi, apskaičiuotas 0,48 proc. likutinių klaidų lygis, kuris jau devintus metus iš eilės išlieka mažesnis už Komisijos nustatytą 2,0 proc.

reikšmingumo ribą; vis dėlto primena, kad Audito Rūmai ne kartą yra nustatę metodologinių trūkumų, dėl kurių gali būti nepakankamai įvertintas tikrasis likutinių klaidų lygis, visų pirma susijusių su didelės vertės pozicijų traktavimu; pažymi, kad, nors Komisija nuo 2025 m. peržiūrėjo likutinio klaidų lygio metodiką, siekdama patikslinti tam tikrus aspektus ir apriboti pasikliovimą vadovybės patikrinimais ir kitų auditorių darbu, atnaujintoje metodikoje vis dar leidžiama ekstrapoliuoti pavienes klaidas; tikisi, kad Komisija griežtai įgyvendins peržiūrėtą metodiką, ir laukia, kad Audito Rūmai patikrintų jos taikymą kito audito ciklo metu;

228. primena, kad ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondas, įsteigtas pagrindinėms priverstinio gyventojų perkėlimo ir neteisėtos migracijos priežastims šalinti, sutelkė daugiau kaip 5 mlrd. EUR, iš kurių 88 proc. skirta iš EPF ir Sąjungos biudžeto; apgailestauja dėl nepakankamo šių lėšų valdymo ir paskirstymo skaidrumo ir dėl to, kad sunku patikrinti, ar laikomasi oficialios paramos vystymuisi principų, kaip pabrėžta Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 17/2024; ragina ES patikos fondą pakankamai remti sutartus prioritetus; taip pat susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 20/2025 dėl Komisijos paramos kovai su badu Užsachario Afrikoje išvadas, kuriose nurodyti išlaidų vertinimo ir projektų planavimo trūkumai, įskaitant nepakankamą biudžetų tikrinimą ir nepanaudotos ar netinkamos įrangos atvejus; pabrėžia, kad tokie trūkumai kenkia patikimam finansų valdymui, ir ragina Komisiją stiprinti išlaidų analizę, viešųjų pirkimų planavimą ir poreikiais grindžiamą įgyvendinimą;

Rekomendacijos

229. ragina Komisiją:

i) stiprinti prevencinę ir korekcinę kontrolę pagal 6 išlaidų kategoriją, šalinant pasikartojančius trūkumus, kaip antai netinkamos finansuoti išlaidos, viešųjų pirkimų pažeidimai, trūkstami patvirtinamieji dokumentai ir faktiškai nepatirtos išlaidos; ragina sustiprinti rekomendacijas delegacijoms ir įgyvendinantiesiems partneriams;

ii) atlikti išsamią netiesioginio valdymo patikinimo sistemos peržiūrą, visų pirma su pagal ramsčius įvertintomis organizacijomis ir tarptautinėmis finansų įstaigomis;

iii) užtikrinti, kad 2026 m. balandžio mėn. nedelsiant pradėtų veikti nauja rezultatų stebėsenos sutartis, nes rezultatų stebėsenos veiklos nutraukimas kenkia veiklos rezultatų stebėsenai ir į rezultatus orientuotos KVTBP įgyvendinimui; užkirsti kelią būsimiems rezultatų stebėsenos veiklos sutrikimams užtikrinant stabilų finansavimą ir garantuojant,

kad stebėsenos priemonės būtų nuolat prieinamos per visą DFP laikotarpį;

iv) sustabdyti pagalbos prekybai finansavimo mažiausiai išsivysčiusioms šalims mažėjimą, nedelsiant atlikti planuojamą 2026 m. analizę ir pasiūlyti taisomąsias priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad pagalbos prekybai lėšos būtų skiriamos pirmiausia šalims, kurioms jų labiausiai reikia;

v) į naująjį DFP pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto įtraukti Išorės veiksmų garantijos rekomendacijas, kuriomis papildomas Komisijos atliekamas vertinimas, įskaitant aktyvesnį mišraus finansavimo taikymą mažiausiai išsivysčiusiose šalyse, pažeidžiamose ar konfliktų paveiktose šalyse ir aktyvesnį koordinavimą su suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, pilietine visuomene;

vi) užtikrinti nešališkus ir įrodymais pagrįstus vertinimus rengiant plėtros ataskaitas, kad politiniai sumetimai nebūtų svarbesni už objektyvius vertinimo kriterijus;

vii) užtikrinti, kad jokia Sąjungos parama nebūtų teikiama trečiųjų šalių subjektams, kurie dalyvauja vykdant žmogaus teisių pažeidimus, represijas ar blogina demokratijos padėtį, ir griežtai taikyti sąlygas, įskaitant paramos sustabdymą, kai pažeidžiamos pagrindinės Sąjungos vertybės; pateikti išsamų apsaugos priemonių, stebėsenos mechanizmų ir taisomųjų priemonių, įgyvendintų siekiant užtikrinti Sąjungos išorės pagalbos vientisumą ir atskaitomybę, aprašymą;

viii) toliau remti patikimus humanitarinius partnerius, kartu vykdant nepriklausomą išorės ekspertų ir Audito Rūmų priežiūrą, siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos lėšų naudojimo kontrolę ir pasitikėjimą tuo, kaip jos naudojamos;

ix) pateikti konsoliduotą ir skaidrią visos Sąjungos finansinės paramos Ukrainai, įskaitant dotacijas, paskolas ir garantijas pagal įvairias priemones ir instrumentus, apžvalgą, kad būtų sustiprinta demokratinė kontrolė ir užtikrinta visiška atskaitomybė;

x) atidžiai stebėti rimtus įtarimus dėl sukčiavimo Ukrainoje ir toliau taikyti sąlygas, kai nustatoma sisteminė rizika arba netinkamas lėšų naudojimas; reguliariai informuoti Europos Parlamentą apie Audito valdybos veiklą ir išvadas, kad būtų užtikrinta tinkama parlamentinė priežiūra;

xi) teikti ataskaitas apie mažiausiai išsivysčiusioms šalims skirtų ir sutartyse numatytų EDVF+ sumų dydį ir užtikrinti skaidrumą, kaip šalyje laikomasi MDP kvotų paskirstymo;

xii) baigus INTPA GD vykdomą kontrolės strategijos peržiūrą, teikti biudžeto įvykdymo tvirtinimo institucijai ataskaitą apie taisomąsias priemones, kurių buvo imtasi;

xiii) paspartinti 9-ojo EPF įgyvendinimą, atkreipiant dėmesį į tai, kad jis tebėra vykdomas praėjus 17 metų po laikinojo galiojimo išlygos, ir peržiūrėti priežastis, lėmusias užsitęsusį įgyvendinimo ciklą;

xiv) bendradarbiauti su EIB siekiant užtikrinti, kad jo skolinimo operacijos ES nepriklausančiose šalyse būtų suderintos su Sąjungos išorės politikos tikslais ir kad kartu būtų taikomos veiksmingos bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis sistemos;

xv) didinti skaidrumą ir skelbti prieinamas suvestines, kuriose būtų stebimos didelės vertės išorės veiksmų srities sutartys, veiklos rodikliai ir Audito Rūmų rekomendacijų statusas;

xvi) stiprinti finansinį išsamų patikrinimą ir viešųjų pirkimų apsaugos priemones pagal strategiją „Global Gateway“;

xvii) užtikrinti, kad įgyvendinantieji partneriai griežtai laikytųsi matomumo taisyklių, kad visuomenei būtų teikiama skaidri informacija, ir reikalauti griežtesnių tolesnių veiksmų pakartotinio reikalavimų nesilaikymo atvejais;

Administravimas

230. pažymi, kad DFP 7-ajai išlaidų kategorijai „Europos viešasis administravimas“ 2024 m. skirta 13,3 mlrd. EUR, kurie sudaro 6,9 proc. Sąjungos biudžeto išlaidų; pažymi, kad Europos Komisija išleidžia 8 mlrd. EUR, t. y. 60,6 proc. visos sumos; su pasitenkinimu pažymi, kad ir 2024 m. Audito Rūmai priėjo prie išvados, jog administracinės išlaidos yra mažos rizikos išlaidų sritis; pabrėžia, kad Komisija turėtų nedvejodama imtis tolesnių veiksmų dėl Audito Rūmų 2024 m. metinėje ataskaitoje nurodytų klausimų, susijusių su IT paslaugų apmokėjimu;

231. toliau kritiškai vertina procesą, kurio metu Komisija 2023 m. nusprendė parduoti 23 savo biurų pastatus Briuselyje ir 17 iš jų nuomotis laikotarpiu iki 2029 m.; pažymi, kad akivaizdu, jog toks sprendimas buvo priimtas neatlikus aiškaus visų sandorių poveikio vertinimo; mano, jog itin daug susirūpinimo kelia tai, kad Komisija gavo tik vieną pasiūlymą dėl šio sandorio iš Belgijos valstybinės įmonės, kuri pateikė orientacinį pasiūlymą prieš Komisijai paskelbiant kvietimą teikti pasiūlymus, ir kad šis pasiūlymas neatitiko kvietime teikti pasiūlymus nurodytų reikalavimų dėl banko garantijos galiojimo laikotarpio; yra labai susirūpinęs dėl to, kad Komisijos vertinimo komitetas nebuvo nepriklausomas, nes visi jo nariai buvo pavaldūs leidimus suteikiančiam pareigūnui;

atsižvelgdamas į tai, susirūpinęs atkreipia dėmesį į naujausią Europos prokuratūros vykdomą su šiuo sandoriu susijusią įrodymų rinkimo veiklą, kuri dar labiau sustiprina rimtas abejones dėl pardavimo tvarkymo ir valdymo;

232. pažymi, jog Komisija praneša, kad 2021–2024 m. laikotarpiu buvo pateikti 54 prašymai suteikti 24 straipsnyje numatytą pagalbą pagal Tarnybos nuostatus ir kad tik dėl aštuonių iš jų buvo imtasi tolesnių veiksmų pradedant administracinį tyrimą; mano, kad šis skaičius kelia susirūpinimą, nes tai reiškia, kad 85 proc. prašymų buvo atmesti nesiimant jokių tolesnių veiksmų; palankiai vertina tai, kad buvo sustiprinta vyriausiosios konfidencialios patarėjos tarnyba, atsižvelgiant į tai, kad per vienus metus apie 300 Komisijos darbuotojų kreipėsi į ją pagalbos su priekabiavimu susijusiais atvejais; taip pat pažymi, kad 14 skundų buvo pateikti tiesiogiai Komisijos tyrimų ir drausmės tarnybai (IDOC), iš kurių keturios bylos po įvertinimo buvo nutrauktos kaip nenagrinėtinos, o dvi bylos po administracinio tyrimo buvo nutrauktos be tolesnių veiksmų, ikiteisminės drausminės procedūros baigėsi vienu įspėjimu, vienu rašytiniu įspėjimu ir trimis papeikimais, viena byla vis dar nagrinėjama ikiteisminiame etape, dvi bylos šiuo metu yra drausmės komisijoje, o apie dvi bylas buvo pranešta tiesiogiai OLAF, abi bylos buvo nutrauktos dėl nepakankamų įtarimų; pabrėžia, kad šie skaičiai atrodo labai maži organizacijai, kurioje dirba daugiau kaip 30 000 darbuotojų, ir ragina Komisiją gerinti galimybes darbuotojams saugioje aplinkoje pranešti apie priekabiavimo atvejus;

233. pažymi, kad 2021–2024 m. laikotarpiu Komisijos darbuotojai OLAF nepranešė nė vieno atvejo, kai šaltinis buvo pranešėjas; apgailestauja dėl to, kad Komisija nepateikė informacijos apie tai, ar vietoj to apie atvejus buvo pranešta vidaus hierarchiniais kanalais arba generaliniam sekretoriui, ir apie kiek jų buvo pranešta; mano, kad nesant išsamių duomenų apie praneštų atvejų skaičių, naudotus kanalus ir tolesnius veiksmus, kurių kiekvienu atveju ėmėsi Komisija, neįmanoma įvertinti, ar pranešimų apie pažeidimus sistema yra veiksminga; šiomis aplinkybėmis pažymi, kad šiuo metu Komisija, atsižvelgdama į teismų praktiką ir praktinę patirtį įgyvendinant Direktyvą (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos valstybėse narėse, persvarsto savo pranešimų apie pažeidimus teikimo gaires, siekdama jas kuo labiau suderinti su šia direktyva;

234. su susidomėjimu pažymi, kad už biudžetą, kovą su sukčiavimu ir viešąjį administravimą atsakingam Komisijos nariui įgaliojimų rašte buvo pavesta atlikti plataus masto Komisijos organizacijos ir veiklos peržiūrą; iš esmės pritaria tam, kad visoms organizacijoms svarbu periodiškai tikrinti, ar jų organizacija ir procedūros yra atnaujintos; pabrėžia, jog svarbu, kad procesas išliktų skaidrus ir kad atitinkamos organizacijos, atstovaujančios Komisijos darbuotojams ir kitiems susijusiems veikėjams, visapusiškai dalyvautų šiame procese, taip pat

kad visi suinteresuotieji subjektai, įskaitant visų pirma darbuotojus, kuriems tai turėjo įtakos, pasitikėtų peržiūros rezultatais ir juos priimtų;

235. pabrėžia, kad administravimo skaidrumas ir galimybė susipažinti su informacija bei dokumentais yra pagrindiniai patikimo, atskaitingo ir demokratinio valdymo elementai; atsižvelgdamas į tai apgailestauja, kad pastaraisiais metais buvo daug pavyzdžių, kai Komisija nesilaikė pagrįstų skaidrumo standartų; atkreipia dėmesį į Bendrojo Teismo sprendimą byloje T-36/23 *Stevi* ir *The New York Times* / *Komisija*; mano, kad neoficialus keitimasis informacija neturi pakeisti oficialios komunikacijos ir kad bet kokia informacija, susijusi su sprendimų priėmimu ar darbo srautu, turi būti perduodama oficialiais kanalais, visapusiškai laikantis skaidrumo reikalavimų; pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti Komisijos patikimumą, svarbu, kad ji garantuotų griežtą gairių dėl tekstinių žinučių naudojimo darbo srautuose įgyvendinimą; primena, kad pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 tekstinės žinutės, kurias siunčia arba gauna Sąjungos pareigūnai, bus laikomos dokumentais tik tuo atveju, jei jos susijusios su Sąjungos politika ar sprendimais;

236. susirūpinęs pažymi, kad 2024 m. Komisija peržiūrėjo savo vidaus taisykles dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais; mano, kad šie pakeitimai yra nesuderinami su teise susipažinti su dokumentais, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 1049/2001; pabrėžia, kad, pavyzdžiui, taisyklėse teigiama, kad tik „turinys, kurį sudaro svarbi netrumpalaikė informacija, registruojamas“, ir reikalaujama, kad pranešimai automatiškai išnyktų; pažymi, kad šių taisyklių teisėtumas šiuo metu ginčijamas Europos Teisingumo Teisme;

237. pabrėžia, kad galimybė susipažinti su dokumentais – pagrindinis principas siekiant užtikrinti viešojo administravimo skaidrumą; pabrėžia, kad Komisija, deja, daugelį kartų nepateikė atsakymų per nustatytus terminus, visų pirma bylose, susijusiose su patvirtinamaisiais prašymais, kuriose Europos ombudsmenas nustatė sisteminį ir didelį Komisijos administracijos atsakymų vėlavimą; pabrėžia, kad Komisijos patikimumui užtikrinti labai svarbu, kad žurnalistai ir plačioji visuomenė galėtų susipažinti su dokumentais per teisės aktuose nustatytus terminus; be to, pabrėžia, kad skaidrumui užtikrinti būtina ne tik savalaikė prieiga, bet ir tai, kad patys dokumentai būtų parašyti aiškia, suprantama kalba, nes pernelyg technokratiška komunikacija gali trukdyti piliečiams prasmingai susipažinti su informacija, net jei dokumentai yra prieinami;

238. primena, kad Europos ombudsmenas nustatė netinkamo administravimo atvejų, susijusių su keliais teisės aktų pasiūlymais, kuriuos Komisija pateikė 2025 m.; labai susirūpinęs pažymi, kad šie atvejai apima dokumentų rinkinį „Omnibus I“; pabrėžia, kad svarbu

laikytis geresnės teisėkūros taisyklių; pabrėžia, kad svarbu priimti patikimus, ilgalaikius ir teisiškai pagrįstus teisės aktus, kuriais būtų užtikrinta stabili ir nuspėjama reglamentavimo aplinka, be kita ko, siekiant stiprinti bendrąją rinką ir didinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje;

239. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad būta įvairių įtarimų dėl korupcijos, susijusios su Komisija, įskaitant buvusius Komisijos narius ir vyresniuosius pareigūnus; visų pirma pažymi, kad 2024 m. pabaigoje Europos prokuratūrai pradėjus baudžiamosios veikos tyrimą dėl įtarimų korupcija, susijusių su vyresniuoju Komisijos pareigūnu, ir atsižvelgdama į 2024 m. OLAF pateiktą rekomendaciją, Komisija pradėjo savo drausminę procedūrą dėl to pareigūno; pažymi, kad Komisija neseniai paskelbė užbaigusi šią procedūrą ir nustatė, kad atitinkamas pareigūnas pažeidė taikytinas Tarnybos nuostatų taisykles, įskaitant nuostatas, susijusias su interesų konfliktais, skaidrumu, dovanų priėmimu ir dokumentų atskleidimu; primena, kad drausminė procedūra buvo pradėta po OLAF išvadų, jos metu buvo nagrinėjami įtarimai, kad už dovanas buvo keičiamasi konfidencialia informacija, susijusia su svarbiu aviacijos srities susitarimu su Kataro valstybe; pažymi, kad, atsižvelgiant į tai, jog tuo metu vyresnysis pareigūnas ėjo Komisijos Mobilumo ir transporto generalinio direktorato generalinio direktoriaus pareigas, jis darė didelę įtaką derybų procesui, taigi ir 2021 m. spalio 18 d. pasirašytam Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kataro Valstybės susitarimui dėl oro susisiekimo; atsižvelgdamas į faktų, dėl kurių Komisija pradėjo drausminę procedūrą, pobūdį ir į Komisijos narių kolegijos šiam vyresniajam pareigūnui nustatytų priemonių pobūdį, mano, kad to susitarimo taikymas turėtų būti įvertintas ir prireikus sustabdytas;

240. primena, kad Europos Komisijos narių elgesio kodekse buvusiems Komisijos nariams pasibaigus jų kadencijai numatytas dvejų metų profesinės veiklos tikrinimo laikotarpis; mano, jog labai svarbu užtikrinti, kad buvę Komisijos narių kolegijos nariai pasibaigus kadencijai vykdytų tik su SESV 245 straipsniu suderinamą veiklą; taip pat primena, kad Elgesio kodekse nustatyta, jog Komisijos nariai turi vengti bet kokios veiklos, kuri galėtų pakenkti jų nepriklausomumui ar suvokimui apie jį, ypač politiškai opiais laikotarpiais, pvz., rinkimų kampanijų metu;

241. su dideliu susirūpinimu atkreipia dėmesį į neseniai paviešintus Komisijos Prekybos ir ekonominio saugumo generalinio direktorato (TRADE GD) darbuotojų ir tabako pramonės atstovų mainus, iš kurių matyti, kad TRADE GD darbuotojai galėjo veikti taip, kaip būtų naudinga šio sektoriaus įmonei, skatindami trečiąsias šalis susilpninti tam tikriems tabako gaminiams taikomus reguliavimo apribojimus ir mokesčių politiką; pažymi, kad savo 2023 m. gruodžio 19 d. sprendime Europos ombudsmenas nustatė, jog tai, kad Komisija neužtikrino visų skyrių visapusiško požiūrio į susitikimų su tabako

pramonės atstovais skaidrumą, yra netinkamas administravimas; primena, kad Sąjunga, kaip Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Tabako kontrolės pagrindų konvencijos (TKPK) šalis, turi apsaugoti savo politiką nuo komercinių ir kitų tabako pramonės asmeninių interesų ir apriboti sąveiką iki to, kas tikrai būtina reguliavimo tikslais; todėl pabrėžia, kad neturėtų būti leidžiama jokia sąveika, susijusi su trečiųjų šalių tabako kontrolės politika; apgailestauja, kad, kaip pranešama, informacija apie surengtus posėdžius nebuvo atskleista; ragina visapusiškai įgyvendinti TKPK 5 straipsnio 3 dalį, užtikrinant, kad sąveika būtų griežtai ribojama ir visiškai skaidri;

242. apgailestauja dėl pastaraisiais metais nustatytų nuolatinių ir ypatingos svarbos techninių, organizacinių ir procedūrinių Europos Bendrijų personalo atrankos tarnybos (EPSO) veiklos trūkumų, dėl kurių buvo padaryta didelė žala bendrai Sąjungos darbuotojų atrankos proceso reputacijai ir kurie turėjo rimtų neigiamų pasekmių daugeliui kandidatų, investavusių daug laiko ir išteklių bandant dalyvauti atrankos procedūrose, kurios buvo atšauktos, atidėtos arba turėjo rimtų techninių trūkumų; primena, kad Europos ombudsmenas keliuose atskiruose tyrimuose padarė išvadą, kad EPSO netinkamai administravo kandidatų skundų nagrinėjimą, visų pirma kiek tai susiję su nuotolinio testavimo procedūromis, platformų trūkumais ir nenuoseklia komunikacija techniniais klausimais; pabrėžia, kad šie trūkumai gali pakenkti Sąjungos institucijų patrauklumui, patikimumui ir ilgalaikiams administraciniams gebėjimams, todėl reikia imtis skubių taisomųjų veiksmų;

243. primygtinai ragina Komisiją ir EPSO vadovybę įvertinti visus atrankos procedūros aspektus, įskaitant valdymą, skaitmeninę infrastruktūrą, bendravimą su kandidatais ir kandidatų skundų nagrinėjimą, siekiant užtikrinti, kad Komisija ir kitos Sąjungos institucijos galėtų visiškai ir be vėlavimų pasikliauti EPSO paslaugomis nustatant ir atrenkant aukštos kvalifikacijos ir motyvuotus kandidatus į visų rūšių darbo vietas institucijose; kartu ragina Komisiją atkreipti dėmesį į nuolatinį geografinio atstovavimo visose tarnybose disbalansą;

Europos mokyklos

244. pažymi, kad bendras 2024 m. Europos mokyklų biudžetas sudarė 439,5 mln. EUR, t. y. 5,3 proc. daugiau nei 2023 m.; primena, kad Europos mokyklos daugiausia finansuojamos iš Europos Komisijos, kitų Europos institucijų, valstybių narių ir tėvų mokamų mokesčių;

245. su pasitenkinimu pažymi, kad nei VAT, nei Vidaus kontrolės gebėjimų skyrius (VKGS) nenustatė esminių 2024 m. audito ir kontrolės problemų; vis dėlto pažymi, kad nustatytus žmogiškųjų išteklių valdymo ir viešųjų pirkimų procedūrų trūkumus reikėtų spręsti prioriteto tvarka;

Pastabos dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros

246. pabrėžia, jog Parlamentas tikisi, kad Komisija pateiks išsamius atsakymus į rezoliuciją dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo prieš pradedant kitų metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo klausymus, kurie paprastai prasideda lapkričio mėn. pradžioje; apgailestauja dėl to, kad išsamius Komisijos atsakymus į konkrečius Europos Parlamento prašymus, pateiktus 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo pranešime, gavo tik 2025 m. gruodžio mėn. pradžioje; pabrėžia, kad tokie vėlavimai mažina biudžeto įvykdymo patvirtinimo proceso veiksmingumą, nes didėja abiejų institucijų darbo krūvis ir mažėja parlamentinės kontrolės tikslingumas;

247. pabrėžia, kad tais atvejais, kai atsakingas Komisijos narys negali tiesiogiai atsakyti į žodinius klausimus per klausymą dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo Parlamente, tolesni atsakymai raštu turėtų būti pateikti Parlamentui per sutartą laikotarpį; primena, kad laiku teikiami išsamūs atsakymai yra pagrindinė veiksmingos parlamentinės kontrolės ir demokratinės atskaitomybės sudedamoji dalis;

248. su pasitenkinimu pažymi, kad dauguma Komisijos narių laikosi biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros ir dalyvauja klausymuose, kaip to prašo Biudžeto kontrolės komitetas; pabrėžia, kad Komisijos pirmininkė, kaip Komisijos vadovė, atlieka lemiamą vaidmenį rengiant ir įgyvendinant visas svarbiausias Komisijos iniciatyvas ir politinius pasiūlymus; mano, kad vykdydama šią funkciją Komisijos pirmininkė turėtų aktyviai dalyvauti biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūroje, ir pabrėžia, kaip svarbu, kad Europos Komisijos pirmininkė dalyvautų plenarinėje diskusijoje dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo;

Rekomendacijos:

249. ragina Komisiją visų pirma:

i) užtikrinti, kad visi būsimi sprendimai dėl pastatų pardavimo ir nuomos juos pardavus operacijų būtų priimami remiantis išsamiais poveikio vertinimais, kad būtų gautas daugiau nei vienas pasiūlymas ir kad vertinimo komitetai būtų nepriklausomi nuo leidimus duodančių pareigūnų;

ii) skaidriai parengti būsimus Komisijos organizacijų ir operacijų plataus masto peržiūros etapus ir užtikrinti, kad į šį procesą visapusiškai įsitrauktų atitinkamos organizacijos, atstovaujančios Komisijos personalui, ir kiti svarbūs dalyviai;

iii) visiškai skaidriai ir tinkamai atsižvelgiant į vykstantį Europos prokuratūros tyrimą pateikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai visą svarbią informaciją ir dokumentus, susijusius su 23 jos pastatų pardavimu 2023 m., įskaitant išsamią

informaciją apie visus procedūrinius veiksmus, kurių imtasi, pavyzdžiui, taikytą vertinimo metodiką ir konkuruojančių pasiūlymų vertinimą;

iv) pavesti nepriklausomiems ekspertams atlikti nepriklausomą tyrimą, kuriam vadovautų vyriausiasis konfidencialus patarėjas ir kuriame būtų analizuojamas oficialios priekabiavimo procedūros veikimas ar netinkamas veikimas ir pasiūlytos priemonės, kaip ją padaryti veiksmingesne;

v) pateikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai išsamią 2021–2025 m. laikotarpio darbuotojų pateiktų pranešimų apie pažeidimus apžvalgą, įskaitant atvejų skaičių, naudotus pranešimų kanalus (įskaitant atitinkamą hierarchiją, generalinį sekretorių ir OLAF), tolesnius veiksmus, kurių buvo imtasi kiekvienu atveju, ir pranešusių asmenų užimtumo statusą;

vi) persvarstant Pranešimų apie pažeidimus teikimo gaires, imtis visų būtinų priemonių, kad jos būtų suderintos su direktyvoje nustatytais standartais;

vii) įgyvendinti gaires dėl tekstinių pranešimų naudojimo darbo srautams, siekiant užtikrinti, kad visa su sprendimų priėmimu ar darbo srautu susijusi informacija būtų perduodama oficialiais kanalais, visapusiškai laikantis skaidrumo reikalavimų;

viii) peržiūrėti 2024 m. Komisijos išsamių Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 taikymo taisyklių pakeitimus ir iš dalies pakeisti jos Darbo tvarkos taisykles, kad būtų užtikrinta visapusiška atitiktis Reglamentui (EB) Nr. 1049/2001;

ix) užtikrinti, kad paraiškos dėl galimybės susipažinti su dokumentais būtų nagrinėjamos laiku ir teisingai visais proceso etapais;

x) užtikrinti nuspėjamą, nuoseklų ir nešališką geresnio reglamentavimo taisyklių taikymą, apibrėžiant skubias situacijas, kuriomis pateisinamas nukrypimas nuo taisyklėse nustatytų reikalavimų, ir tais atvejais, kai leidžiama taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, nustatyti procedūrą, pagal kurią būtų užtikrinta, kad skubus pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų rengimas vis dar atitiktų skaidraus, įrodymais grindžiamo ir įtraukaus teisėkūros proceso principus;

xi) užtikrinti, kad vadovaujantis aukščiausiais etiško elgesio standartais būtų laikomasi Europos Komisijos narių elgesio kodekse nustatytų nepriklausomumo ir sąžiningumo principų;

xii) paspartinti darbą siekiant užtikrinti, kad EPSO tinkamai vykdytų savo veiklą, kad Sąjungos institucijoms būtų pateikta pakankamai aukštos kvalifikacijos kandidatų;

xiii) bendradarbiaujant su EPSO ir kitomis Sąjungos institucijomis užtikrinti, kad būtų visapusiškai ir laiku įgyvendintos Europos ombudsmeno rekomendacijos dėl EPSO, ir atkurti pasitikėjimą EPSO atrankos procedūrų sąžiningumu, prieinamumu ir patikimumu, taip pat informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie padarytą pažangą;

xiv) toliau nagrinėti visas galimybes ištaisyti didelį geografinį ir lyčių disbalansą įvairių kategorijų darbuotojų požiūriu;

xv) taikyti išmatuojamus paprastos kalbos standartus visiems savo viešiesiems pranešimams ir parengti veiksmų planą siekiant pagerinti leidinių, įskaitant pranešimus spaudai, programų dokumentus, metines ataskaitas ir metines veiklos ataskaitas, prieinamumą piliečiams visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis, ir pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie jo įgyvendinimą;

xvi) palaikyti ryšius su bendrąja sveikatos draudimo sistema, siekiant užtikrinti, kad ji apimtų platesnį ligų spektrą, įskaitant kitas autoimunines ligas, ir kompensuoti įvairesnių tyrimų ir gydymo metodų išlaidas;

xvii) įvertinti ir prireikus sustabdyti 2021 m. Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kataro Valstybės susitarimą dėl oro susisiekimo;

xviii) imtis tolesnių veiksmų dėl Europos ombudsmeno išvadų ir skubiai ištirti TRADE GD darbuotojų ir tabako pramonės atstovų keitimąsi informacija, taip pat pranešti savo išvadas biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai;

II SKYRIUS. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP)

Audito Rūmų pastabos

250. pažymi, kad Audito Rūmai trečius metus iš eilės pateikė sąlyginę nuomonę dėl EGADF išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo, po to, kai panašios išvados buvo pateiktos 2022 ir 2023 m.; pažymi, kad 2024 m. Audito Rūmai išanalizavo 395 tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes 28 dotacijų mokėjimų imtyje, kurie apėmė 53,5 mlrd. EUR iš visų 2024 m. išmokėtų 59,9 mlrd. EUR, ir, nors Audito Rūmai nepateikia klaidų lygio dėl specifinio EGADF išlaidų modelio, jų vertinimu, minimalus išvadų finansinis poveikis viršija reikšmingumo ribą; susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad bendras kiekybinių nustatytų faktų finansinis poveikis didėja; yra susirūpinęs dėl Audito Rūmų išvados, kad 2024 m. šešiems iš 28 atliktų EGADP mokėjimų įtakos turėjo kiekybiniai nustatyti faktai, o penki iš šių mokėjimų buvo paveikti reikšmingų klaidų; pažymi, kad, išskyrus šiuos aspektus, Audito Rūmų nuomone, 2024 m. finansinėse ataskaitose patvirtintos EGADP išlaidos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos;

251. su susirūpinimu pažymi, kad Audito Rūmai nustatė šešis etapus penkiuose mokėjimuose, kurie nebuvo tinkamai įvykdyti; pažymi, kad šiais atvejais trūkstami elementai buvo daugiau nei minimalus priimtinas nukrypimas ir kad Komisija vis tiek tęsė atitinkamus mokėjimus; be to, pažymi, kad vienu iš šešių atvejų Komisija, atlikdama preliminarųjį vertinimą, rėmėsi valstybės narės pateiktais duomenimis ir patikromis, neatlikusi papildomų testų, kad įvertintų jų patikimumą;

252. be to, pažymi, kad Audito Rūmai nustatė dar 12 Komisijos vertinimo trūkumų, kurie, nors ir neturėjo įtakos patenkinamam atitinkamo etapo ar tikslo įvykdymui, atskleidė, kad Komisija neatliko pakankamų patikrinimų, kad įvertintų valstybių narių pateiktų duomenų ir patikrų patikimumą;

253. pažymi, kad pagal EGADP Komisijos mokėjimai valstybėms narėms priklauso nuo to, ar patenkinamai pasiektos sutartos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, o ne nuo patikrinimo, ar atskiros išlaidos atitinka Sąjungos ir nacionalines taisykles, todėl sunku įvertinti, ar laikomasi taikytinų teisinių reikalavimų; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad EGADP Reglamente nėra nurodyti kriterijai, pagal kuriuos būtų aiškinamas terminas „patenkinamas“ atsižvelgiant į tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių įgyvendinimo pažangos vertinimą, ir kad kokybinių kriterijų atveju šis vertinimas priklauso nuo daugelio sprendimų, todėl gali būti įvairiai aiškinama, ar tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės buvo patenkinamai įgyvendintos; be to, pažymi, kad nustatyti atvejai, kai tarpinės

reikšmės ar siektinos reikšmės apibrėžtos neaiškiai, lemia tai, kad jų įgyvendinimo vertinimo kriterijai lieka neaiškūs;

254. atkreipia dėmesį į tai, kad Audito Rūmai taip pat nustatė keturis neaiškiai apibrėžtų tarpinių reikšmių ar siektinų reikšmių atvejus, kuriuos Komisija taip pat buvo nustačiusi ir dokumentavusi savo preliminariajame vertinime. pažymi, kad tuo atveju, kai tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės apibrėžtos neaiškiai, jų įvykdymo vertinimo kriterijai taip pat neišvengiamai tampa neaiškūs, o tai kenkia vertinimo proceso griežtumui ir aiškumui; pažymi, jog Komisija pripažįsta, kad kai kuriais atvejais Tarybos įgyvendinimo sprendimuose nustatytos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės galėjo būti suformuluotos aiškiau;

255. primena, kad pagal Lenkijai nustatytas itin svarbias EGADP tarpines reikšmes ji yra įpareigota įvykdyti konkrečias reformas teisingumo srityje, įskaitant, pirma, Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegijos panaikinimą ir jos pakeitimą nepriklausoma Aukščiausiojo Teismo kolegija, ir, antra, kad visi teisėjai, kuriems turėjo įtakos Drausmės bylų kolegijos sprendimai, turėtų teisę, kad jų bylą per aiškų laikotarpį peržiūrėtų naujoji kolegija; yra susirūpinęs dėl to, kad Lenkijos prezidentas ir toliau atsisako pasirašyti ir įteisinti 2025 m. Lenkijos vyriausybės pasiūlytas ir Lenkijos parlamento priimtas su teisine valstybe susijusias reformas, kuriomis siekiama įgyvendinti Europos Komisijos rekomendacijas dėl su teismais susijusių tarpinių reikšmių pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą (EGAD); pabrėžia, kad teisminių institucijų nepriklausomumo tarpinių reikšmių įgyvendinimas pagal Sąjungos teisę, įskaitant Europos Teisingumo Teismo praktiką, yra labai svarbus siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir apsaugoti Sąjungos biudžetą;

256. pažymi, jog Audito Rūmai nustatė, kad projektai, susiję su viena tarpine reikšme ir trimis siektinomis reikšmėmis atliekant du mokėjimus, buvo pradėti įgyvendinti prieš tinkamumo finansuoti laikotarpį; pažymi, jog reglamente nustatyta, kad tik priemonės, kurios pradėtos gyvendinti nuo 2020 m. vasario 1 d., gali būti finansuojamos pagal EGADP, tačiau nepateikiami papildomi kriterijai, pagal kuriuos apibrėžiama, kas yra priemonės įgyvendinimo pradžia; atkreipia dėmesį į tai, kad 2021 m. sausio mėn. Komisija paskelbė gaires, kuriose priemonės įgyvendinimo pradžią ji aiškina kaip tos priemonės įgyvendinimo vietoje pradžią, kai atsiranda išlaidų; pripažįsta, kad Audito Rūmai mano, jog priemonės įgyvendinimo pradžia yra pirmojo teisinio įsipareigojimo (pvz., sutarties sudarymo, pirkimo užsakymo ar finansavimo sprendimo priėmimo) data, kuri yra pirmosios su priemone susijusios veiklos pradžia, o Komisija mano, kad įgyvendinimo vietoje pradžia yra tada, kai atsiranda išlaidų; pripažįsta, kad esama skirtingų aiškinimų, kas yra priemonės pagal EGADP įgyvendinimo pradžia;

257. pažymi, kad negrąžintos Sąjungos pasiskolintos lėšos 2024 m.

padidėjo daugiau kaip 30 proc., o tai rodo, kad Komisija plačiau naudojasi kapitalo rinkomis finansuodama didelio masto programas, tokias kaip SURE ir NGEU; pažymi, kad iki 2027 m. bendra negrąžintų pasiskolintų lėšų suma gali viršyti 900 mlrd. EUR, t. y. beveik dešimt kartų daugiau nei 2020 m., prieš pradedant įgyvendinti NGEU; pažymi, kad nuo 2022 m. gruodžio mėn. Komisija taiko diversifikuotą finansavimo strategiją kaip standartinį lėšų pritraukimo kapitalo rinkose metodą ir kad 2024 m. pabaigoje negrąžintų Sąjungos pasiskolintų lėšų nominalioji vertė buvo 601,3 mlrd. EUR, palyginti su 458,5 mlrd. EUR 2023 m.; yra susirūpinęs dėl to, kad didėjantis skolos lygis ir su tuo susijusios didėjančios palūkanų išlaidos turės ilgalaikių pasekmių Sąjungos fiskaliniam stabilumui, nes dėl to gali padidėti finansinė įtampa ir sumažėti Sąjungos gebėjimas reaguoti į būsimus iššūkius arba investuoti į pagrindinius strateginius prioritetus;

258. susirūpinimą kelia tai, kad 2024 m. metinės pagal NGEU finansuojamos EGADP dotacijų išmokos sudarė 55,9 mlrd. EUR ir pasiekė tik maždaug pusę Komisijos 2023 m. birželio mėn. numatyto lygio (96,0 mlrd. EUR), o tai rodo nuolatinį mokėjimo prašymų pateikimo ir apdorojimo vėlavimą; vis dėlto pažymi, kad metų pabaigoje tempas padidėjo: 2024 m. gruodžio mėn. 15 valstybių narių pateikė mokėjimo prašymus, kurių bendra suma siekė 58,5 mlrd. EUR;

259. pažymi, kad iki 2024 m. pabaigos mokėjimai pagal EGADP sudarė 197,5 mlrd. EUR iš 358,9 mlrd. EUR numatytų skirti dotacijų, o iki 2026 m. pabaigos dar liko išmokėti 161,4 mlrd. EUR; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl tokio didelio neatliktų mokėjimų kiekio, kuris susitelkia per paskutinius dvejus priemonės įgyvendinimo metus, didėja įgyvendinimo trikdžių ir tolesnio vėlavimo rizika, visų pirma valstybėse narėse, kurios susiduria su struktūrinių pajėgumų apribojimais; pabrėžia, kad tai, ar laiku bus įsisavintos likusios EGADP dotacijos, priklausys nuo reformų ir investicijų kokybės ir brandos, nacionalinių valdymo sistemų stabilumo, administracinių gebėjimų ir techninės paramos prieinamumo ir Komisijos gebėjimo veiksmingai apdoroti didelį kiekį mokėjimo prašymų per trumpą laikotarpį;

260. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad EGADP dotacijų įgyvendinimas buvo mažesnis, nei tikėtasi, o 2024 m. paspartėjo NGEU papildomų lėšų įsisavinimas; pažymi, kad 2024 m. metiniai EGADP dotacijų mokėjimai sudarė 55,9 mlrd. EUR, iš kurių 7,9 mlrd. EUR buvo finansuojami pagal planą „REPowerEU“, o 48,0 mlrd. EUR – iš NGEU dotacijų, ir kad metiniai EGADP dotacijų, finansuojamų NGEU lėšomis, mokėjimai buvo tik perpus mažesni nei Komisija tikėjosi 2023 m. birželio mėn. (96 mlrd. EUR); tačiau pabrėžia, kad 2024 m. gruodžio mėn. 15 valstybių narių pateikė mokėjimo prašymus, kurių bendra suma siekė 58,5 mlrd. EUR; atkreipia dėmesį į tai, kad iki 2024 m. pabaigos iš 358,9 mlrd. EUR

prisiimtų įsipareigojimų buvo atlikta 197,5 mlrd. EUR mokėjimų, iki 2026 m. pabaigos dar reikia išmokėti iki 161,4 mlrd. EUR EGADP dotacijų;

261. su susirūpinimu atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija 2025 m. spalio 8 d. ataskaitoje dėl EGADP įgyvendinimo pripažino, jog įgyvendinimo tempas valstybėse narėse labai skiriasi: tik šešios valstybės narės gavo išmokas, atitinkančias daugiau kaip 65 proc. viso joms skirto EGADP paketo, o dar keturios valstybės narės gavo daugiau kaip 50 proc. joms skirtų lėšų; yra susirūpinęs dėl to, kad iki šiol EGADP dotacijos buvo panaudotos labai nevienodai; pabrėžia, kad likus mažiau nei šešiems mėnesiams iki 2026 m. rugpjūčio mėn. galutinio termino, vis skubiau reikia užtikrinti, kad valstybės narės laiku ir veiksmingai įgyvendintų reformas ir investicijas;

262. reiškia susirūpinimą dėl Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 22/2024 pateiktų išvadų dėl dvigubo finansavimo, kurį lemia EGADP modelis; pabrėžia, kad valstybių narių nacionaliniuose planuose gali būti numatytos vadinamosios nulinių išlaidų priemonės, t. y. priemonės, kurių įgyvendinimui, kaip numatoma, nereikės finansavimo iš EGADP ir kurių atžvilgiu nebus tikrinama, ar nėra dvigubo finansavimo, nes Komisija mano, kad priemonėms, kurioms neskiriamos EGADP lėšos, nekyla toks pavojus; pažymi, kad Audito Rūmai pranešė apie galimus dvigubo finansavimo atvejus, susijusius su EGADP priemonėmis; primena, kad Kroatijoje nustatytas faktas yra susijęs su tokia nulinių išlaidų priemone ir kad nei Komisija, nei valstybė narė nemano, kad EGADP lėšos buvo dubliuojamos; pabrėžia, kad Audito Rūmų išvada atspindi kitokį sąvokos „finansuojama“ aiškinimą, o ne faktinį dvigubą finansavimą; vis dėlto pabrėžia, kad nulinių išlaidų priemonės ir sistemingų kryžminių patikrų nebuvimas sukuria struktūrinę akląją zoną, kuriai reikia griežtesnės stebėsenos ir gairių; ragina Komisiją toliau vykdyti stebėseną ir teikti valstybėms narėms gaires dėl dvigubo finansavimo taisyklių taikymo, kartu pripažįstant EGADP reglamente nustatytą teisinę ir metodinę sistemą;

263. primena, kad reglamente nustatyta, jog priemonės ir veiksmai, susiję su anksčiau įvykdytomis tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis, neturi būti atšaukti ir kad valstybės narės turi patvirtinti šį neatšaukimą valdymo deklaracijose, pridedamose prie mokėjimo prašymų; apgailestauja dėl to, kad pagal EGADP teisinę sistemą Komisija negali veiksmingai spręsti panaikinimo klausimų po 2026 m. gruodžio 31 d.;

264. pabrėžia, kad pagal Finansavimo susitarimo 12 straipsnio 1 dalį ir Paskolos susitarimo 21 straipsnio 1 dalį Komisija gali atlikti EGADP įgyvendinimo patikras, peržiūras, patikrinimus ir auditą, susijusius su informacija ir pagrindimu dėl mokėjimo prašyme nurodyto patenkinamo tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių įvykdymo, ir kad tokios patikros, peržiūros, patikrinimai ir auditas gali būti atliekami ir

pasibaigus EGADP galiojimo laikotarpiui ir gali padėti nustatyti atvejus, kai informacija, kuria grindžiamas valstybės narės pateiktas mokėjimo prašymas, nebuvo teisinga;

265. pažymi, kad pagal Europos semestrą vidutinės trukmės fiskaliniuose ir struktūriniuose planuose nustatytų priemonių įgyvendinimas stebimas kasmet, o valstybės narės Komisijai teikia pažangos ataskaitas; pažymi, kad pagal valstybėms narėms skirtas gaires[19] dėl vidutinės trukmės fiskaliniams struktūriniams planams ir metinėms pažangos ataskaitoms keliamų informacinių reikalavimų, EGADP galiojimo laikotarpiu į šias ataskaitas reikalaujama įtraukti informaciją apie pažangą, padarytą įgyvendinant bet kurias EGADP reformas ir investicijas, įtrauktas į vidutinės trukmės fiskalinius struktūrinius planus; pabrėžia, kad šios ataskaitos yra labai svarbios siekiant užtikrinti skaidrumą, atskaitomybę ir veiksmingą Sąjungos lėšų naudojimą, ir ragina Komisiją patikrinti, ar valstybės narės laiku pateikia išsamią ir tikslią informaciją, atitinkančią EGADP tikslus;

266. pažymi, kad nuo 2021 m. Komisija paskelbė 20 galutinių tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes apimančių audito ataskaitų, kuriose 15 valstybių narių pateikė 591 rekomendaciją; yra ypač susirūpinęs dėl to, kad daugumos (64 proc.) iš 136 rekomendacijų, susijusių su kritinėmis ir labai svarbiomis išvadomis, įgyvendinimo terminas, nustatytas audito ataskaitoje, jau buvo pasibaigęs; atkreipia dėmesį į tai, jog Komisija pripažino, kad kai kurios valstybės narės vėluoja įgyvendinti 22 proc. visų rekomendacijų, susijusių su kritinėmis ir labai svarbiomis išvadomis; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija pritarė Audito Rūmų rekomendacijai išanalizuoti priežastis, dėl kurių valstybės narės vėluoja įgyvendinti rekomendacijas, ir į jos vykdomą visų neįgyvendintų rekomendacijų būklės peržiūrą; tikisi, kad ji skubiai spręs vėlavimo įgyvendinti Komisijos rekomendacijas, pateiktas atlikus *ex post* auditus, problemą;

267. primena, kad po to, kai buvo nustatyti valstybių narių kontrolės sistemų trūkumai, Komisija ir toliau įtraukė kontrolės tarpines reikšmes; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą, kad, nors Komisija sustiprino savo viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos patikras, valstybių narių kontrolės sistemos tebėra nepakankamai veiksmingos, kad būtų užtikrintas reikalavimų laikymasis; atkreipia dėmesį į tai, kad Audito Rūmai 22 atskirose viešųjų pirkimų procedūrose nustatė trūkumų, kurie kelia pavojų Sąjungos finansinių interesų apsaugai, įskaitant patikrų, kuriomis siekiama užkirsti kelią interesų konfliktams arba juos nustatyti, trūkumą, neatidėliotinų procedūrų naudojimo pagrindimo trūkumus ir viešųjų pirkimų vertės ir projekto trukmės vertinimo trūkumus, dėl kurių atsirado didelių skirtumų tarp konkurso dokumentų ir faktiškai pasirašytų sutarčių; pažymi, kad Komisija peržiūri savo gaires valstybėms narėms, siekdama pagerinti susijusią kontrolę nacionaliniu lygmeniu;

---

19 Gairės C/2024/3975, 2024 m. birželio 21 d.

pabrėžia, kad nors viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklių laikymasis paprastai neturi įtakos EGADP mokėjimų, kuriuos Komisija atliko valstybėms narėms, tvarkingumui, šios taisyklės yra labai svarbios siekiant užtikrinti visapusiškai veikiančią vidaus rinką; todėl mano, kad finansavimas turi atitikti taikomas vidaus rinkos taisykles; pripažįsta, kad už biudžetą, kovą su sukčiavimu ir viešąjį administravimą atsakingas Komisijos narys 2025 m. gruodžio 8 d. klausyme Biudžeto kontrolės komitete pripažino, jog vienas iš trūkumų, kurio negalima kartoti, yra tai, kad viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklės nėra įtrauktos kaip mokėjimo sąlygos, ir kad Komisija įsipareigojo tai ištaisyti pagal kitą DFP;

268. pažymi, kad Audito Rūmai nustatė penkių valstybių narių valdymo deklaracijų, kuriomis siekiama užtikrinti, kad kartu su mokėjimo prašymais pateikta informacija yra išsami, tiksli ir patikima, trūkumus; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadą, kad penkios valstybės narės, įskaitant Čekiją, Ispaniją, Prancūziją, Kroatiją ir Slovakiją, teikdamos mokėjimo prašymą žinojo apie nepakankamus įrodymus, kad kai kurios tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės yra tinkamai įvykdytos, tačiau nė viena iš jų į savo valdymo deklaraciją neįtraukė jokios išlygos, pabrėžiančios, kad mokėjimo prašymo pateikimo metu tarpinė reikšmė ir (arba) siektina reikšmė buvo įvykdyta tik iš dalies;

269. reiškia susirūpinimą dėl Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 21/2025 „EGADP parama verslo aplinkai gerinti“ pateiktų išvadų; pabrėžia, kad nacionaliniuose planuose numatytos reformos skiriasi savo apimtimi, pobūdžiu ir užmoju ir ne visada gali būti struktūriškai pakeistos verslo aplinkoje; be to, reiškia nusivylimą dėl to, kad tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės paprastai apsiriboja teisinių išdirbių, dažniausiai įstatymų priėmimo, o ne jų rezultatų vertinimu, todėl mokėjimo sąlygos laikomos įvykdytomis, kai įstatymai priimami, o ne tada, kai matomas įstatymų poveikis; pažymi, kad daugelis reformų buvo numatytos dar iki EGADP, tačiau EGADP finansinė parama padėjo užtikrinti, kad reformos būtų įgyvendintos tuo metu;

Auditas ir kontrolė

270. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą, jog, kalbant apie rimtus pažeidimus, kurių valstybė narė neištaisė, ECFIN GD generalinis direktorius savo patikinimą pakoregavo su išlyga dėl didelės rizikos, nustatytos vienoje valstybėje narėje, būtent Čekijoje, dėl dviejų konkrečių interesų konflikto atvejų, dėl kurių nėra informacijos apie tolesnius taisomuosius veiksmus, kurių šiuo etapu ėmėsi Čekija, ir dėl kurių Komisija dar nepradėjo taisomųjų veiksmų; pažymi, kad ši išlyga susijusi su dviem EGADP mokėjimais ir kad rimtų pažeidimų požiūriu Komisija taip pat įvertino 22 mokėjimus kaip vidutinės rizikos ir šešis mokėjimus kaip mažai rizikingus; susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų nuomonę, kad rizikos vertinimo kriterijai yra iš esmės suderinti su kriterijais, taikomais patikroms

tokiose srityse kaip viešieji pirkimai ir valstybės pagalba, todėl bendras vertinimas gali nevisiškai atspindėti susijusios rizikos lygį;

271. yra susirūpinęs dėl to, kad Audito Rūmai pranešė, jog Komisijos turima informacija apie nustatytą sukčiavimą yra ribota, ir pabrėžia, kad reikia gerinti informacijos srautus siekiant užtikrinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą, visų pirma taikant griežtesnes atsargumo priemones; pabrėžia, kad 2024 m. pabaigoje Europos prokuratūra turėjo 311 aktyvių bylų, susijusių su NGEU, iš kurių visos, išskyrus keturias, buvo susijusios su EGADP, ir tai sudaro apie 17 proc. visų aktyvių sukčiavimo išlaidų srityje tyrimų; pažymi, kad apskaičiuota žala Sąjungos finansiniams interesams yra 2,8 milijardo eurų, t. y. 30 proc. (2023 m. – 25 proc.) visos apskaičiuotos žalos, apimančios visus sukčiavimo atvejus Sąjungos išlaidų srityje; vis dėlto pabrėžia, kad Europos prokuratūra oficialiai pranešė Komisijai tik apie 75 atvejus, susijusius su EGADP, ir kad 80 proc. šių atvejų, apie kuriuos pranešta, buvo susiję su viena priemone vienoje valstybėje narėje – Italijoje; taip pat atkreipia dėmesį į Europos prokuratūros išvadą, kad nacionalinės teisėsaugos institucijos tebėra pagrindinis pranešimų šaltinis, t. y. 90 proc. naujų tyrimų pradėta remiantis jų informacija; taip pat pažymi, kad Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 06/2026 „Kova su sukčiavimu EGADP srityje“ nurodyta, kad valstybės narės ECFIN GD pranešė apie 51 įtariamo sukčiavimo atvejį nuo EGADP įgyvendinimo pradžios 2021 m. iki 2024 m. pabaigos; yra susirūpinęs dėl to, kad Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų, įskaitant Komisiją, pranešimai sudaro mažiau nei 1 proc. 2025 m. pradėtų naujų Europos prokuratūros tyrimų, o tai kelia papildomą susirūpinimą dėl Komisijos gebėjimo prižiūrėti EGADP; taip pat yra sunerimęs dėl to, kad, kadangi EGADP įgyvendinimas dar nėra įpusėjęs, Europos prokuratūra prognozuoja, kad bylų skaičius toliau didės; pabrėžia, kad Europos prokuratūros pateikti duomenys patvirtina, kad esama su EGADP lėšomis susijusios sukčiavimo rizikos; pabrėžia, kad ši padėtis rodo, jog reikia toliau stiprinti nacionalinius aptikimo ir ataskaitų teikimo pajėgumus, bendradarbiavimą su Europos prokuratūra ir Komisija ir bendrą kovos su sukčiavimu sistemų veiksmingumą ir nuoseklumą visoje Sąjungoje; pabrėžia, kad siekiant apsaugoti Sąjungos lėšas ir mokesčių mokėtojų pinigus reikia tvirtos, koordinuotos ir pakankamai išteklių turinčios kovos su sukčiavimu sistemos tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmenimis;

272. palankiai vertina Bulgarijos įvykdytas reformas ir 2025 m. padarytą pažangą, nes per šiuos metus šalis dviem dalimis gavo maždaug 31 proc. viso jai skirto EGADP finansavimo, kuris siekia 1,91 mlrd. EUR; pripažįsta pagrindines reformas viešųjų pirkimų ir teismų skaidrumo srityje; pažymi, kad 2025 m. lapkričio 3 d. Komisija priėmė įgyvendinimo sprendimą dėl antrosios negrąžintinos paramos Bulgarijai dalies išmokėjimo dalinio sustabdymo, nes viena su reforma kovos su korupcija srityje susijusi tarpinė reikšmė nebuvo laikoma patenkinamai įvykdyta; pripažįsta Bulgarijos vyriausybės

pastangas pradėti reformas, kuriomis siekiama užtikrinti politiškai nepriklausomą Kovos su korupcija komisijos narių skyrimą; pažymi, kad Komisijos įgyvendinimo sprendime taip pat pripažįstama, jog Nacionalinis Susirinkimas ir toliau atlieka pagrindinį vaidmenį tiek siūlant, tiek skiriant Kovos su korupcija komisijos vadovybės atstovus; pažymi, kad Bulgarija turi per šešis mėnesius peržiūrėti teisės aktų sistemą, kad pasiektų reikalaujamą ribą; atkreipia dėmesį į tai, kad sustabdymas turėtų būti atšauktas tik tuo atveju, kai Bulgarija imsis būtinų priemonių, kad užtikrintų tinkamą tarpinės reikšmės įvykdymą;

273. atkreipia dėmesį į pakartotines Audito Rūmų išvadas dėl tam tikrų nacionalinių audito institucijų trūkumų, susijusių su darbo apimtimi, kokybe, dokumentacija ir ataskaitų teikimu; pabrėžia, kad reikalinga aiški atsakomybės sistema, kad būtų užtikrinta kokybė ir nuoseklumas; primygtinai reikalauja, kad valstybių narių audito įstaigos laikytųsi tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų; įspėja, kad to nepadarius mažėja jų darbo patikimumas ir kyla rizika vieno bendro audito metodui;

274. apgailestauja dėl neišsamios audito sekos, kaip Audito Rūmai nustatė EGADP srityje, dėl kurios silpnėja atsekamumas ir ribojamos Parlamento ir Audito Rūmų galimybės vykdyti tikrinimą; pabrėžia, kad visos Komisijos duomenų bazės ir informacinės sistemos, naudojamos Komisijos ir valstybių narių duomenų rinkimui, keitimuisi jais ir jų stebėsenai, turi būti prieinamos Audito Rūmams; pabrėžia, kad Audito Rūmai turėtų turėti tiesioginę ir greitą prieigą prie sistemoje įrašytų pirminių duomenų, kurie nebuvo nacionalinių valdžios institucijų ar Komisijos tarnybų keisti, apibendrinti ir redaguoti; pabrėžia, kad tokia prieiga yra labai svarbi siekiant užtikrinti audito nepriklausomumą, patikimumą ir veiksmingumą ir išlaikyti Sąjungos biudžeto vykdymo skaidrumą ir atskaitomybę;

275. reiškia susirūpinimą dėl to, kad vykdant EGADP ir kitų veiklos rezultatais grindžiamų priemonių auditą daugiausia dėmesio skiriama sistemų auditui, o ne faktinių patirtų išlaidų kontrolei; įspėja, kad tokie sistemų auditai negali atskleisti pagrindinių problemų, o jos gali išplisti ir rimtai pakenkti patikimam Sąjungos biudžeto finansų valdymui ir Sąjungos finansinių interesų apsaugai; ragina Komisiją imtis ryžtingų taisomųjų priemonių, stiprinti audito ir akreditavimo procedūras ir užtikrinti, kad panašūs sisteminiai trūkumai nepasikartotų ir sykiu būtų laikomasi proporcingumo principo, susijusio su ataskaitų teikimo ir dokumentavimo pareigomis;

276. mano, kad EGADP yra konstitucinis demokratinės atskaitomybės išbandymas, atsižvelgiant į jo dydį, spartą ir išskirtinį įgyvendinimo modelį; primena, kad EGADP finansuojama pasitelkiant didelio masto bendrą Europos skolinimąsi, todėl reikia taikyti aukščiausius finansinės atsakomybės, skaidrumo ir ekonominio naudingumo standartus Sąjungos mokesčių mokėtojų požiūriu; pabrėžia, kad

Parlamento, kaip biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos, vaidmuo yra prasmingas tik tuo atveju, jei visose valstybėse narėse griežtai ir nuosekliai taikomas skaidrumas, atsekamumas, objektyvus taisyklių taikymas ir tikrinimo standartai ir jei tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių vertinimas atliekamas visiškai objektyviai ir nepolitizuotai, užtikrinant vienodą požiūrį į valstybes nares; mano, kad bet koks perėjimas prie veiklos rezultatais grindžiamų priemonių turi būti vykdomas kartu su parlamentine kontrole, kad būtų užtikrinta demokratinė atskaitomybė; prieštarauja bet kokiam pasiūlymui, dėl kurio galėtų būti sutrikdyta institucinė pusiausvyra ir pakenkta Parlamento, kaip biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos, vaidmeniui;

Skaidrumas

277. pažymi, kad 2024 m. Audito Rūmai įvertino penkių valstybių narių nacionalines sistemas, kad nustatytų, ar jos galėjo atsekti EGADP lėšas pradedant nacionaliniu biudžetu iki galutinių gavėjų ir kitų subjektų, taip pat pateikti duomenis apie galutinių gavėjų patirtas išlaidas; atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą, kad EGADP lėšų atsekamumas nėra sistemingas visose valstybėse narėse ir kad dviejose valstybėse narėse įdiegtos sistemos neužtikrino sistemingo duomenų apie galutinių EGADP lėšų gavėjų patirtas išlaidas rinkimo; apgailestauja dėl Audito Rūmų išvados, kad, nepaisant Komisijos gairių dėl metodikos, kurios valstybės narės turi laikytis skelbdamos 100 didžiausių galutinių gavėjų[20], skelbiama informacija labai skiriasi; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad tokie skaidrumo ir atsekamumo trūkumai gali pakenkti visuomenės pasitikėjimui ir veiksmingai demokratinei EGADP išlaidų kontrolei; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad dvi valstybės narės pateikė informaciją apie skirtas (t. y. iš biudžeto) arba išmokėtas sumas, tačiau kai kuriais atvejais tik tarpinių įstaigų lygmeniu, o kai kuriais atvejais kartu su nacionaliniu finansavimu, ir kad viena valstybė narė pateikė tik duomenis, susijusius su priemonėmis, dėl kurių tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių jos pateiktos Komisijai apmokėti, o tai nevisiškai atspindi vykdomų priemonių įgyvendinimą;

278. primena, kad EGADP reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio 2 dalies d punkto ii papunktyje valstybės narės įpareigojamos audito ir kontrolės tikslais rinkti palyginamą informaciją apie EGADP lėšų naudojimą, įskaitant galutinių gavėjų, rangovų ir subrangovų bei tikrųjų savininkų vardus ir pavardes (pavadinimus); be to, primena, kad, nors reglamentu valstybės narės neįpareigojamos rinkti ir skelbti informacijos apie galutinių gavėjų patirtas išlaidas siekiant tarpinių reikšmių ar siektinų reikšmių arba teikti tokią informaciją kartu su savo EGADP mokėjimo prašymais, vis dėlto jos privalo paskelbti šią informaciją apie 100 galutinių gavėjų, gaunančių

---

20 COM(2024)0474, 5 priedas, Komisijos ataskaitos Europos Parlamentui ir Tarybai dėl RRF įgyvendinimo priedas, 2024 10 10.

didžiausias finansavimo sumas pagal EGADP; atkreipia dėmesį į tai, kad pagal Komisijos poziciją, išdėstytą Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų gairėse, galutinis gavėjas apibūdinamas kaip „paskutinis lėšas gaunantis subjektas, kuris nėra rangovas ar subrangovas“; yra itin susirūpinęs dėl tokio sąvokos „galutinis gavėjas“ aiškinimo ir pakartoja savo nuomonę, kad tai prieštarauja galiojantiems teisės aktams; pabrėžia, jog tikisi, kad Komisija užtikrins, kad būtų laikomasi galiojančių teisės aktų, ir pasinaudos visomis turimomis priemonėmis siekdama užtikrinti, kad valstybės narės pateiktų išsamų ir prasmingą galutinių gavėjų sąrašą, išskyrus tik tarpinius subjektus, pvz., ministerijas ar vadovaujančiąsias institucijas; pabrėžia, kad siekdamas užtikrinti skaidrumą Parlamentas apsvarstys visas turimas priemones, kuriomis būtų užtikrinamas reikalavimų laikymasis ir kad būtų užkirstas kelias panašiam skaidrumo nuostatų aiškinimui kituose finansiniuose reglamentuose; mano, kad nuolatinis negebėjimas užtikrinti, kad būtų prasmingai skelbiami galutiniai gavėjai, kelia rimtų abejonių dėl Parlamento galimybių patvirtinti biudžeto įvykdymą remiantis informacija; primena, kad Parlamentas ne kartą išreiškė didelį susirūpinimą ankstesnėse rezoliucijose dėl EGADP biudžeto įvykdymo patvirtinimo, be kita ko, dėl galutinių gavėjų skaidrumo; mano, kad Komisija turėtų pradėti pažeidimo tyrimo procedūrą ir kad nepagrįstai nedelsdama ji turėtų imtis veiksmų siekdama visapusiškai naudotis savo, kaip Sutarčių sergėtojos, įgaliojimais valstybių narių atžvilgiu, siekdama užtikrinti, kad piliečiai ir suinteresuotieji subjektai galėtų visapusiškai susipažinti su šia informacija; jei ji to nepadarys, Parlamentas, atsižvelgdamas į savo prerogatyvas, apsvarstys visas tinkamas priemones, įskaitant teisinius veiksmus, kad būtų užtikrintas reikalavimų laikymasis; pabrėžia, kad išsami ir patikima informacija apie galutinius gavėjus yra labai svarbi siekiant užkirsti kelią netinkamam lėšų naudojimui, nustatyti sukčiavimą ir užtikrinti vienodus atskaitomybės standartus visose valstybėse narėse;

279. primena Komisijai, kad turi būti griežtai laikomasi EGADP reglamento turinio ir dvasios ir kad gairių ar kitų vidaus dokumentų priėmimas turi visiškai atitikti teisėkūros institucijų derybų rezultatus; mano, kad taip nebuvo padaryta, kai Komisija priėmė nuostatas, susijusias su „galutinio gavėjo“ sąvokos aiškinimu EGADP gairėse;

280. be to, pabrėžia, kad 2025 m. vasario 4 d. Biudžeto kontrolės komiteto nariai paprašė, kad biudžeto įvykdymo patvirtinimo pagal SESV 319 straipsnį tikslais Komisija kiekvienai valstybei narei pateiktų 100 didžiausių fizinių asmenų ar subjektų, gaunančių lėšas pagal EGADP, įskaitant rangovus ir subrangovus, sąrašą; mano, kad nepriimtina, jog tik šešios valstybės narės pasidalijo prašomais duomenimis su Komisijos tarnybomis ir kad viena valstybė narė pareiškė ketinanti ateityje pasidalyti šiuo sąrašu, tuo tarpu kitos trys valstybės narės nurodė, kad duomenų nepateiks, teigdamos, jog prašymas neatitinka

EGADP reglamente nustatytų ataskaitų teikimo reikalavimų, o likusios 17 valstybių narių į Komisijos prašymą nereagavo;

281. atkreipia dėmesį į esminį EGADP indėlį užkertant kelią dideliam ekonomikos nuosmukiui ir socialinei krizei po COVID-19 pandemijos ir tai, kad ji pasirodė esanti tvirta reagavimo į krizę priemonė;

Rekomendacijos

282. ragina Komisiją imtis veiksmų pagal Audito Rūmų rekomendacijas, pateiktas 2024 m. metinėje ataskaitoje, siekiant užtikrinti, kad Komisija:

i) vertindama tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes, paremtas visų pirma stebėsenos ar įgyvendinimo ataskaitomis, atliktų pakankamą esminį testavimą, kad užtikrintų informacijos, kuria pagrindžiamas valstybių narių atitikimas Tarybos įgyvendinimo sprendimų reikalavimams, patikimumą, užuot pasikliaudama valstybių narių duomenimis ir patikromis;

ii) išanalizuotų priežastis, dėl kurių valstybės narės vėluoja įgyvendinti rekomendacijas, susijusias su kritiniais arba labai svarbiais nustatytais faktais, ir apsvarstytų galimybę taikyti vienodo dydžio sumažinimą.

283. taip pat ragina Komisiją:

i) atidžiai stebėti, ar toliau vykdomos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, visų pirma susijusios su auditu, stebėsena ir kontrole, ir užtikrinti tinkamą įvairių tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių įgyvendinimo būklės stebėseną skirtingu metu pasibaigus EGADP galiojimui, pasinaudojant finansavimo ir paskolų susitarimuose bei Europos semestre numatytomis galimybėmis;

ii) glaudžiai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis siekiant užtikrinti, kad tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, visų pirma struktūrinio pobūdžio arba susijusios su konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis, būtų visiškai ir kruopščiai įgyvendinamos;

iii) įgyvendinti griežtesnius tikrinimo mechanizmus, kad būtų išvengta anksčiau įgyvendintų projektų, nesukuriančių pridėtinės vertės, įtraukimo į EGADP sistemą;

iv) užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi EGADP tarpinių reikšmių, ir išmokėti finansavimą tik tuo atveju, jei tarpinės reikšmės ir toliau pasiekiamos;

v) toliau nedelsiant sudaryti privalomą tarpinstitucinį susitarimą, kuriuo būtų užtikrinta visapusiška, sisteminga ir tikralaikė

Audito Rūmų prieiga prie visų atitinkamų duomenų bazių, įskaitant „Arachne“ ir „Fenix“;

vi) nuosekliai ir tiksliai taikyti EGADP reglamento su galutiniais gavėjais susijusias nuostatas peržiūrint EGADP gaires, informuoti valstybes nares apie teisingą apibrėžties „galutiniai gavėjai“ taikymą, užtikrinti, kad valstybės narės rinktų ir pateiktų informaciją apie subjektus, kurie paskutiniai gauna lėšas, išskyrus tarpinius subjektus, pavyzdžiui, ministerijas ar vadovaujančiąsias institucijas, šią informaciją pateikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai iki paskutinio mokėjimo pagal EGADP termino, taip pat prireikus pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras;

vii) užtikrinti didesnį EGADP skaidrumą laiku prieinamu ir patikrinamu formatu skelbiant Komisijos vertinimus, nacionalines ataskaitas, auditus ir susigrąžinimo veiksmus, kad Parlamentas, Audito Rūmai ir piliečiai galėtų atlikti tinkamą tikrinimą; pritaria daugiasluoksniam požiūriui į visapusišką Audito Rūmų prieigą prie duomenų tikruoju laiku, neribotas Parlamento teises į informaciją ir skaidrią viešą prieigą pagal ESTT sprendimus, kartu užtikrinant, kad būtų laikomasi Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) ir Sąjungos duomenų apsaugos taisyklių; pabrėžia, kad paskelbti duomenys turi atspindėti faktinį projekto įgyvendinimą ir rezultatus;

viii) pagal DFP po 2027 m. užtikrinti nuoseklią informaciją apie veiklos rezultatus, nustatant bendrą aiškiai apibrėžtų politikos sričių rinkinį ir nuoseklią metodiką, pagal kurią uždaviniai, tikslai, priemonės, finansavimas ir veiklos rezultatų rodikliai būtų susieti su viena ar daugiau politikos sričių, be kita ko, naudojant suderintas ataskaitų teikimo sistemas ir išmatuojamus ir palyginamus rodiklius visose valstybėse narėse, kad būtų galima aiškiai įvertinti Sąjungos finansavimo rezultatus, veiksmingumą ir vertę;

ix) griežtai taikyti EGADP reglamento nuostatas, įskaitant nuostatas dėl mokėjimų sustabdymo arba sumų susigrąžinimo, visų pirma, jei neužtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga;

x) įpareigoti atlikti sąveikias, automatizuotas kryžmines patikras pagal EGADP, sanglaudos ir tiesioginio valdymo priemones ir kasmet pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie nustatytus dvigubo finansavimo atvejus;

xi) glaudžiai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, visų pirma tomis, kurios susiduria su struktūriniais pajėgumų apribojimais, teikiant tikslinę techninę pagalbą, gaires ir administracinę paramą, kad būtų užtikrintas visapusiškas ir

veiksmingas EGADP investicijų ir reformų įgyvendinimas visose valstybėse narėse;

xii) stiprinti stebėsenos mechanizmus ir užtikrinti, kad pagal EGADP finansuojamos reformos ir investicijos toliau veiktų ir turėtų ilgalaikį poveikį pasibaigus išmokėjimo laikotarpiui, siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir mokesčių mokėtojų pinigus;

xiii) siūlyti, kad po 2026 m. vykdant priemonių ir reglamentų peržiūrą valstybės narės būtų įpareigotos pranešti apie įtariamą sukčiavimą ir pažeidimus, naudodamos suderintą taksonomiją, suderintą su OLAF ir (arba) Europos prokuratūros standartais;

xiv) atlikti makroekonominį vertinimą, kurio tikslas – įvertinti Sąjungos paramos valstybėms narėms pagal EGADP veiksmingumą ir efektyvumą, įskaitant tai, kokiu mastu parama buvo suteikta laiku ir buvo proporcinga numatytiems priemonės tikslams, visų pirma atsigavimui po COVID-19 krizės, ir pateikti jį biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai;

xv) ragina įdiegti DI grindžiamas prognozavimo analizės priemones, taip pat mašinų mokymosi pajėgumus, kurie leistų auditoriams tikruoju laiku atlikti rizikos vertinimus ir veiksmingiau nustatyti anomalijas.